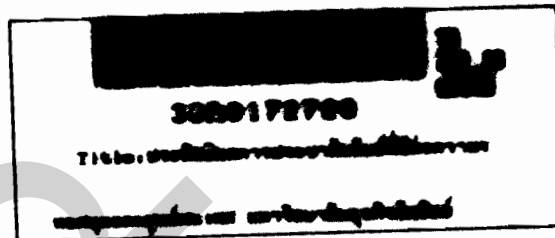

ประสิทธิผลการประชาสัมพันธ์ที่ต่อคุณรัฐ และทัศนคติเกี่ยวกับ
“โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ”
ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

ฉวีพร โทวนิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2547

ISBN 974-281-985-8

THAWEEPORN TOWANIT

**A Thesis Submitted in Fulfillment of The Requirements
for The Degree of Master Arts
Department of Communication Arts
Graduate School, Dhurakijpundit University**

2004

ISBN 974-281-985-8

เลขทะเบียน	0172729
วันลงทะเบียน	22 S.A. 2547
เลขวิทยานิพนธ์	วท 302.231
	ธันวาคม ๒๕๔๗
	[๒๕๔๖]
	๔๒

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์ ประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของประชาชน
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เกี่ยวกับ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน
เมืองแห่งชาติ

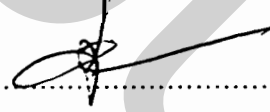
เสนอโดย น.ส.สมวีพร ไตวนิช

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ กลุ่มวิชา นิเทศศาสตร์ธุรกิจ

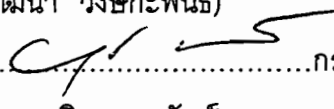
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.สุวัฒนา วงษ์กะพันธ์

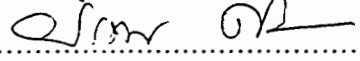
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

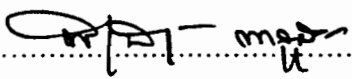

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ อรุณ งามดี)

.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผศ.สุวัฒนา วงษ์กะพันธ์)

.....กรรมการ
(รศ.อรุณช เลิศจรรยาภักดิ์)

.....กรรมการ
(รศ.อรทัย ศรีสันติสุข)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.พีรพันธุ์ พาลุสุข)

วันที่ 29 เดือน พ.ค. พ.ศ. 2547

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและต้องกราบขอบพระคุณต่อท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวัฒนา วงษ์กะพันธ์ เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ การตรวจทานและดูแลแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ท่านอื่น ๆ ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ซึ่งกรุณาเสียสละเวลาให้กับข้าพเจ้า และกราบขอบพระคุณ อาจารย์อรุณ งามดี ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ อรุณช เลิศจรยารักษ์ กรรมการวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ อรทัย ศรีสันติสุข ผู้แทนจากทบวงมหาวิทยาลัยในการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนการตรวจทานปรับปรุงแก้ไขในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่วิลาวัลย์ ไตวนิช และ คุณย่า ด้วยความซาบซึ้งในพระคุณของท่านที่สนับสนุนให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียนจนถึงระดับปริญญาโท และเมื่อผู้วิจัยเกิดอุปสรรคขัดข้องต่อการทำวิทยานิพนธ์ครั้งใด ก็มักจะได้รับความปลอบใจสั้น ๆ จากคุณแม่เสมอว่า “ขอให้ตั้งใจให้ดีที่สุด” ทำให้ผู้วิจัยต้องเร่งพยายามทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ รวมทั้งน้องจอย น้องสาวที่น่ารัก ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยต้องขอบคุณเพื่อน ๆ และพี่ ๆ ร่วมรุ่นในสาขานิติศาสตร์ธุรกิจทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ และกำลังใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถแก้ปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เพื่อนจากสาขานิติศาสตร์ศิลปากร รุ่น 17 ที่ช่วยเดินแจกแบบสอบถามตามหมู่บ้านต่าง ๆ ท่ามกลางแดดร้อน น้องเล็ก น้องเจ และที่สำคัญที่สุด คือ กำลังใจจากเพื่อนสนิททั้งสองคน คือ ต่าย และ นัด ที่คอยให้กำลังใจและคอยถามความคืบหน้าตลอดเวลา รวมถึงเป็นที่ระบายเวลาที่มีปัญหาจากการทำวิทยานิพนธ์ (ขอบคุณมากนะเพื่อน) และขออุทิศวิทยานิพนธ์เล่มนี้แด่ นายวีระศักดิ์ สาริยา เพื่อนจากสาขานิติศาสตร์ศิลปากร และ น.ส. บงกชรัตน์ เรืองวิไล เพื่อนจากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ซึ่งทั้งสองได้ล่วงลับไปแล้วในขณะที่กำลังเรียนปริญญาโทและอยู่ในช่วงที่กำลังทำวิทยานิพนธ์อยู่ แต่ไม่สามารถทำให้สำเร็จได้ จึงอยากมอบวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้เป็นเสมือนตัวแทนผลงานของบุคคลทั้งสอง

ฉวีพร ไตวนิช

พฤษภาคม 2547

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๘
สารบัญภาพ.....	๙

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	ปัญหานำวิจัย.....	3
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	4
	สมมติฐานทางการวิจัย.....	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
	นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง.....	5
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	แนวความคิดเรื่องลักษณะทางประชากรศาสตร์และทฤษฎีความแตกต่าง	
	ระหว่างบุคคล.....	8
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกและเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน.....	10
	แนวความคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ.....	14
	แนวความคิดเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์.....	23
	แนวคิดเกี่ยวกับผลของการสื่อสาร.....	27
	ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับความรู้ และทัศนคติ.....	29
	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	37
รูปแบบการวิจัย.....	37
ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	37
ตัวแปรในการวิจัย.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรายงานข้อมูล.....	41
เกณฑ์การให้คะแนนตัวแปร.....	42
ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ.....	43
การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
กรรมวิธีทางข้อมูล.....	44
กรอบแนวคิด.....	45
4 ผลการวิจัย.....	46
ส่วนที่ 1 ผลการแจกแจงลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง.....	47
ส่วนที่ 2 ผลการแจกแจงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ.....	50
ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบความรู้ เกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ของกลุ่มตัวอย่าง.....	55
ส่วนที่ 4 ผลการแจกแจงทัศนคติที่มีต่อโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ของกลุ่มตัวอย่าง.....	58
ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	59
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
สรุปผลการวิจัย.....	70
การทดสอบสมมติฐาน.....	71
อภิปรายผลการวิจัย.....	73
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	77
ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป.....	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	80
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม.....	84
ภาคผนวก ข. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	92
ภาคผนวก ค. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน บ้านนาชุม	129
ประวัติผู้เขียน.....	138

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	47
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	47
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	48
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ.....	48
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	49
6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับโครงการฯ ผ่านสื่อมวลชน.....	50
7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับโครงการฯ ผ่านสื่อเฉพาะกิจ.....	50
8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับโครงการฯ ผ่านสื่อบุคคล.....	51
9	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ในการเปิดรับรับข่าวสาร เกี่ยวกับโครงการฯ จำแนกตามสื่อประชาสัมพันธ์.....	51
10	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการฯ และประเภทของสื่อ.....	52
11	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	55
12	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้.....	57
13	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฯ.....	58
14	ผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จำแนกตามเพศ.....	60
15	ผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จำแนกตามอายุ.....	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	ผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	62
17	การทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเป็นรายคู่ จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	63
18	ผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ โครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จำแนกตามอาชีพ.....	64
19	การทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเป็นรายคู่ จำแนกตามอาชีพ.....	65
20	ผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จำแนกรายได้ต่อเดือน.....	66
21	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	67
22	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	68

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แบบจำลองแสดงองค์ประกอบของทัศนคติ.....	32
2	กรอบแนวคิด.....	45

draft

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ประสิทธิผลการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้และทัศนคติ เกี่ยวกับ “โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ของประชาชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
ชื่อนักศึกษา	ฉวีพร โควนิช
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผ.ศ. สุวีณา วงษ์กะพันธ์
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ (ธุรกิจ)
ปีการศึกษา	2546

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องประสิทธิผลการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้และทัศนคติ เกี่ยวกับ “โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง การเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ศึกษาถึงระดับความรู้ของประชาชนที่มีต่อโครงการ และเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการกับความรู้ และทัศนคติที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และรูปแบบที่วัดมีลักษณะวัดเพียงครั้งเดียว (One – Shot Case Study) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้ในการอธิบายลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง การเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ ความรู้ และทัศนคติ ส่วนการทดสอบสมมติฐานนั้น ใช้การหาค่าความแตกต่างแบบ t – test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way – Anova) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) ในการวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.20 มีอายุระหว่าง 35 – 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.50 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 35.00 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 29.20 และมีรายได้ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 42.50

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจากสื่อมวลชนมากที่สุด โดยมีความรู้เกี่ยวกับโครงการอยู่ในระดับปานกลาง และมีทัศนคติต่อโครงการอยู่ในระดับไม่แน่ใจ

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการที่แตกต่างกัน โดยมีสื่อมวลชนเป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนในเรื่องของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้มากกว่าสื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจ

ส่วนการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกับความรู้ของประชาชนที่มีต่อโครงการ พบว่า การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโครงการ แต่พบว่าสื่อเฉพาะกิจไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโครงการ

นอกจากนั้น การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกับทัศนคติที่มีต่อโครงการ พบว่า การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการจากสื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ส่วนการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

Thesis Title	The Effectiveness of Public Relations on The Knowledge, and Attitude toward The National Village and Urban Community Fund of Citizen in Muang, Nakornpathom
Name	Thaweeporn Towanit
The Advisor	Asst. Professor Suwattana Vonggapan
Department	Business Communication Arts
Academic Year	2003

Abstract

The objectives of the research on **“The Effectiveness of Public Relations on The Knowledge, and Attitude toward The National Village and Urban Community Fund of Citizen in Muang, Nakornpathom”** are three-fold. Firstly, it is intended to study the exposure to public relations information obtained from public relations media toward The National Village and Urban Community Fund of citizen in Muang, Nakornpathom. Secondly, it is intended to study the knowledge level of citizen toward the project. Thirdly, it is intended to study the correlation between the exposure to public relations information obtained, and the knowledge and attitude toward the project.

This is basically a quantitative research, using a **One-Shot Case Study**. Questionnaire are used as tools in collecting data. The sample group consists of 400 citizens living in Muang, Nakornpathom. They are selected by means of **Accidental Sampling Method**. The statistics used in data analysis include Percentage and Mean to describe the demographic characteristics of the sample group, their exposure to information from public relations media, including their knowledge and attitude. In testing the hypotheses, the following statistics are used: **t-test, One-way Anova and Pearson Correlation Coefficient**.

The results of the research are indicated that the majority of the sample group are male as 56.20 percentage, at the ages of 35-39 years as 25.50 percentage, the undergraduated student as 35.00 percentage, private company staff as 29.20 percentage, and the monthly income as Baht 10,001 – 20,000.- as 42.50 percentage.

And in regards of the exposure to public relations information, the results of the research are exposed that most of them are informed by Mass Media, obtain the intermediate level of knowledge, and have the uncertain attitude toward the project.

The result of hypotheses testing is: different demographic characteristic causes both different and indifferent exposure to public relations information toward the project but under the influence of Mass Media, not Person and Occasion Media.

And the test result of correlation between the exposure to public relations information and the knowledge of citizen toward the project is: the exposure to public relations information of the project from Mass and Person Media is related to their knowledge toward the project, Occasion Medium is not particularly related to.

Finally, the test result of correlation between the exposure to public relations information and the attitude of citizen toward the project is: the exposure to public relations information toward the project from Occasion and Person Media is related to the attitude of citizen toward the project. But if through Mass Media, it is not definitely related to.

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง คือการไม่มีทุนและขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนนำไปใช้ในการบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน ดังนั้นรัฐบาลภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จึงตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน โดยกำหนดนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้ง “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กองทุนละ 1 ล้านบาท ให้แก่ประชาชนในชุมชน และวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน สำหรับใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพการสร้างความเข้มแข็งทั้งทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจรากฐานของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

สำหรับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2544 โดยมอบหมายให้ นายสุวิทย์ คุณกิตติ รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการ เพื่อติดตามความคืบหน้าของการดำเนินงาน โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแบ่งออกเป็น 2 ระดับกองทุน คือ

1) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นกองทุนรวมในระดับชาติเพื่อจัดสรรให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมือง

2) กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง คือกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยเมื่อเริ่มก่อตั้งจะได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ หมู่บ้านและชุมชนเมืองละประมาณ 1 ล้านบาท เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองบริหารจัดการกันเอง

วัตถุประสงค์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ¹

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

และการดำเนินงานของกองทุนฯจะดำเนินงานภายใต้หลักปรัชญา² ที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น

2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้าน และชุมชนด้วยคุณค่า และภูมิปัญญาของตนเอง

3. เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน และชุมชน

4. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม

5. กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

จะเห็นได้ว่านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น เป็นนโยบายที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาในระดับชุมชน เพราะการแก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและสังคมที่ตื้นนั้น จะต้องเริ่มจากจุดแข็งในสังคม คือประชาชนในระดับชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ โดยใช้ทุนทางสังคม (Social Capital) ที่มีอยู่ในทุกภาคส่วน ระดมทุกองค์ประกอบทางสังคม โดยเฉพาะ

¹ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544, หน้า 11 – 12.

² ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544, หน้า 11.

อย่างยิ่ง “ชุมชน” หรือ “การรวมกลุ่ม” ซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญ³ รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ในการจัดการปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งตรงกับเป้าหมายของการดำเนินงานกองทุนฯ คือต้องการให้ประชาชนในชุมชนหรือท้องถิ่นให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ แต่โครงการดังกล่าวจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจที่ประชาชนจะมีต่อโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ”

ดังนั้น “สื่อประชาสัมพันธ์” จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะสามารถนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกองทุนฯ ไปสู่ประชาชน และกลุ่มเป้าหมายของโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” คือประชาชนในระดับท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มประชาชนที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านอาชีพ อายุ เพศ การศึกษา หรือพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสาร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” นั้นมีมาก และมีขั้นตอนในการเข้าร่วมกองทุนฯ หลายขั้นตอน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องอาศัยสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้ดีที่สุด และมีค่าใช้จ่ายน้อย เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็นนโยบายของรัฐบาล ดังนั้นงบประมาณที่จะใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์โครงการนั้นจะต้องได้ประโยชน์มากที่สุด แต่รูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์ในปัจจุบันมีความหลากหลายมากขึ้น และผู้รับสารก็สามารถที่จะเลือกใช้สื่อตามที่ตนเองสนใจ และให้ประโยชน์แก่ตนเองมากที่สุด

จากประเด็นดังกล่าวสิ่งที่น่าสนใจ คือ รัฐบาลควรจะใช้สื่อใดเพื่อประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด และสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นได้ โดยต้องพิจารณาถึงความแตกต่างทางด้านประชากร พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และเลือกใช้สื่อให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

ปัญหานำวิจัย

1. ประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
2. ประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีความรู้เกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มากน้อยเพียงใด

³ เศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเอง : แนวความคิดและยุทธศาสตร์, หน้า 15.

3. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ “โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” มีความสัมพันธ์กับความรู้ ที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติหรือไม่

4. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ “โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติหรือไม่

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของกลุ่มเป้าหมาย

2. เพื่อศึกษาถึงความรู้ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กับความรู้ และทัศนคติ ที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

สมมติฐานทางการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

2. การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ”

2. ทำให้ทราบถึงสื่อประชาสัมพันธ์ที่ประชาชนพอใจ และทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ”

3. ทำให้ทราบถึงความรู้ ในเรื่องของโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

4. ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ของสำนักงานคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1. ประสิทธิผลการประชาสัมพันธ์ หมายถึง ผลจากการประชาสัมพันธ์ที่ผู้รับสารได้รับ ทราบเรื่องราวและเกิดความรู้ตลอดจนทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ

2. สื่อประชาสัมพันธ์ หมายถึง สื่อที่ใช้ในการเผยแพร่เพื่อให้ความรู้ เกี่ยวกับโครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยแบ่งเป็น

2.1. สื่อมวลชน ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์

2.2. สื่อเฉพาะกิจ ได้แก่

- คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544

- คู่มือการดำเนินงานสำหรับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอ

- ระเบียบการกองทุนหมู่บ้าน (แต่ละหมู่บ้านจัดทำขึ้นเองโดยดัดแปลงจากคู่มือ ที่กล่าวมาในข้างต้น)

2.3. สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลที่ได้ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้แก่

- เจ้าหน้าที่ของภาครัฐ

- ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

- กำนัน

- ผู้ใหญ่บ้าน

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ

- บัณฑิตอาสาสมัคร

3. ความรู้เกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” หมายถึง ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในเรื่องของนโยบาย วัตถุประสงค์ และลักษณะการบริหารงานของโครงการ

4. ทักษะคติเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ” หมายถึง ความเชื่อและความศรัทธาสนับสนุน ต่อประโยชน์และการร่วมกิจกรรมของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

5. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร หมายถึง ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ “โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” และเปิดรับจากสื่อใดบ้าง ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย “ประสิทธิผลการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้ และทัศนคติ เกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยได้นำแนวความคิด และทฤษฎีตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการวิจัยประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเรื่องลักษณะทางประชากรศาสตร์และทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกและเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน
3. แนวความคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ
4. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์
5. แนวคิดเกี่ยวกับผลของการสื่อสาร
6. ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเรื่องลักษณะทางประชากรศาสตร์และทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล

แนวความคิดเรื่องลักษณะทางประชากรศาสตร์

ตามแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ กล่าวว่า ผู้รับสารแต่ละบุคคลจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน ดังนั้นวิธีการที่ดีที่สุดในการวิเคราะห์ผู้รับสารที่เป็นมวลชนคือ การจำแนกผู้รับสารออกเป็นกลุ่ม การที่ผู้รับสารมีคุณสมบัติที่เหมือนกัน จะมีความคล้ายคลึงกันในแง่พฤติกรรม การสื่อสารหรือไม่ ต้องอาศัยคุณสมบัติที่มองเห็นได้จากภายนอกมาเป็นตัวจัดกลุ่ม ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าว เรียกว่า “คุณสมบัติทางประชากรศาสตร์” (Demographic Characteristics) ซึ่งประกอบด้วย

อายุ (Age)

เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้แต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิด และพฤติกรรม โดยบุคคลที่มีอายุมากจะมีพฤติกรรมตอบสนองต่อการติดต่อสื่อสารต่างจากบุคคลที่มีอายุน้อย และบุคคลที่มีอายุน้อยจะมีพฤติกรรมตอบสนองต่อการติดต่อสื่อสารเปลี่ยนไป เมื่อตนเองมีอายุมากขึ้น ดังนั้น ปัจจัยด้านอายุของผู้รับสารจึงมีอิทธิพลกับการสื่อสาร ทั้งนี้เพราะเป็นสิ่งที่กำหนดความแตกต่างในเรื่องความยากง่ายในการชักจูงใจ โดยคนที่มียุวัยต่างกันก็จะมีความต้องการที่แตกต่างกันไปด้วย

เพศ (Sex)

ความแตกต่างทางด้านเพศ ใ้บุคคลมีพฤติกรรมในการติดต่อสื่อสารที่แตกต่างกัน โดยเพศหญิงจะมีแนวโน้มความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชาย นอกจากความต้องการในการส่งและรับข่าวสาร ยังมีความต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นจากการรับข่าวสารนั้นด้วย

และจากการวิจัยทางด้านจิตวิทยาได้แสดงว่า หญิงและชายมีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิด ค่านิยม และทัศนคติ เพราะมีวัฒนธรรมและสังคมเป็นตัวกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนทั้งสองเพศไว้แตกต่างกัน

การศึกษา (Education)

เป็นลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร โดยคนที่มีการศึกษาสูงมักจะเป็นผู้รับสารที่ดี เนื่องจากมีความรู้กว้างขวางในหลาย ๆ เรื่อง และสามารถเข้าใจสารได้ดี และสามารถเลือกใช้สื่อได้มากกว่าคนที่มีการศึกษาน้อย และคนที่มีการศึกษาสูงมักจะใช้สื่อประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ ในขณะที่คนที่มีการศึกษาต่ำมักจะใช้สื่อประเภทวิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ (ปรมะ สดเวทิน, 2538 : 114)

โดยการศึกษาถือเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อการสื่อสารของผู้รับสาร และมีการศึกษาวิจัย ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การศึกษาของผู้รับสารทำให้ผู้รับสารมีพฤติกรรมการสื่อสารต่างกันออกไป ดังนั้น คนที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ระบบการศึกษาต่างกัน หรือสาขาวิชาที่แตกต่างกันจะมีความรู้สึนึกคิด อุดมการณ์ และความต้องการที่แตกต่างกัน อาจสรุปได้ว่า การศึกษาเป็นตัวแปรหนึ่งที่ผู้ส่งสารต้องตระหนักและเรียนรู้ให้ดีกว่าก่อน เพราะผู้รับสารที่แตกต่างกันจะได้ผลทางด้านทักษะในการสื่อสารความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการสื่อสารที่แตกต่างกัน

ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (Social and Economics Status)

ได้แก่ อาชีพ (Occupation) รายได้ (Income) เชื้อชาติและชาติพันธุ์ (Race and Ethnic Group) ตลอดจนภูมิหลังครอบครัว (Family Background) ซึ่งจะทำให้แต่ละบุคคลมีวัฒนธรรม ประสบการณ์ ทักษะและค่านิยม รวมทั้งเป้าหมายที่แตกต่างกัน

แนวคิดด้านประชากรศาสตร์ เชื่อในความคิดที่ว่า คนที่มีคุณสมบัติทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปด้วย โดยพฤติกรรมการสื่อสาร นอกจากจะหมายถึง การเลือกใช้ถ้อยคำภาษา หรือการใช้วงวนภาษา ตลอดจนกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการสื่อสารให้สำเร็จ ล่วงแล้ว ยังรวมไปถึงการเลือกใช้สื่อ หรือการเปิดรับข่าวสารข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ที่ผู้รับสารต้องการ

งานวิจัยที่ใช้แนวทฤษฎีประชากรศาสตร์ มักจะมองหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมการเปิดรับสารจากสื่อต่าง ๆ เนื่องจากบุคคลที่อยู่ในแต่ละกลุ่มประชากรย่อมมีกิจกรรม และการดำเนินชีวิต ตลอดจนมีเวลาว่างที่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า คุณสมบัติทางประชากรศาสตร์ได้ผลักดันให้คนที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกัน ต้องมีกิจกรรมในการทำงานเดียวกัน และพฤติกรรมต่าง ๆ ก็จะคล้ายคลึงกันหรือเหมือนกัน (ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, 65)

ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference Theory)

ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นทฤษฎีที่ชี้ให้เห็นว่าผู้ส่งสาร (Source) ได้ตระหนักถึงความแตกต่างของบุคคลที่อยู่ในฐานะผู้รับสาร ซึ่งมีผลกระทบต่อพฤติกรรมการใช้สื่อโดยอธิบายว่าบุคคล (Individual) มีความแตกต่างกันหลายประการ เช่น บุคลิกภาพ ทักษะสติปัญญา และความสนใจ เป็นต้น และความแตกต่างนี้ยังขึ้นอยู่กับสภาพสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้น สาร (Message) จะมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับธรรมชาติของผู้รับสารเป็นสำคัญ (Joseph T. Klapper, 1967 : 49)

แนวคิดเกี่ยวกับพื้นฐานของทฤษฎีนี้คือ

1. บุคคลมีความแตกต่างในด้านบุคลิกภาพ และจิตวิทยา
2. ความแตกต่างดังกล่าวนี้เป็นเพราะบุคคลมีการเรียนรู้จากสภาพสังคมที่แตกต่างกัน
3. บุคคลที่อยู่ต่างสภาวะแวดล้อมกัน จะได้รับการเรียนรู้สิ่งแวดลอมที่ต่างกัน
4. การเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่ต่างกันทำให้บุคคลมีทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ และบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน

มีปัจจัย 2 ประการที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการยอมรับ การสื่อสารที่ถูกส่งมาจากผู้ส่งสารคือ

1. ภูมิหลังหรือปัจจัยแวดล้อมทางสังคม ที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน ย่อมจะมองหรือยอมรับประเด็นในการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไป

2. ภูมิหลังหรือปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย

- ภูมิหลังทางด้านประชากร (Demographic) เช่น อายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น

- ภูมิหลังทางด้านจิตวิทยา (Psychographic) หรือแบบแผนการดำเนินชีวิต (LifeStyle)

- ภูมิหลังการเปิดรับสื่อ ส่วนนี้เป็นส่วนสำคัญในการสื่อสาร และเป็นนิสัยการเปิดรับสื่อที่ไม่เหมือนกัน ความแตกต่างดังกล่าวนี้ได้กลายเป็นสภาวะเงื่อนไขที่กำหนดการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน กระบวนการเลือกสรรในการเปิดรับสื่อมวลชน หรือการจดจำข่าวสารซึ่งมีบทบาทอย่างสำคัญต่อการรับรู้ข่าวสาร ดังนั้นข่าวสารจากสื่อมวลชนจึงไม่ได้ลักษณะเหมือนเข็มฉีดยา เพราะผู้รับสารมีภูมิคุ้มกันหรือมีเครื่องกั้นกรองข่าวสารต่าง ๆ ทำให้เกิดผลหรือการตอบสนอง อาจไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของข่าวสารเสมอไป

โครงสร้างเชิงเหตุผลของทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคลแสดงให้เห็นดังนี้

เหตุ → (กระบวนการที่แทรกตรงกลาง) → ผล

ดังนั้นงานวิจัยที่ใช้แนวคิดเกี่ยวกับประชากรศาสตร์ และทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงมักจะมองหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ ความแตกต่างระหว่างบุคคลกับพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เนื่องจากบุคคลที่อยู่ในกลุ่มประชากรแต่ละกลุ่มย่อมมีความแตกต่างกันไป ซึ่งเมื่อมีความแตกต่างในตัวบุคคลเกิดขึ้น ความแตกต่างในเรื่องของการเปิดรับข่าวสารย่อมแตกต่างกันไป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกและเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

ในการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ ผู้รับสารย่อมมีการเลือกสรรข่าวสาร ซึ่งแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ความต้องการ ความเชื่อ ทักษะคิด ความรู้สึกนึกคิด โดยแต่ละบุคคลจะมีความต้องการที่ไม่เหมือนกัน (พีระ จิระ โสภณ, 2529 : 636 - 640)

1. การเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention)

หมายถึง การที่ผู้รับสารเลือกสนใจหรือเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยเป็นข่าวสารที่สนับสนุนทัศนคติเดิม และไม่ขัดแย้งกับความรู้สึกเดิม ทั้งนี้เพราะการได้รับข่าวสารที่ขัดแย้งกับความเข้าใจหรือทัศนคติเดิมอาจก่อให้เกิดความไม่สมดุลทางจิตใจ หรือความไม่สบายใจ ที่เรียกว่า "Cognitive dissonance"

2. การเลือกรับรู้หรือตีความ (Selective Perception or Selection Interpretation)

คือ เมื่อบุคคลรับรู้ข่าวสารที่ตนเองสนใจแล้ว ก็จะตีความหมายตามความเข้าใจ ทักษะคติ ประสพการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจตามสภาวะร่างกาย สภาวะทางอารมณ์และจิตใจของตนเอง

3. การเลือกจดจำ (Selective Retention)

กล่าวคือ บุคคลจะเลือกจดจำเฉพาะข่าวสารที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทักษะคติของตนเอง โดยบุคคลจะมีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารด้วยสาเหตุต่าง ๆ ได้แก่

- ความเหงา เพราะมนุษย์ต้องการมีเพื่อน ไม่สามารถอยู่ได้โดยลำพัง จึงต้องมีการสื่อสารกับคนอื่น ๆ

- ความอยากรู้อยากเห็น เพราะเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ที่ต้องการจะรับรู้ข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง

- ประโยชน์ใช้สอย (Self aggrandizement) โดยรับรู้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ของตนเอง ทั้งด้านความรู้ ความสนุกสนาน ความเพลิดเพลิน สาเหตุจากตัวสื่อซึ่งมีลักษณะกระตุ้น ชื่นนำ ทำให้ผู้รับข่าวสารต้องการได้รับข่าวนั้น ๆ

อย่างไรก็ตามมนุษย์ทุกคนจะมีธรรมชาติในการเปิดรับข่าวสารตลอดเวลา เพียงแต่จะเปิดรับจากสื่อใด และอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยคือ (ขวัญเรือน กิตติวัฒน์, 2531 : 23 - 26)

1. ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคล มีแนวคิดว่ามนุษย์เราแต่ละคนมีความแตกต่างเฉพาะบุคคลอย่างมากในด้านโครงสร้างจิตวิทยาส่วนบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน การดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระดับสติปัญญา ความคิด ทักษะคติ จนถึงกระบวนการเรียนรู้

2. ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม เนื่องจากมนุษย์เรามักจะยึดติดกับกลุ่มสังคมที่ตนเองสังกัดอยู่เป็นกลุ่มอ้างอิง ดังนั้นในการแสดงพฤติกรรมใด ๆ ออกมาก็ตาม มักจะคล้อยตามกลุ่มในแง่ความคิด ทักษะคติ และพฤติกรรมเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกกระบวนการสื่อสาร เชื่อว่า ลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ทำให้เกิดความคล้ายคลึงกันของการเปิดรับเนื้อหาของการสื่อสาร รวมถึงการตอบสนองต่อเนื้อหาของการสื่อสารที่ไม่แตกต่างกันด้วย

นอกจากนี้ ในการเลือกรับข่าวสารต่าง ๆ ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ คือ

1. ประสพการณ์ ซึ่งส่งผลให้การแสวงหาข่าวสารแตกต่างกัน
2. การประเมินสารประโยชน์ของข่าวสาร เพื่อตอบสนองจุดประสงค์ของตนเอง
3. ภูมิหลังที่แตกต่างกันทำให้เกิดความสนใจที่แตกต่างกัน

4. การศึกษาและสภาพแวดล้อมทำให้มีความแตกต่างกันในด้านพฤติกรรมกรรมการเลือก
รับสื่อ และเนื้อหาข่าวสาร
5. ความสามารถในการรับสาร เกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจทำให้พฤติกรรมกรรมการ
เปิดรับสารต่างกัน
6. บุคลิกภาพ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้าวจิตใจ และพฤติกรรม
ของผู้รับสาร
7. อารมณ์ และสภาพอารมณ์ของผู้รับสาร ทำให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายของสาร
หรืออาจเป็นอุปสรรคในการเข้าใจความหมายของสารได้
8. ทัศนคติเป็นตัวกำหนดท่าทีในการรับและตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสารที่ได้พบ

พรทิพย์ วรกิจโกคาทร ได้สรุปถึงการเปิดรับสื่อของผู้รับสารว่า ผู้รับสารจะเลือกเปิด
รับสื่อ ตามลักษณะดังต่อไปนี้

1. เลือกสื่อที่สามารถจัดหาได้ (Availability) ธรรมชาติของมนุษย์นั้นจะใช้ความ
พยายามเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น เมื่อสื่อใดที่ได้รับยาก ๆ มักจะไม่ได้รับการเลือก ในขณะที่สื่อที่
สามารถหาได้ง่ายหรือไม่ยากเกินไป มักจะถูกเลือกมา เช่น ในชนบทประชาชนส่วนใหญ่จะเปิดรับ
สื่อวิทยุกระจายเสียงมากกว่า เพราะสามารถจัดหาได้ง่ายกว่าสื่ออื่น ๆ
2. เลือกสื่อที่สอดคล้อง (Consistency) กับความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติของ
ตนเอง เช่น นักศึกษา และนักวิชาการ จะนิยมอ่านหนังสือพิมพ์มติชน หรือสยามรัฐมากกว่า
หนังสือพิมพ์อื่น เพราะหนังสือพิมพ์ดังกล่าวให้ข่าวสาร สาระความรู้ในแง่วิชาการสอดคล้องกับ
ความต้องการของตนเอง
3. เลือกสื่อที่สะดวกสบาย (Convenience) ในปัจจุบัน ผู้รับสารสามารถเลือกรับสื่อได้ทั้ง
ทางวิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่อบุคคล โดยแต่ละคนก็จะมี
พฤติกรรมกรรมการเปิดรับสื่อที่แตกต่างกันตามที่สะดวกสบาย เช่น นิยมฟังข่าวสารทางวิทยุกระจายเสียง
ขณะขับรถ รับฟังข่าวสารทางวิทยุโทรทัศน์ขณะอยู่บ้าน เป็นต้น
4. เลือกสื่อตามความเคยชิน (Accustomedness) ปกติจะมีบุคคล กลุ่มหนึ่งในทุกสังคม
ที่จะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงการรับสื่อที่ตนเคยรับอยู่ ซึ่งมักพบในบุคคลที่มีอายุมาก เช่น เคยฟังวิทยุ
กระจายเสียงเป็นประจำก็จะไม่สนใจวิทยุโทรทัศน์ หรือสื่ออย่างอื่น
5. ลักษณะเฉพาะของสื่อ โดยจากที่กล่าวมาในข้างต้นทั้ง 4 ข้อนั้น เป็นความต้องการสื่อ
ของผู้รับสารเป็นหลัก แต่ในข้อนี้จะเน้นคุณลักษณะของสื่อซึ่งมีผลต่อการเลือกสื่อของผู้รับสารเป็น

หลัก เช่น ลักษณะเด่นของวิทยุโทรทัศน์ คือ เห็นภาพจริง เกิดความเข้าใจ มีความรู้สึกร่วมเหมือนอยู่ในเหตุการณ์ ทั้งยังได้พักผ่อนอิริยาบถได้สบาย เป็นต้น

นอกจากนี้ พรทิพย์ วรกิจ โภคาทร ยังได้กล่าวถึง ความสัมพันธ์ของผู้รับสารต่อข่าวสารว่ามีอยู่ 4 อย่าง คือ

1. ความต้องการข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ตน (Utilization) ผู้รับสารจะเปิดรับข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองเป็นสำคัญ เช่น ฟังเพลงเพื่อความบันเทิง อ่านข่าวต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ เป็นต้น

2. ความต้องการที่สอดคล้อง (Consistency) กับค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติของผู้รับสาร โดยผู้รับสารจะเลือกรับเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับความเชื่อ ค่านิยม หรือทัศนคติของตน เช่น หากมีความนิยมในพรรคประชากรไทย ผู้รับสารก็จะเลือกรับอ่านบทความที่เขียนโดยหัวหน้าพรรคประชากรไทยในหนังสือพิมพ์เดลิเมล์ เป็นต้น

3. ความต้องการข่าวสารที่สะดวกในการได้มา (Availability) ผู้รับสารจะมีขีดจำกัดในการเปิดรับข่าวสาร ถึงแม้ว่าข่าวสารนั้นจะเป็นประโยชน์และสอดคล้องกับความต้องการของตัวเอง แต่ถ้าได้ข่าวสารนั้นมายาก หรือไม่สะดวก ผู้รับสารก็อาจไม่เปิดรับสารนั้น ๆ ก็ได้

4. ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) เป็นความต้องการที่อยากมีประสบการณ์ใหม่ ๆ ซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์อย่างหนึ่ง และยิ่งในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา ข่าวสารจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์

นอกจากหลักพื้นฐานความต้องการข่าวสารของผู้รับสาร 4 อย่างที่กล่าวมานี้ ได้มีการวิจัยที่ช่วยทำให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น โดย แมคคอมบ์ (McCombs) และเบคเกอร์ (Becker) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์ การฟังรายการวิทยุกระจายเสียง และการชมรายการวิทยุโทรทัศน์ของมนุษย์ ซึ่งสามารถสรุปผลได้ว่า ผู้รับสารจะอ่าน ฟัง และชม ด้วยเหตุผลต่อไปนี้

1. เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตการณ์รอบตัว (Surveillance) โดยจะรู้ได้ว่าอะไรกำลังเกิดขึ้น เพื่อให้ทันเหตุการณ์ ทันสมัย และเรียนรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรรู้

2. เมื่อต้องการคำแนะนำ (Guidance) ในการปฏิบัติตัวให้ถูกต้องและให้ข่าวสารที่ได้มานั้นเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจแต่ละวันเพื่อความอยู่รอดในระบบสังคมที่เป็นอยู่

3. เพื่อให้ได้ข่าวสารที่จะใช้ประโยชน์ในการสนทนา กับบุคคลอื่น ๆ (Participated Communication)

4. เพื่อความตื่นเต้น (Excitement) และสร้างความรู้สึกได้ว่าได้ร่วมอยู่ในเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นด้วย

5. เพื่อใช้ข่าวสารที่ได้จากสื่อมวลชนที่ช่วยเสริม ความคิดเห็นที่มีอยู่เดิม ให้มั่นคงยิ่งขึ้น หรืออีกนัยหนึ่ง คือช่วยสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำลงไปแล้ว (Reinforcement)

6. เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อความบันเทิง

แนวความคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ

สื่อ (Media) เป็นองค์ประกอบตัวที่สามของกระบวนการสื่อสารที่เป็นตัวนำข่าวสารไปสู่ผู้รับเป็นพาหนะที่นำพาข่าวสารจากผู้ส่งข่าวสารไปยังผู้รับข่าวสาร สามารถจำแนกได้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ

1) สื่อมวลชน (Mass Media)

สื่อมวลชน หมายถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อสำหรับฉายที่นำข่าวสารไปสู่ผู้รับจำนวนมากได้อย่างรวดเร็วในเวลาใกล้เคียงกันสามารถให้ความรู้และข่าวสารได้ดี และสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่ฝังรากลึกได้ ซึ่งสื่อมวลชนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์

1.1) สื่อมวลชนเป็นกระบวนการ (Process) การสื่อสารประเภทหนึ่งที่มีองค์ประกอบคือ ผู้ส่งข่าวสาร (Source) ข่าวสาร (Message) สื่อมวลชน (Mass Media) ผู้รับข่าวสาร (Mass Audience) (Wright, 1975 อ้างถึงใน ประมว สตะเวทิน, 2533 : 132-133)

1.2) ลักษณะของการสื่อสารมวลชน (The Nature of Mass Communication) การสื่อสารมวลชนสามารถแยกลักษณะตามองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารได้ดังนี้

(1) ลักษณะของผู้ส่งข่าวสาร (Source) ผู้ส่งข่าวสารมีลักษณะเป็นองค์การมีการปฏิบัติงานที่สลับซับซ้อนที่ดำเนินกิจการ โดยอาศัยการแบ่งงานกันทำอย่างกว้างขวางและมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการค่อนข้างสูง

(2) ลักษณะของสาร (Message) การสื่อสารมวลชนเป็นการสื่อสารในลักษณะสาธารณะ รวดเร็ว และไม่ยั่งยืน

- ลักษณะสาธารณะ เป็นวิธีการสื่อสารที่มุ่งไปยังสาธารณะ ไม่มุ่งสื่อสารเป็นส่วนตัว ดังนั้น เนื้อหาของข่าวสารที่เผยแพร่ออกไปจึงกว้างขวางเพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้ทำให้ผู้รับข่าวสารทั้งหลายสามารถรับทราบข่าวสารเดียวกันได้

- ลักษณะความรวดเร็ว เป็นวิธีการสื่อสารที่มุ่งไปยังผู้รับข่าวสารจำนวนมากในลักษณะที่ผู้รับสารแต่ละคนได้รับภายในระยะเวลาใกล้เคียงกันหรือในเวลาเดียวกัน

- ลักษณะของความไม่ยั่งยืน เป็นการสื่อสารที่มีเจตนาที่จะให้ผู้รับข่าวสารใช้เรื่องราวข่าวสารนั้นทันที ข่าวสารที่ส่งออกมานั้นมีลักษณะที่ถูกใช้ให้หมดได้

(3) ลักษณะของสื่อ (Channel) สื่อที่ใช้ในกระบวนการสื่อสารมวลชน เรียกว่า สื่อมวลชน (Mass Media) ที่มีหน้าที่นำข่าวสารจากผู้ส่งข่าวสารไปยังผู้รับข่าวสารที่มีจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว สำหรับสื่อมวลชนที่สำคัญ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ โดยสื่อแต่ละประเภท มีลักษณะข้อดี ข้อเสีย ที่แตกต่างกันดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อดีและข้อเสียของสื่อมวลชนแต่ละประเภท

	ข้อดี	ข้อเสีย
วิทยุ	1.แพร่ข่าวได้ทั่วถึงทุกแห่งเท่าที่คลื่นวิทยุเข้าไปถึง	1.เป็นสื่อที่ไม่คงทนถาวร ในขณะที่เผยแพร่ประชาชนอาจพลาดทำให้ไม่ได้รับรู้เรื่องราว
	2.สามารถฟังได้ขณะกำลังทำกิจกรรมอื่น ๆ	2.เป็นสื่อที่ไม่มีภาพ ได้ยินแต่เสียง ถ้าผู้จัดรายการไม่ลืมนำเบื้อ ประชาชนก็จะเปลี่ยนสถานีได้
	3.รายการที่นำเสนอให้ความบันเทิงควบคู่ความรู้	3.เสนอรายละเอียดได้ไม่มากเนื่องจากมีเวลาจำกัด
	4.เข้าถึงประชาชนได้ทุกระดับชั้น ประชาชนที่ไม่รู้หนังสือก็สามารถรับฟังได้	
	5.สามารถพกติดตัว ไปฟังได้ทุกแห่ง ใกล้ชิดกับคนฟังมาก	
	6.เสนอข่าวสารเหตุการณ์ได้ทันใจคิดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและนำมารายงานได้อย่างรวดเร็ว	
	7.รายการมีหลากหลายรูปแบบทำให้เกิดความน่าสนใจเร้าใจ	
	8.เครื่องรับวิทยุมีราคาถูก มีอายุการใช้งานนาน	
โทรทัศน์	1.เป็นสื่อที่นำเสนอทั้งภาพและเสียงมีการเคลื่อนไหวสมจริงจึงเป็นสื่อที่น่าสนใจ เร้าใจ สร้างความเข้าใจให้ประชาชนได้อย่างชัดเจน	1.เวลาออกอากาศจำกัด นำเสนอรายละเอียดได้ไม่มาก
	2.เข้าถึงจำนวนผู้ชมได้จำนวนมาก	2.เป็นสื่อที่ไม่คงทนถาวร ถ้าพลาดชมก็ไม่ได้รับข่าวสารเรื่องราวที่นำเสนอ
	3.เสนอข่าวสาร เหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็ว	3.เครื่องรับ โทรทัศน์มีราคาแพง
	4.รายการที่นำเสนอมีหลายรูปแบบมีชีวิตชีวน่าสนใจ	4.กระบวนการผลิตยุ่งยาก
	5.ประชาชนที่ไม่รู้หนังสือก็รับชมและเข้าใจได้ง่าย	5.เวลาชมประชาชนต้องมึสมาธิถึงจะเข้าใจ
หนังสือพิมพ์	1.มีการนำเสนอข่าวสารได้มากเพราะมีเนื้อที่มาก	1.ประชาชนเลือกอ่านข่าวหรือคอลัมน์ที่ตนเองชื่นชอบเท่านั้น
	2.เนื้อหาข่าวสารที่นำเสนอมีหลายประเภท เหมาะกับประชาชนทุก ๆ อาชีพ	2.เป็นสื่อที่นำเบื้อเพราะไม่มีการเคลื่อนไหว
	3.สามารถนำเสนอภาพประกอบข่าวสารทำให้น่าสนใจ	3.มีอายุการนำเสนอสั้น
	4.ราคาถูก	4.ประชาชนที่ไม่รู้หนังสือ ก็จะไม่ได้รับข่าวสาร
	5.เป็นสื่อที่คงทนถาวรกลับมาอ่านซ้ำได้ตลอด	
	6.มีการนำเสนอข่าวรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์	
	7.สร้างประสามติได้ เป็นสื่อที่น่าเชื่อถือ	

ที่มา : วิทยุ (เกษม จันทรน้อย , 2537 : 34 – 41)

โทรทัศน์ (พรทิพย์ วรกิจ โภคาทร , 2531 : 576)

หนังสือพิมพ์ (ลดาวัลย์ ขมจินดา , 2537 : 160)

1.3) ลักษณะของผู้รับข่าวสาร (Receiver) พิจารณาในแง่ของผู้รับข่าวสารซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการสื่อสารมวลชนแล้ว ผู้รับข่าวสารมีจำนวนมากมีความแตกต่างกัน ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะของผู้รับข่าวสารได้ดังนี้

(1) ผู้รับข่าวสารจำนวนมาก

ในการสื่อสารมวลชน ผู้รับข่าวสารในกระบวนการสื่อสารมวลชนเรียกว่า “มวลชน” กรณีจะตัดสินใจจำนวนผู้รับข่าวสารเท่าใด ต้องอาศัยหลักที่ว่ามวลชนผู้รับข่าวสารจะได้รับสารจากผู้ส่งข่าวสาร ภายในระยะเวลาอันรวดเร็วและจำนวนของผู้รับข่าวสารมีมากจนกระทั่งผู้ส่งข่าวสารไม่สามารถที่จะติดต่อกับผู้รับข่าวสารในลักษณะที่เห็นหน้ากันได้

(2) ผู้รับข่าวสารมีความแตกต่างกัน

ในการสื่อสารมวลชนนั้นมวลชน หรือผู้รับสารทั้งหลายมีความแตกต่างกัน ข่าวสารที่ส่งไปยังมวลชนนั้นเป็นข่าวที่มุ่งเสนอแก่คนจำนวนมากในสังคม ซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ กัน

(3) ความไม่เป็นที่รู้จัก

มวลชนผู้รับข่าวสารจะไม่ใช่ที่รู้จักของผู้ส่งข่าวสาร กล่าวคือ ข่าวสารที่ผู้ส่งข่าวสารไปนั้นมุ่งส่งไปยังใครก็ตามที่เกี่ยวข้อง ผู้ส่งข่าวสารไม่ได้รู้จักกับผู้รับสารเป็นคน ๆ ไป ไม่ได้มุ่งที่จะส่งข่าวสารไปยังใครคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะ แต่เป็นการส่งสารไปยังมวลชนเป็นส่วนรวม

2) อิทธิพลของสื่อมวลชน

ปรมา สตะเวทิน (2533 : 141-146) กล่าวว่า iva สื่อมวลชนเป็นเพียงสถาบันสังคม สถาบันหนึ่งเช่นเดียวกับสถาบันสังคมอื่น ๆ เช่น พรรคการเมือง สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ดังนั้น การดำเนินกิจกรรมของสถาบันสื่อสารมวลชน จึงย่อมมีผลกระทบต่อสังคมและสมาชิกของสังคมแลกเช่นสถาบันอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรม แต่ในภาวะปัจจุบันบุคคลในสังคมมองว่าสื่อมวลชนมีผลกระทบต่อสังคมในด้านลบ ก่อให้เกิดสภาพเสื่อมโทรมทางศีลธรรมและจิตใจ เป็นสื่อที่มอมเมาประชาชนให้หลงใหลกับกามารมณ์ รวมทั้งสร้างรสนิยมต่ำ ๆ แก่ประชาชน ทั้งนี้ เพราะสื่อมวลชนนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับอาชญากรรมความโหดร้ายทารุณ ภาพลามกอนาจารทำให้เกิดการเลียนแบบ

อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อประชาชน เป็นอิทธิพลที่มีเงื่อนไข ดังนี้

2.1) อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อประชาชนเป็นอิทธิพลโดยอ้อม เพราะมีปัจจัยต่าง ๆ ที่สกัดกั้นอิทธิพลของสื่อมวลชน ได้แก่

(1) ความมีใจโน้มเอียงของผู้รับข่าวสาร (Predispositions) ผู้รับข่าวสารมีความคิดเห็น ค่านิยมและมีความโน้มเอียงที่จะประพศติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งทัศนคติ ความคิดเห็น

และพฤติกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่ได้รับอิทธิพลจากการคบหาสมาคมกับคนอื่น และจากสถาบันสังคมที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ เมื่อบุคคลนั้น ๆ สัมผัสกับสื่อมวลชนก็จะมีการนำเอาทัศนคติ ค่านิยมและพฤติกรรมเหล่านั้นติดตัวมาด้วย

(2) การเลือกของผู้รับข่าวสาร (Selective Processes) ผู้รับข่าวสารมีใจโน้มเอียงที่จะเลือกรับข่าวสารที่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความสนใจของตน โดยหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับข่าวสารที่ไม่สอดคล้อง หรือมีความขัดแย้งกับความคิดเห็นหรือความสนใจของตน ในการตีความหมายของสารก็เช่นเดียวกัน ประชาชนจะพยายามตีความข่าวสารที่ตนอ่าน ดู ฟังตามความเชื่อ และค่านิยมที่ตนมีอยู่เดิม และจะเลือกจดจำข่าวสารที่สนับสนุนความคิดและความเชื่อของตน

(3) อิทธิพลของบุคคล (Personal Influence) ในกระบวนการสื่อสาร ข่าวสารจากสื่อมวลชนไม่ได้ไปถึงยังประชาชน โดยทันที แต่จะผ่านชั้นตอนต่าง ๆ โดยมีบุคคลเป็นตัวแทรกเพื่อทำหน้าที่ในการถ่ายทอดข่าวสารไปยังประชาชนในชุมชนหรือสังคม ซึ่งบุคคลที่ทำหน้าที่ดังกล่าวเรียกว่า “ผู้นำความคิด” (Opinion Leaders) จะเป็นบุคคลที่ได้รับความเชื่อถือ และเป็นที่น่าสนใจจากประชาชนในการถ่ายทอดข่าวสาร ซึ่งผู้นำความคิดอาจสอดแทรกความรู้สึกของตนเข้าไปด้วย เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

(4) ลักษณะของธุรกิจด้านสื่อมวลชน (Economic Aspects) เป็นลักษณะที่สื่อมวลชนมีอิสระในการแข่งขัน ต่างฝ่ายต่างเสนอความคิดเห็นและค่านิยมที่แตกต่างกัน และประชาชนก็มีเสรีภาพในการเลือกเชื่อถือความคิดเห็นใด ๆ ก็ได้ โดยใช้วิจารณญาณตามทัศนคติความคิดเห็น และค่านิยมที่มีอยู่ เป็นตัวตัดสินใจ

2.2) สื่อมวลชนที่มีอิทธิพลเป็นเพียงผู้สนับสนุนกล่าวคือสื่อมวลชนจะสนับสนุนทัศนคติ ทัศนคติ ทัศนคติ ความมีใจโน้มเอียง ตลอดจนแนวโน้มด้านพฤติกรรมของประชาชนให้มีความเข้มแข็งขึ้น และพร้อมที่จะแสดงให้ปรากฏออกมาเมื่อมีแรงจูงใจหรือมีโอกาสเหมาะสม

2.3) อิทธิพลของสื่อมวลชนอาจเป็นผู้เปลี่ยนแปลงประชาชนได้ แต่มีเงื่อนไขว่าตัวประชาชนต้องมีความโน้มเอียงที่จะเปลี่ยนแปลงอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งอาจมาจากไม่พอใจทัศนคติหรือพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจึงจำเป็นต้องแสวงหาทางเลือกใหม่ดังนั้นสื่อมวลชนจึงทำหน้าที่เป็นผู้เสนอหนทางในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือพฤติกรรมเท่านั้น

2.4) อิทธิพลของสื่อมวลชน อาจสร้างทัศนคติและค่านิยมใหม่ให้เกิดแก่ประชาชนได้ในกรณีที่บุคคลนั้น ๆ ไม่เคยมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นมาก่อน แต่ทัศนคติหรือค่านิยมใหม่ ๆ จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้น ๆ ได้รับข่าวสารที่เสนอเรื่องราวในแนวเดียวกันบ่อย ๆ เท่านั้น ซึ่งเป็นอิทธิพลในเชิงการสะสม มิใช่อิทธิพลที่ก่อให้เกิดผลได้ทันทีทันใด หรือในระยะเวลาดสั้น ๆ

3) แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อ

เคอเฟลอร์ ได้กล่าวถึงตัวแปรแทรก (Intervening Variables) ที่มีอิทธิพลในกระบวนการสื่อสารมวลชนระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร โดยเน้นให้เห็นว่าข่าวสารมิได้ไหลผ่านจากสื่อมวลชนถึงผู้รับสารโดยตรงทันที แต่มีปัจจัยบางอย่างเกี่ยวข้องกับตัวผู้รับสารแต่ละคน ทฤษฎีที่สำคัญของเคอเฟลอร์ เกี่ยวกับเรื่องนี้มีด้วยกัน 4 ทฤษฎี ดังนี้ (อ้างใน ธีรภรณ์ สุวรรณดี, 2538 : 12)

1. ทฤษฎีความแตกต่างของแต่ละบุคคล (Individual Differences Theory) เป็นทฤษฎีที่ชี้ให้เห็นว่าผู้รับสารแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันในทางจิตวิทยา เช่น ทักษะคิด ค่านิยม และความเชื่อ ทำให้ความสนใจในการเปิดรับสาร หรือตีความหมายจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน

2. ทฤษฎีกลุ่มสังคม (Social Categories Theory) ทฤษฎีนี้กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีลักษณะทางสังคมคล้ายกัน จะแสดงพฤติกรรมสื่อสารคล้ายคลึงกัน พฤติกรรมสื่อสารนี้ ได้แก่ การเปิดรับสื่อ ความพอใจในสื่อ และอุปนิสัยในการใช้สื่อร่วมกัน เป็นต้น สำหรับลักษณะทางสังคมที่สำคัญนั้น ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ชาติพันธุ์ ศาสนา อายุ เพศ ภูมิฐานะ

3. ทฤษฎีความสัมพันธ์ทางสังคม (The Social Relations Theory) เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้รับสารกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมในลักษณะของกลุ่มปฐมภูมิ หรือ กลุ่มทุติยภูมิ ซึ่งอิทธิพลที่มีต่อการรับรู้ข่าวสารในลักษณะนี้เรียกว่า “อิทธิพลของบุคคล” (Personal Influence)

4. ทฤษฎีบรรทัดฐานทางสังคม (The Culture Norms Theory) เป็นทฤษฎีที่กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลอาจขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานและสภาพแวดล้อมทางสังคม ถ้าสื่อมีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคม สื่อมวลชนอาจเพียงย้ำบรรทัดฐานเดิมและสร้างบรรทัดฐานใหม่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สื่อมวลชนทำหน้าที่ทางอ้อม 3 ประการคือ

- (1) สื่อมวลชนจะส่งเสริมสนับสนุนหรือย้ำบรรทัดฐานทางสังคมให้ดำรงอยู่ตลอดไป
- (2) สื่อมวลชนจะสามารถสร้างความรับผิดชอบร่วมกันให้เกิดขึ้นในสังคม
- (3) สื่อมวลชนสามารถเปลี่ยนแปลงแบบอย่างการดำเนินชีวิต และพฤติกรรมของ

บุคคลโดยช่วยให้เกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ แต่ต้องใช้ระยะเวลา

4) สื่อบุคคล

สื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลที่นำพาข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง โดยอาศัยการติดต่อสื่อสารแบบตัวต่อตัวระหว่างบุคคล 2 คน หรือมากกว่า 2 คนขึ้นไป

4.1) การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication)

การสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นการสื่อสารที่ใช้สื่อบุคคลเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสาร เป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้า และแบบสองทางที่ผู้ส่งข่าวสารเป็นผู้รับสามารถถาม ทำความเข้าใจ และมีปฏิริยาโต้ตอบซึ่งกันและกันโดยทันที เป็นวิธีการที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับข่าวสาร เพราะถ้าผู้รับข่าวสารไม่เข้าใจก็สามารถได้ถามหรือขอข่าวสารเพิ่มเติม ซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจที่จะยอมรับหรือคล้อยตามซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติและผู้ส่งข่าวสารสามารถปรับปรุง หรือแก้ไขข่าวสารที่ส่งออกไปให้ตรงกับความต้องการ และนำความเข้าใจของผู้รับข่าวสารได้ในเวลาอันรวดเร็ว อีกทั้งเป็นการสื่อสารที่สามารถจัดการเลือกรับข่าวสารของผู้ฟังได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะผู้ฟังที่มักหลบเลี่ยงการสนทนา

4.2) ประสิทธิภาพของสื่อบุคคล

เสถียร เชยประทับ (2528 : 32) กล่าวถึงประสิทธิภาพของสื่อบุคคลไว้ ดังนี้

(1) สามารถทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบบุคคลวิติ ถ้าผู้รับข่าวสารไม่เข้าใจก็สามารถได้ถามหรือขอข่าวสารเพิ่มเติมจากผู้ส่งสารได้ในเวลาอันรวดเร็ว ส่วนผู้ส่งข่าวสารก็สามารถปรับปรุงแก้ไขข่าวสารที่ส่งออกไปให้เข้ากับความต้องการ และความเข้าใจของผู้รับข่าวสารได้ในเวลาอันรวดเร็ว และการที่ช่องทางที่เป็นสื่อระหว่างบุคคลมีระดับปฏิริยาตอบสนอง หรือปฏิริยาสะท้อนกลับสูง สามารถทำให้ลดอุปสรรคของการสื่อสารที่เกิดจากการเลือกรับข่าวสาร การเลือกแปลหรือตีความสาร และการเลือกจำสารได้

(2) สามารถจูงใจบุคคลได้ เปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ฝังรากลึกได้

นอกจากนี้ เสถียร เชยประทับ (2528 : 42) ยังได้แบ่งการสื่อสารระหว่างบุคคลออกเป็น 2 ประเภท คือ

(2.1) การติดต่อโดยตรง (Direct Contact) การติดต่อโดยตรงนี้ใช้สื่อบุคคลในการเผยแพร่ข่าวสารโดยวิธีเยี่ยมบ้าน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชน วิธีนี้หากประชาชนหรือผู้รับข่าวสารไม่เข้าใจก็สามารถซักถามทำความเข้าใจได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้เผยแพร่ข่าวสารยังสามารถสำรวจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้รับข่าวสารได้ด้วย ดังนั้นในกิจกรรมเผยแพร่ข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจหรือชักจูงใจจึงนิยมใช้การติดต่อสื่อสารโดยตรง แต่ข้อจำกัดของการสื่อสารแบบนี้จำเป็นต้องใช้สื่อบุคคลเป็นจำนวนมาก สิ้นเปลืองเวลา และแรงงานในการเผยแพร่ข่าวสาร

(2.2) การติดต่อโดยกลุ่ม (Group Contact of Communicaty Public) คือ การติดต่อโดยผ่านกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อบุคคลส่วนรวมกลุ่มต่าง ๆ ช่วยให้การสื่อสารของบุคคลบรรลุเป้าหมายได้ เพราะมนุษย์ส่วนใหญ่มีชีวิตที่ร่วมกันอยู่ทั้งหมด จึงมีการประกอบกิจกรรมที่เป็นแบบแผนปฏิบัติและมีพฤติกรรมร่วมของกลุ่ม ดังนั้นเมื่อกลุ่มมีความสนใจมุ่งไปทางใด บุคคลส่วนใหญ่

ในกลุ่มก็จะมี ความสนใจในเรื่องนั้น ๆ ด้วย ซึ่งการติดต่อโดยกลุ่มอาจทำได้โดยการประชุม อภิปราย และการสนทนาภายในกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการมีปฏิริยาตอบโต้กัน ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการตัดสินใจยอมรับหรือปฏิเสธข่าวสาร

4.3) ประสิทธิภาพของสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

แคลปเปอร์ (Klapper, 1960 : 15-49) กล่าวถึงอิทธิพลของการสื่อสารมวลชนต่อบุคคลในสังคมว่า เป็นเพียงแรงเสริมในกระบวนการโน้มน้าวในต่อความคิดหรือทัศนคติที่มีอยู่แล้วของบุคคล การสื่อสารมวลชนมิได้มีอิทธิพลโดยตรงต่อบุคคลจึงต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการสื่อสารร่วมด้วย จึงมีอิทธิพลต่อบุคคลได้ ซึ่งได้แก่ อุบัติภัย กระบวนการเลือกรับข่าวสาร บรรทัดฐานของกลุ่ม การเผยแพร่ข่าวสารโดยบุคคลหรือผู้นำความคิดเห็นระบบการปกครองและระบบการสื่อสารมวลชน

โรเจอร์ส และ สเวนนิ่ง (Rogers and Svenning, 1969 : 3) กล่าวว่าสื่อบุคคลสามารถเลือกผู้รับสาร ขจัดการเลือกรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารและเพิ่มปริมาณของปฏิริยาตอบโต้ดีกว่าสื่อมวลชน และมีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ดังจะเห็นได้ว่าสื่อทั้งสองชนิดทั้งข้อดีและข้อเสีย ในการปฏิบัติเมื่อนำสื่อมวลชนและสื่อบุคคลมาใช้ควรเป็นการนำมาใช้ร่วมกันนำมาสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผู้ส่งข่าวสาร ทั้งนี้สามารถนำสื่อมวลชนและสื่อบุคคลมาเปรียบเทียบกันเพื่อให้เห็นข้อดีและข้อเสีย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

คุณสมบัติในการสื่อสาร	สื่อมวลชน	สื่อบุคคล
1.ลักษณะของการสื่อสาร	เป็นการสื่อสารแบบทางเดียว (One – Way Communication)	เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two – Way Communication)
2.ความรวดเร็วในการส่ง ข่าวสารไปยังคนจำนวนมาก	เร็ว	ช้า
3.ความถูกต้องของข่าวสารเมื่อ ส่งไปยังคนจำนวนมาก	มาก	น้อย
4.ความสามารถในการเลือก ผู้รับข่าวสาร	น้อย	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คุณสมบัติในการสื่อสาร	สื่อมวลชน	สื่อบุคคล
6. โอกาสที่จะได้รับการสื่อสาร กลับ (Feedback)	น้อย	มาก
7. ผล (Effect)	เพิ่มพูนความรู้แก่ผู้รับสาร	เปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสาร

ที่มา : Rogers and Svenning, 1969

5) สื่อเฉพาะกิจ

สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่จัดทำขึ้นเฉพาะกิจหรือเฉพาะกรณี เป็นสื่อที่เสริมเพิ่มเติมรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารหลังจากที่ประชาชนได้รับทราบข่าวสารจากสื่อประเภทอื่น เช่น สื่อมวลชน สื่อบุคคล เป็นสื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อแจกกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ซึ่งสามารถแยกได้ดังนี้

(1) เอกสารทางราชการ เป็นสื่อที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้จัดทำขึ้นเพื่อแจกจ่ายกลุ่มเป้าหมายเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเฉพาะเรื่อง ผู้จัดทำสามารถกำหนดเนื้อหาหรือรูปแบบได้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ รายละเอียดเนื้อหาที่น่าสนใจเป็นการเพิ่มความเข้าใจและต่อยอดความทรงจำได้ตลอดเพราะประชาชนสามารถย้อนกลับมาอ่านได้ แต่เอกสารทางราชการเหมือนกับสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่มีข้อจำกัดในเรื่องความน่าสนใจกล่าวคือ เป็นสื่อที่มีความน่าสนใจน้อยเพราะไม่มีชีวิตชีวา เรียบง่าย ไม่มีสีสันหรือรูปภาพประกอบ

(2) แผ่นพับ เป็นสื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เผยแพร่เฉพาะเรื่อง กระบวนการจัดทำใช้เวลาไม่นานจึงจัดทำได้ตลอด และเผยแพร่ได้ตลอดตรงกับกลุ่มเป้าหมาย รูปแบบหลากหลาย มีสีสันรูปภาพประกอบสะดุดตา เนื้อหาสั้นกะทัดรัด จดจำง่าย พกพาสะดวก เป็นสื่อเสริมสื่ออื่น ๆ แต่แผ่นพับก็มีข้อจำกัดตรงที่วิธีจัดทำให้สะดุดตาน่าอ่าน ต้องเน้นความสวยงาม และเนื้อหาต้องทำตามวัตถุประสงค์ ไม่เช่นนั้นการสื่อสารก็จะไม่ได้ผล

(3) โปสเตอร์ เป็นสื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้เสริมต่อจากสื่ออื่น ๆ เป็นการเตือนความทรงจำ กระบวนการจัดทำต้องสวย สีสันสะดุดตา น่าสนใจ มีรูปแบบและขนาดหลากหลาย การนำเสนอภาพต้องชัดเจนสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนโดยง่าย มีข้อความสั้นกะทัดรัด ส่วนมากจะเป็นคำขวัญ แต่หากโปสเตอร์ไม่อยู่ในรูปแบบที่กล่าวมา ผลของการสื่อสารก็จะไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

แนวความคิดเกี่ยวกับการรับทราบข่าวสารและแนวความคิดเกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ สามารถนำมาใช้ในการตั้งคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร และอธิบายพฤติกรรมในการรับทราบข่าวสารของกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อประกอบการพิจารณาว่าการเปิดรับข่าวสารของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันมากจากสภาพแวดล้อมใด และสื่อแต่ละประเภทมีผลต่อการสร้างทัศนคติ และความรู้ของกลุ่มเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

แนวความคิดเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์

สื่อ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดอย่างหนึ่ง ในการที่จะประชาสัมพันธ์ให้ได้รับความสำเร็จ หรือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และในความเป็นจริงสื่อที่เราสามารถนำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์นั้นมีความหลากหลาย โดยแต่ละอย่างก็มีคุณสมบัติที่เฉพาะเจาะจงแตกต่างกันไปซึ่งเราสามารถนำมาดัดแปลงให้ใช้ได้ สถานการณ์ต่าง ๆ แตกต่างกันไปได้

ซึ่งการใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์จะต้องใช้อย่างมีความมุ่งหมาย หรือมีวัตถุประสงค์ คือเมื่อใช้แล้วต้องเกิดผลในทางบวก ได้รับการสนับสนุนหรือสร้างเสริมวัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์ แต่ก็มีอยู่บ่อยครั้งที่ผู้ใช้สื่อได้ใช้ไปในทางทำลายวัตถุประสงค์ หรือเป็นสิ่งต่อต้านการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ดังนั้นการใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ซึ่งมีความมุ่งหมายให้วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์บรรลุผล คือ (วิจิตร อาวะกุล, 2534 : 112)

(1) ใช้สื่อเพื่อเป็นเครื่องช่วยในการเผยแพร่ (Publicity) แจ้งความ เสนอข่าว (news) ประกาศ (declaration) ให้การศึกษา (to educate) เพื่อแจ้งข่าวคราว (to inform) ให้ความรู้ (knowledge) ให้ความเข้าใจ (understanding) ที่ถูกต้องแก่ประชาชน เพื่อจูงใจและเกิดความร่วมมือในการสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบัน

(2) ใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ สร้างเสริมความเข้าใจอันดี และความสามัคคีภายในหน่วยงานและในชาติ

(3) ใช้สื่อเพื่อเป็นการสื่อสาร การฟังหรือหาข่าวสะท้อนกลับ (Feed back) ของประชาชนในรูปของประชามติ เกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบัน และในเรื่องอื่น ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ

(4) ใช้การพูด การเขียน เพื่อกระตุ้นให้เกิดความเชื่อถือ และมุ่งหวังที่จะให้มีการเกิดการกระทำขึ้น

ประโยชน์ในการใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์ มีดังนี้

1. เพื่อก่อ หรือสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับประชาชน หรือลูกค้า
2. เป็นการดำเนินการเผยแพร่หน่วยงาน กิจการ ในรูปต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้คุ้นเคย ได้รับความเข้าใจที่ถูกต้อง
3. เพื่อเชิญชวนให้เกิดความสนใจ เพื่อแนะนำให้ผู้รู้จักผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดการตลาดใช้หรือรับบริการ
4. เพื่อกระตุ้นความต้องการของประชาชนที่จะใช้หรือซื้อบริการ เสนอและแนะนำบริการ ในรูปต่าง ๆ แก่ผู้ที่ยังลังเลใจ
5. เพื่อต้องการรักษา และกระตุ้นเตือนให้ ระลึกถึงชื่อเสียง เอกลักษณ์ สัญลักษณ์ คำขวัญ คุณงามความดีของหน่วยงานเสมอ
6. เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ผลิตภัณฑ์ ผลงาน กิจกรรม ที่เหมาะสมแก่ประชาชนตามโอกาส ที่เหมาะสม
7. เพื่อเป็นการเร่งการเผยแพร่โฆษณา และแข่งขันในด้านบริการให้เร็วและรวดเร็วกว่า ผู้อื่น
8. เพื่อเป็นการศึกษาปฏิกิริยา ทำที่ ความรู้สึกของประชาชนที่สะท้อนกลับจากการดำเนินงาน ของหน่วยงาน

ในการใช้สื่อเพื่อเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์นั้น (วิจิตร อวระกุล, 2534 : 122) กล่าวว่า ควรจะได้ทราบถึงลักษณะของสื่อต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการใช้ ซึ่งอาจพิจารณาจำแนก ได้ดังนี้ คือ

1. ในเรื่องของเนื้อที่ - เวลา (Space - Time) สิ่งพิมพ์ ภาพนิ่ง เอกสาร เครื่องมือประเภท นี้เป็นประเภทเนื้อที่ ส่วนวิทยุ โทรทัศน์ เป็นเครื่องมือประเภทเวลา การสนทนา ภาพยนตร์รายการ โทรทัศน์ เป็นเครื่องมือประเภทเนื้อที่และเวลา

สื่อประเภทเนื้อที่ เช่น หนังสือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ นั้น มีลักษณะความคงทน คือ ผู้อ่านอาจ อ่านซ้ำแล้วซ้ำอีก ผู้หนึ่งอ่านแล้วผู้อื่นมาอ่านอีกต่ออีก หรืออาจหวนกลับมาอ่านตอนที่ยังไม่เข้าใจ หรือลืมไปอีกได้ แต่วิทยุเป็นสื่อประเภทเวลา เสนอข่าวได้รวดเร็วกว่าหนังสือพิมพ์ เสนอครั้งเดียว ผ่าน ดังนั้น ถ้าผู้ใดฟังไม่ชัดหรือไม่ได้ฟังก็ไม่มีโอกาสได้ฟังอีก นอกจากใช้วิธีบันทึกเสียงไว้ และ หุคนเรายังช่วยจำได้น้อยกว่าตา นอกจากนั้นคำยาก หรือกวนยังทำให้เข้าใจได้ยาก แลก็ไม่ มีโอกาสทบทวนหรือค้นหาความหมายได้

2. ลักษณะการมีส่วนร่วม (Participation) สื่อนี้จะมีลักษณะให้ประชาชนได้มีความรู้สึก เข้าไปมีส่วนร่วม หรือสร้างประสบการณ์ให้กับประชาชนได้มากน้อยเพียงใด Dr. Edgar Dale ได้

ลำดับสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ให้ส่วนร่วมและประสบการณ์ เรียงจากคำพูดซึ่งให้ประสบการณ์แก่ผู้ฟัง น้อยที่สุดลงไปตามลำดับ จากน้อยไปสู่มากดังนี้

- วจนสัญลักษณ์
- ทศนสัญลักษณ์
- การบันทึกเสียงวิทยุและภาพนิ่ง
- ภาพยนตร์
- โทรทัศน์
- นิทรรศการ
- การศึกษานอกสถานที่
- การสาธิต
- ประสบการณ์นาฏการ
- ประสบการณ์จำลอง
- ประสบการณ์ตรงและมีจุดมุ่งหมาย

3. ความเร็ว (Speed) วิทยุ และโทรทัศน์ เป็นสื่อที่มีความเร็วสูง สามารถถ่ายทอดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ไปยังประชาชนได้ทันที เสนอข่าวได้เร็วกว่าหนังสือพิมพ์ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ต้องมีการเตรียมต้นฉบับ จัดพิมพ์และแจกจำหน่าย แต่อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ก็จัดว่าเป็นสื่อที่มีความเร็วรองลงมาจากวิทยุและโทรทัศน์ สื่อที่มีความเร็วสูงจึงเหมาะในด้านการเสนอข่าว ส่วนสื่อที่มีความเร็วช้า ก็จะใช้เสนอข่าวในลักษณะที่มีความคงทนซึ่งมีสาระเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ทบทวน

4. ความคงทนถาวร (Permanent) หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มีลักษณะในเรื่องความคงทนถาวร ส่วนรองลงมา ได้แก่ โทรทัศน์ภาพยนตร์ เครื่องมือที่มีความคงทนถาวรมากมนุษย์มักใช้ในการเสนอเรื่องที่เป็นหลักการ สิ่งที่มีความหมายแน่นอน ใช้สำหรับอ้างอิง ส่วนเครื่องมือที่มีความถาวรน้อยมักใช้ในการเสนอข่าวสารเพื่อชักจูงใจ เคลี้ยกล่อม ปลุกใจ เป็นต้น

ดังนั้น เราควรจะให้ความสนใจและใช้ช่องทางในการสื่อสารให้ถูกต้อง ว่าควรใช้สื่อประเภทใด วิธีการใด โดยผ่านทางวิธีการสื่อสารใดจึงจะได้ผล เช่น กรณีการสื่อข่าวลือโดยช่องทางคือบุคคลจะได้ผลดีกว่าสื่อโดยผ่านทางช่องทางการสื่อสารหนังสือพิมพ์ หรือถ้าเป็นข่าวที่ต้องการเผยแพร่รวดเร็วอาจใช้วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งจะเร็วกว่าหนังสือพิมพ์หรือวารสาร เป็นต้น

พรทิพย์ วรกิจโกคาทร กล่าวไว้ว่า สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มี 2 ประเภท คือ

1. สื่อที่นักประชาสัมพันธ์สามารถควบคุมได้

ก. สามารถควบคุมได้ทั้งการผลิต (เนื้อหา สารระ วิธีการนำเสนอ รูปแบบเทคนิค) และการเผยแพร่ (ถึงใคร เมื่อไร ความถี่ หรือจำนวนเท่าใด)

ข. สื่อมวลชนที่ประชาสัมพันธ์ได้ซื้อเนื้อที่และเวลา เพื่อเผยแพร่ข่าวสารที่ต้องการ หรืออาจเป็นข้อตกลงกับสื่อมวลชน (Barter) ที่ให้เนื้อที่และเวลาเผยแพร่ เหมือนกับการจ่ายเงินซื้อ

2. สื่อที่นักประชาสัมพันธ์ไม่สามารถจะควบคุมได้

ก. สื่อมวลชนที่นักประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือในการเผยแพร่ข่าวสาร ซึ่งปกติจะมีความเป็นอิสระ มีดุลพินิจเป็นของตนเอง ที่จะพิจารณาตัดสินใจว่าจะไร่น่าเป็นข่าวได้หรือไม่เป็นข่าวที่น่าสนใจแก่สาธารณชน สมควรที่จะเผยแพร่ต่อไปได้

ข. สื่อบุคคล ปกติบุคคลมีอิทธิพลส่วนตัว และมีอิสระไม่สามารถจะไปควบคุมได้ บุคคลที่เผยแพร่ข่าวสารออกไปและสาธารณชนให้ความเชื่อถือสูงนั้น นอกจากจะเป็นผู้นำทางความคิดแล้ว มักเป็นพนักงานหรือผู้ร่วมกิจกรรม

ด้วยความแตกต่างของสื่อทั้ง 2 ประเภทนี้เอง ในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ จึงต้องพยายามใช้สื่อดังกล่าวประสมกัน เพราะหากสื่อทั้งสองประเภทต่างก็เผยแพร่ข่าวสารที่ตรงกันแล้ว ก็จะเป็นการเพิ่มความเที่ยงตรง และความน่าเชื่อถือให้เกิดแก่ผู้รับสารได้มากขึ้นนั่นเอง

สำหรับตัวแปรที่นักประชาสัมพันธ์ในประเทศไทยต้องนำมาพิจารณาประกอบการเลือกใช้สื่อแต่ละประเภท (พรทิพย์ วรกิจ โภคาทร, 2530 : 104 - 110) ได้แก่

1. สิ่งพิมพ์ที่ต้องอาศัยสื่อมวลชน ตัวแปรจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาของข่าวสาร เวลา เป้าหมาย งบประมาณ

2. สิ่งพิมพ์ที่สามารถผลิตเอง ได้จะพิจารณากลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ รวมถึงงบประมาณ และเนื้อหาของข่าวสาร

3. สื่อบุคคล จะพิจารณากลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาของข่าวสาร บุคลากรและเวลา

4. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะต้องพิจารณางบประมาณ เนื้อหาข่าวสาร คุณสมบัติของบุคลากร และความพร้อมของเครื่องมือจากตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ในการเลือกใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ประเภทใดนั้น ๆ จะต้องคำนึงถึงตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่าการเลือกใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ประเภทใด ๆ นั้น จะต้องคำนึงถึงตัวแปรสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ งบประมาณ ประเภทของข่าวสาร กลุ่มเป้าหมาย ความพร้อมของบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์

สำหรับหลักการพิจารณาเลือกสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์นั้น ส่วนใหญ่เน้นที่คุณสมบัติ ข้อดี ข้อเสีย หรือจุดเด่นจุดด้อยของสื่อแต่ละประเภท ตลอดจนการเปรียบเทียบระหว่างสื่อต่าง ๆ

และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การรับข่าวสารของกลุ่มเป้าหมายในลักษณะต่าง ๆ เป็นข้อมูล ที่ช่วยประกอบการตัดสินใจเลือกสื่อ

จากแนวคิดการประชาสัมพันธ์ และการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์สามารถสนับสนุน การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับโครงการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม” ซึ่งถือได้ว่าเป็นหนึ่งในนโยบายที่สำคัญของการบริหารงานภายใต้การนำของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งมี วัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือประชาชนในชนบท ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ฉะนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้อง ดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ ความรู้ ที่เกี่ยวข้องกับแผนงานและวัตถุประสงค์ของ หน่วยงานให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้รับทราบ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจ และศรัทธาซึ่งจะทำให้ เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและประชาชนทำให้นโยบายดังกล่าวลุล่วงไปได้ด้วยดี อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น สื่อที่จะช่วยนำความรู้และความเข้าใจ ไปสู่ผู้รับนั้นมีจำนวนมาก และมีความหลากหลายตามศักยภาพของสื่อเอง ดังนั้นนักประชาสัมพันธ์ จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของสื่อ ข้อดี ข้อด้อยของสื่อแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถปรับปรุงการใช้สื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อให้ผู้รับสารได้รับทราบข้อมูลที่ ถูกต้อง

ดังนั้น เมื่อสื่อเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากอย่างหนึ่ง ในการประชาสัมพันธ์ให้ ได้รับความสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพนั้น เราสามารถนำสื่อมาใช้ในการประชาสัมพันธ์ได้หลายอย่าง โดยแต่ละอย่างมีคุณสมบัติที่เฉพาะเจาะจง จนสามารถดัดแปลงให้ใช้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ แตกต่างกัน

แนวคิดเกี่ยวกับผลของการสื่อสาร

ดังที่ทราบแล้วว่า “การสื่อสาร” (Communication) เป็นกระบวนการถ่ายทอด และ แลกเปลี่ยนสัญลักษณ์ซึ่งกันและกัน โดยมีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ คือ ผู้ส่งสาร ข่าวสาร สื่อ หรือช่องทางที่ใช้ในการสื่อสาร และผู้รับสาร โดยมีปฏิกริยาตอบสนองของผู้รับสารเป็นดัชนี แสดงให้ทราบถึงผลของการสื่อสารในครั้งนั้น ๆ ว่าประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ การสื่อสาร หรือไม่อย่างไร

ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ผลของการสื่อสาร (Communication Effect) หมายถึงความ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสารที่บังเกิดขึ้นภายหลังจากที่บุคคลตีความหมายของ ข่าวสารที่ ได้รับผ่านกระบวนการสื่อสารแล้ว โดยอาจบังเกิดขึ้นในระยะสั้นหรือระยะยาวก็ได้ ทั้งนี้มักจะ

ปรากฏในรูปของการเปลี่ยนแปลงระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ นั่นเอง ด้วยเหตุนี้ ผลของการสื่อสารซึ่งหมายถึง การที่บุคคลได้กระทำในสิ่งที่แตกต่างไปจากเดิม อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการได้รับข่าวสารอาจจะโดยตรงหรือทางอ้อมนั้น จะเกิดขึ้นระหว่างที่บุคคลมีการเปิดรับสัญญาณการสื่อสารและการที่บุคคลแสดงการกระทำออกมา หรืออีกนัยหนึ่งคือข่าวสารนั้นมีผลต่อโครงสร้างของภาพ และค่านิยมภายในของบุคคลทำให้บังเกิดกระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นการกระทำ (Wilbur Schramm, 1973: 193-195) ซึ่งผลกระทบของการสื่อสารนั้นมีตั้งแต่ระดับบุคคลไปจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี สำหรับผลกระทบที่จะนำมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ เรื่องการตอบสนองของบุคคล

การตอบสนองของบุคคล เป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจจะดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน หรือตรงข้ามกับสิ่งที่เร้าก็ได้ นอกจากนี้ ยังส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ อีกด้วย (Danis McQuail, 1983: 180 - 186) อันอาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าเป็นผลกระทบของการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย

1. The Attention Effect

เป็นผลกระทบต่อผู้รับสารในการแยกข่าวสาร เนื่องจากผู้รับสารเลือกที่จะรับในสิ่งที่ตนมีความสนใจ โดยตัดสนใจจากประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมา

2. The Main Effect

เป็นผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติของผู้รับสาร

3. The Action Effect

เป็นผลกระทบที่ทำให้ผู้รับสารแสดงพฤติกรรมอย่างเปิดเผย ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Main Effect) หรืออื่น ๆ ในขณะที่เดียวกันการที่ข่าวสารสามารถกระตุ้นให้ผู้รับสารบังเกิดความสนใจ (Attention Effect) ได้นั้น อาจจะมีผลทำให้ผู้รับสารบังเกิดการแสดงออกก็ได้

จากแนวคิดของทฤษฎีดังกล่าว สามารถนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยในเรื่อง “การประเมินผล” ได้กล่าวคือ ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านฯ ผู้ส่งสารมุ่งหวังที่จะให้บังเกิดผลทางการสื่อสาร คือผู้รับสารมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่า และความสำคัญของเงินกองทุนหมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพ หรือนำไปใช้ในภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ และเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของโครงการกองทุนหมู่บ้าน วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุน รวมทั้งการมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการ และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐบาลในการดำเนินงาน

ดังนั้นผลของการสื่อสารที่พึงประสงค์ดังกล่าว ย่อมจะมาจากการที่ผู้รับสารได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ จนทำให้เกิดความรู้

ความเข้าใจในลำดับแรก ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้ จะได้รับการเผยแพร่ไปยังผู้รับสารได้โดยผ่าน “สื่อ” ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ที่มีความหลากหลาย ซึ่งเมื่อสื่อดังกล่าวได้รับการเผยแพร่ไปยังผู้รับสารแล้ว “ผู้รับสาร” ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสื่อสารที่มีความสำคัญยิ่งต่อสัมฤทธิ์ผลของการสื่อสาร เพื่อการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ หรือผลของการสื่อสารทั้งหมดโดยรวมจะรับทราบข่าวสารที่เผยแพร่หรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาที่ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับสื่อหรือไม่ ซึ่งนอกจากผู้รับสารจะพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือของแหล่งสารหรือผู้ส่งสารแล้ว ยังขึ้นอยู่กับความสนใจ แรงจูงใจหรือวัตถุประสงค์ที่คาดหวังว่า จะได้รับการสื่อสาร ตลอดจนประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว รวมทั้งความพร้อมที่จะเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อ นั้น ๆ

ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับความรู้ และทัศนคติ

แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge)

บิคฮาร์ด เอช มาร์ค (Bickhard H. Mark, 1980 : 45) ได้ให้คำจำกัดความ คำว่า “ความรู้” หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่จะรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ โดยแบ่งเป็นความรู้ต่อสถานการณ์ หรือความรู้ในระดับกว้าง

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 5) กล่าวว่า “ความรู้” เป็นพฤติกรรมขั้นต้นซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้ อาจจะได้โดยการนึกได้ หรือโดยการมองเห็น หรือได้ยินจำได้ ความรู้ขั้นนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับ คำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี รูปแบบ กฎ โครงสร้าง และวิธีการแก้ปัญหาเหล่านี้

กล่าวโดยสรุป ความรู้ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง รูปแบบ วิธีการ กฎเกณฑ์ แนวปฏิบัติ สิ่งของ เหตุการณ์ หรือบุคคล ซึ่งได้จากการสังเกตประสบการณ์ หรือจากสื่อต่าง ๆ ประกอบกัน

ความรู้จึงเป็นความสามารถในการใช้วิธีเท็จจริง (Facts) หรือ ความคิด (idea) ความหยั่งรู้ หยั้งเห็น (Insight) หรือสามารถเชื่อมโยงความคิดเข้ากับเหตุการณ์ ความรู้ทำให้ผู้เรียนได้รู้ถึงความสามารถในการจำ และระลึกถึงเหตุการณ์และประสบการณ์ที่เคยพบมาแล้ว แบ่งได้ดังนี้

- 1) ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา
- 2) ความรู้เกี่ยวกับวิธี และการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
- 3) ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวความคิด และโครงสร้าง

การประเมินด้านความรู้ หมายถึง การประเมินการเปลี่ยนแปลงความรู้เดิมในเนื้อหาและทักษะในการใช้เนื้อหาความรู้ ตามที่นักวิชาการชื่อบลูม (Bloom) และคณะ (อ้างใน เพ็ญจันทร์ สุทธิพิเชษฐกุล, 2534 : 25 - 26) ได้แยกระดับความรู้ไว้ 6 ระดับคือ

1. ระดับที่ระลึกได้ (Recall) หมายถึง การเรียนรู้ในลักษณะที่จำเรื่องเฉพาะวิธีปฏิบัติ กระบวนการ และแบบแผนได้ ความสำเร็จในระดับนี้ คือ ความสามารถในการดึงข้อมูลจากความจำออกมาได้

2. ระดับที่รวบรวมสาระสำคัญได้ (Comprehension) หมายถึง บุคคลสามารถทำบางสิ่งบางอย่างได้ มากกว่าการจำเนื้อหาที่ได้รับ สามารถเขียนข้อความเหล่านั้นได้ด้วยถ้อยคำของตนเอง สามารถแสดงให้เห็นได้ด้วยภาพ ให้ความหมายแปลความ และเปรียบเทียบความคิดอื่น ๆ หรือคาดคะเนผลที่เกิดขึ้นต่อไปได้

3. ระดับของการนำไปใช้ (Application) สามารถนำเอาข้อเท็จจริง และความคิดที่เป็นนามธรรม(Abstract) ปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม

4. ระดับของการวิเคราะห์ (Analysis) สามารถใช้ความคิดในรูปของการนำความคิดมาแยกเป็นส่วน เป็นประเภท หรือการนำข้อมูลมาประกอบกันเพื่อการปฏิบัติตนเอง

5. ระดับการสังเคราะห์ (Synthesis) คือ การนำเอาข้อมูล แนวความคิด มาประกอบกันแล้วนำไปสู่การสร้างสรรค์ (Creative) ซึ่งเป็นสิ่งใหม่แตกต่างไปจากเดิม

6. ระดับของการประเมิน (Evaluation) คือ ความสามารถในการใช้ข้อมูลเพื่อตั้งเกณฑ์ (Criteria) การรวบรวมผล ผลวัดข้อมูลตามมาตรฐาน เพื่อให้ตั้งข้อตัดสินถึงระดับของกิจกรรมแต่ละอย่าง

อย่างไรก็ตาม การเกิดความรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตามย่อมมีความสัมพันธ์กับความรู้สึนึกคิด ซึ่งเชื่อมโยงกับสภาพจิตใจในบุคคลต่างกัน อันมีปัจจัยมาจากประสบการณ์ที่สั่งสมมา และสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลทำให้บุคคลมีความคิด และแสดงออกตามความคิด ความรู้สึกของตน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นบ่อเกิดแห่งทัศนคติ

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

Allport ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับทัศนคติไว้ว่า “ทัศนคติ” หมายถึง สภาพทางจิตหรือประสาทของความพร้อมที่จัดรูปขึ้นตามประสบการณ์ และส่งอิทธิพลในทางกำกับหรืออิทธิพลที่ไม่อยู่นิ่งแก่การตอบสนองของบุคคลที่หมาย และสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้อง (อ้างใน ชัยพฤกษ์ วิทยาศาสตร์, 2537)

ทัศนคติเป็นมโนทัศน์ที่มีคนนิยมแตกต่างกัน ซึ่งในการเปลี่ยนทัศนคตินั้นอาจจะทำได้โดยวิธีการหลายอย่าง ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งทัศนคติอาจจะเกิดจากประสบการณ์โดยตรงของคน ๆ นั้น

ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับความตรงกันและความเหมือนกัน

ทฤษฎีนี้หมายถึง การที่นาย ก ชอบนาย ข และนาย ข ชอบสิ่งของ ค จะมี แนวโน้ม ทำให้ นาย ก ชอบสิ่งของ ค ซึ่งสังเกตถึงความสัมพันธ์ว่า จะมีแนวโน้มไปในทางเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เกิดภาวะสมดุล แต่ถ้าบุคคลมีปัญหาภาวะความไม่สมดุลแล้ว บุคคลก็จะพยายามแก้ปัญหาให้อยู่ในภาวะสมดุลได้หลายทาง เช่น เปลี่ยนความคิดตัวเอง ไม่ยอมรับเพื่อนคนนั้น พยายามลืมความขัดแย้ง

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้งของความคิด

ทฤษฎีนี้มีพื้นฐานมาจากธรรมชาติกลไกของการปรับตัวของมนุษย์ ซึ่งสรุปว่ามนุษย์ไม่สามารถทนต่อสิ่งที่เปลี่ยนแปลง ขัดแย้ง หรือไม่ลงรอยกันคือ เมื่อใดมนุษย์มีสิ่งที่ขัดแย้งกัน มนุษย์จะพยายามหาทางขจัดความขัดแย้งนั้นให้หมดไป โดยที่บุคคลนั้น มีกิจกรรมและทิศทางให้บุคคลนั้นมีปฏิกิริยาไปในทางใด ทิศทางหนึ่ง ซึ่งการทำกิจกรรมนั้น ๆ จะทำให้ภาวะความไม่สบายใจ จากความขัดแย้งของความคิดลดลงได้

3. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยการปรับตัวให้เข้ากับสังคม

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า ขบวนการในการปรับตัวของบุคคลนั้น เกิดจากปฏิกิริยาของทัศนคติของบุคคลนั้นกับสิ่งแวดล้อม และในขบวนการของการเปลี่ยนทัศนคตินี้มีขั้นของ ขบวนการเกิดขึ้น 2 ขั้น คือ

ขั้นตอนที่ 1 บุคคลจะตัดสินใจและให้การวินิจฉัยข่าวสารที่เขาได้รับใหม่ โดยเอาความรู้หรือข่าวสารที่เขาเคยได้รับมามีส่วนเกี่ยวข้องกันด้วย

ขั้นตอนที่ 2 ทัศนคติจะเกิดขึ้นหลังจากการได้ทำการวินิจฉัยแล้วหรือตัดสินใจแล้วการเกิดของทัศนคติ

ทัศนคติโดยทั่วไปเกิดจากการเรียนรู้โดยส่วนใหญ่ เด็กที่โตมาจากครอบครัวก็จะได้รับอิทธิพลจากพ่อ – แม่ พี่น้อง ในการสร้างทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ ในการปลูกฝังทัศนคติเหล่านี้ เด็กก็จะมีทัศนคติและเปลี่ยนทัศนคติประสบการณ์ส่วนตัว และสิ่งสำคัญอีกอย่างที่สามารถเปลี่ยนทัศนคติของเด็กได้ดีก็คือ สื่อสารมวลชน ซึ่งได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสิ่ง

ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดก็คือ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ที่จะพยายามเปลี่ยนแปลงทัศนคติของตนให้ทันสมัยตามสินค้าที่ผู้โฆษณาต้องการขาย อิทธิพลของสื่อสารมวลชนอาจจะเรียกได้ว่ามีมาก อันเนื่องมาจากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ (นันทวัน สุชาโต, 2538)

องค์ประกอบของทัศนคติ

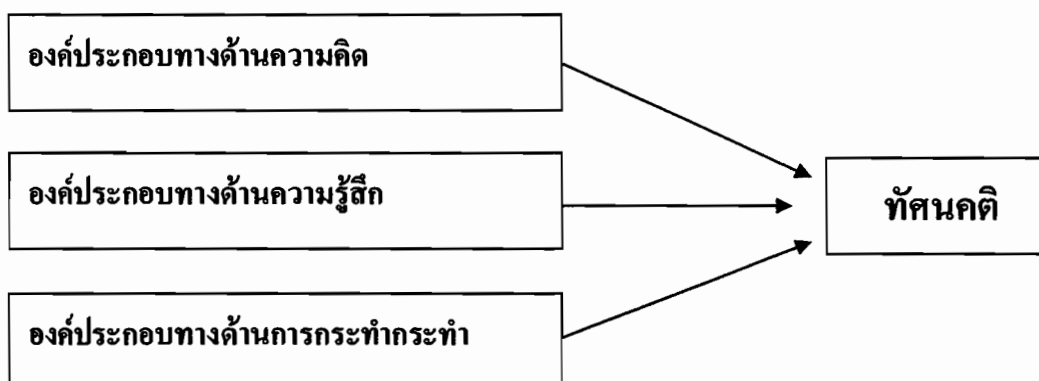
ทัศนคติประกอบด้วย

1. **องค์ประกอบทางด้านความคิด (COGNITIVE)** หมายถึง ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น รู้ว่าการศึกษาเล่าเรียนทำให้มีความรู้และเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพในภายภาคหน้า

2. **องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (AFFECTIVE)** เป็นองค์ประกอบที่ต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่ 1 คือ เมื่อมีความรู้แล้วก็เกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้น เช่น การเห็นประโยชน์และคุณค่าของการศึกษาเล่าเรียน แสดงว่า มีความรู้สึกทางด้านบวกต่อการเรียน ก็เกิดความรู้สึกพอใจ และสนใจที่จะเรียน

3. **องค์ประกอบทางการกระทำ (PSYCHOMOTOR)** เมื่อเกิด 2 องค์ประกอบแรก เช่น รับรู้และเข้าใจว่าการศึกษาเล่าเรียนเป็นสิ่งมีประโยชน์ เกิดความรู้สึกพอใจสนใจที่จะเรียน แล้วก็ทำให้เกิดความพร้อมทางการกระทำ เช่น มาเรียนสม่ำเสมอตั้งใจฟังเวลาครูสอน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และหมั่นศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

ภาพที่ 1 แบบจำลองแสดงองค์ประกอบของทัศนคติ

ลักษณะสำคัญของทัศนคติ

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ของแต่ละคนมิใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด
2. ทัศนคติเป็นสภาพทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อการคิดและการกระทำของบุคคลเป็นอันมาก
3. ทัศนคติเป็นสภาพจิตใจที่มีความถาวรพอสมควร ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลแต่ละบุคคลต่างก็ได้รับประสบการณ์และผ่านการเรียนรู้มามาก อย่างไรก็ตามทัศนคติก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ อันเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (ATTITUDE CHANGE)

HERBERT C. KELMAN (1967 : 469 –471) กล่าวว่า แม้คนเราจะมีทัศนคติดั้งเดิมของตนจากประสบการณ์ หรือความคิดเห็นส่วนตัว แต่ก็สามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยแบ่งกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลไว้ 3 ประการ คือ

1. การยินยอม (COMPLIANCE) จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเขา และเพื่อมุ่งหวังให้เกิดความพึงพอใจจากบุคคลที่มีอิทธิพลนั้น การที่เขายอมทำตามสิ่งที่อยากให้เขาทำนั้น เพราะเขาคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือการยอมรับทัศนคติที่เกิดขึ้น จากกระบวนการยินยอมนี้ เนื่องจากการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของบุคคลในสังคม และบุคคลที่ยอมทำตามนี้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความมากน้อยหรือความรุนแรงของรางวัลและการลงโทษ

2. การเลียนแบบ (IDENTIFICATION) เป็นภาวะที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งไว้หรือสิ่งกระตุ้น และเป็นผลมาจากการที่เขาต้องการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรือที่พึงพอใจระหว่างตัวเขากับบุคคลหรือกลุ่มอื่น ความสัมพันธ์นี้อาจจะออกมาในรูปการรับเอาบทบาท ทั้งหมดของบุคคลหรือกลุ่มมาเป็นของตน และ หรือ เปลี่ยนบทบาทซึ่งกันและกัน

KELMAN อธิบายว่าเมื่อบุคคลยอมรับหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการเลียนแบบแล้ว บุคคลนั้นมีแนวโน้มจะกระทำการดังกล่าวเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่จะดำรงไว้ซึ่งสัมพันธ์ภาพบางอย่างในสังคม กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงในส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความต้องการที่จะคงไว้ซึ่งสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นในสังคม

3. ความต้องการที่อยากจะเป็น (INTERNALIZATION) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่า เนื่องจากสิ่งนั้นตรงกับความต้องการภายในและค่านิยมของเขา พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยกระบวนการนี้จะสอดคล้องกับค่านิยมที่เขาถืออยู่เดิม ความพึงพอใจจะขึ้นอยู่กับเนื้อหารายละเอียดของพฤติกรรมนั้น ๆ

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลมี 2 ประเภท คือ

1. การเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน หมายถึง ทัศนคติเดิมของบุคคลที่เป็นไปในทางบวก ก็จะเพิ่มขึ้นในทางบวก แต่ถ้าทัศนคติเป็นไปในทางลบก็จะเพิ่มขึ้นในทางลบด้วย
2. การเปลี่ยนแปลงไปคนละทาง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทัศนคติเดิมของบุคคลไปในทางตรงกันข้าม การเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางเดียวกัน จะเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า มันคงกว่า คงที่กว่าทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปคนละทาง

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติมักเกี่ยวกับอิทธิพลกลุ่มค่านิยม ในการเป็นสมาชิกกลุ่มมีความสำคัญมากต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติอย่างมาก เช่น หากในกลุ่มหมู่บ้านมีความสนใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน มีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องของกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้ที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านก็จะต้องหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อให้พูดคุยกับเพื่อนบ้าน และเพื่อประโยชน์ในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับกองทุนหมู่บ้านฯ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้น สื่อมวลชนจัดได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมากในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และสมาชิกกลุ่มในชุมชน ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนที่อยู่ในท้องถิ่น ที่มีระดับการศึกษาไม่สูงมากนัก

ประโยชน์ของทัศนคติ

1. ทัศนคติเปรียบเสมือน โน้ตบุ๊ก กล่าวคือ เพียงแต่รู้ว่าเรามีทัศนคติอย่างไรเราก็สามารถสรุปพฤติกรรมต่าง ๆ ของเขาได้
2. ทัศนคติจะทำให้เราสามารถที่จะพิจารณา ตัดสินหาสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งต่อบุคคลหนึ่งหรือต่อสิ่งอื่น ๆ
3. ความเข้าใจเรื่องทัศนคติช่วยให้เราเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ อย่างแท้จริง
4. ทัศนคติเป็นสิ่งสำคัญที่มนุษย์พึงมี
5. ความเข้าใจในเรื่องทัศนคติที่ทำให้ได้แนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยไม่รู้สีกตัวซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมและความเปลี่ยนแปลงในระหว่างที่แสดงถึงการขัดแย้งของแรงกระตุ้น
6. ความเข้าใจในเรื่องทัศนคติทำให้เกิดการโต้แย้งวิพากษ์วิจารณ์

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุพัตรา ผาผุย (2533 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของหน่วยงานประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ในการให้ความรู้ และทัศนคติด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงความรู้และทัศนคติหลังจากการเผยแพร่ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในหมู่บ้านทดลอง 1 ที่ได้รับการประชาสัมพันธ์ โดยการใช้สื่อมวลชนผสมและหมู่บ้านทดลอง 2 ที่ได้รับการประชาสัมพันธ์โดยการใช้สื่อมวลชนผสม ผนวกกับสื่อบุคคล มากกว่าหมู่บ้านควบคุม แต่ชาวบ้านในหมู่บ้านทดลอง 1 และ 2 มีการเพิ่มความรู้และเปลี่ยนแปลงทัศนคติไม่แตกต่างกัน

การใช้ถ่านและฟืนในกลุ่มทดลอง 2 มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในทางลบ และการเคยพบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในทางบวก ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ อาชีพ จำนวนที่ดินที่ถือครองเป็นกรรมสิทธิ์ ขนาดครอบครัว การเคยเป็นสมาชิกกลุ่ม การเคยรับทราบเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และเคยได้รับการอบรมด้านต่าง ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้และทัศนคติด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

วนิต มาลาศรี (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้เผยแพร่ในโครงการพัฒนาดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านความสนใจ ทัศนคติและความรู้ ความเข้าใจ ที่ได้รับจากสื่อสิ่งพิมพ์เหล่านี้ ผลการวิจัยพบว่า สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาดินเค็ม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถดึงดูดความสนใจและสร้างทัศนคติแก่เกษตรกรได้ดี แต่ยังไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ในระดับที่น่าพอใจ รวมทั้งหลังจากได้รับสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการแล้ว เกษตรกรมีความเชื่อในเรื่องการพัฒนาและอนุรักษ์ดินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่ได้ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

นฤพล โรหิตจันทร์ (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษา ประสิทธิภาพของสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ “รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ” ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า

1. ประชาชนส่วนใหญ่รู้จักโครงการ “รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ” โดยผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ในโครงการ

2. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับความรู้ และทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับโครงการ และสื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปิดรับสื่อจากสปอตโฆษณาทางโทรทัศน์และเสื่อยืดซึ่งมีสัญลักษณ์ของโครงการนั้น มีความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชน เกี่ยวกับโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเปิดรับสื่อจากสปอตโฆษณาทางโทรทัศน์ โปสเตอร์ และรายการทางวิทยุโทรทัศน์ และวารสารต่าง ๆ ที่มี “ทูตรักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ” มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. การเปิดรับสื่อจากสปอตโฆษณาทางโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ความรู้กับทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับโครงการและสื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการ “รักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ” มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พจนา วาสิกรณ์ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์ โครงการริงค์เอิร์ธ ในการให้ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีระดับความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นภายหลังจากได้รับการเผยแพร่ข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์โครงการริงค์เอิร์ธ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

2. นักเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกันอย่างมีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ตัวแปรเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ขนาดของครอบครัว และการทำความสะอาดสถานที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นระดับชั้นเรียน กล่าวคือมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะมีการเพิ่มความรู้มากที่สุด ส่วนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพิ่มความรู้น้อยที่สุด และฐานะทางเศรษฐกิจทางครอบครัวนั้น บิดา - มารดา ของนักเรียนมีรายได้สูงกว่า 20,000 บาทต่อเดือน จะมีการเพิ่มความรู้มากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า รวมทั้งนักเรียนที่เป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการเพิ่มความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากกว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก

4. ตัวแปรระดับชั้นเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสัมพันธ์ของบิดา มารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ขนาดของครอบครัว การทำความสะอาดสถานที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นตัวแปรเพศ โดยเพศชายมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติมากกว่าเพศหญิง

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้ และทัศนคติ เกี่ยวกับ “โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบวัดผลครั้งเดียว (One – Shot Case study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม และมีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน โดยในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางขนาดของกลุ่มตัวอย่าง Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน 0.05

การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสุ่มตำบล ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยทำการจับสลากให้ได้จำนวนตำบล 10 ตำบล จากจำนวนทั้งหมด 24 ตำบล ได้แก่

1. ธรรมศาลา	9. สวนป่า	17. ห้วยจรเข้ม
2. ดอนยายหอม	10. ดาก้อง	18. บ้านยาง
3. โพรงมะเคื่อ	11. พระประโทน	19. หนองปากโลง
4. หนองดินแดง	12. สามควายเคือก	20. วังตะกู่
5. ถนนขาด	13. สนามจันทร์	21. นครปฐม
6. ลำพญา	14. มาบแค	22. บางแพ
7. สระกระเทียม	15. วังเย็น	23. ทุ้งน้อย
8. บ่อพลับ	16. ทัพหลวง	24. หนองงูเห่า

โดย 10 ตำบลที่จับสลากได้ ได้แก่

รายชื่อตำบล	จำนวนประชากร
1. นครปฐม	9,502 คน
2. ธรรมศาลา	12,098 คน
3. พระประโทน	3,342 คน
4. สระกระเทียม	6,831 คน
5. บ่อพลับ	7,577 คน
6. สนามจันทร์	2,730 คน
7. ห้วยจรเข้ม	4,016 คน
8. วังตะกู่	5,341 คน
9. มาบแค	7,242 คน
10. ทัพหลวง	9,134 คน
รวม	<u>6,7813</u> คน

ขั้นที่ 2 การสุ่มจำนวนประชากร ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน โดยนำกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง มาคำนวณให้ได้สัดส่วนประชากรแต่ละตำบล ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง}}{\text{จำนวนทั้งหมดของประชากรในทุกเขตตัวแทน}}$$

จำนวนประชากร 10 ตำบล มีประชากรทั้งสิ้น 6,7813 คน

1. นครปฐม	$\frac{400 \times 9,502}{6,7813}$	=	56.048 ตัวอย่าง
2. นครศรีธรรมราช	$\frac{400 \times 12,098}{6,7813}$	=	71.360 ตัวอย่าง
3. พระนครศรีอยุธยา	$\frac{400 \times 3,342}{6,7813}$	=	19.173 ตัวอย่าง
4. สระบุรี	$\frac{400 \times 6,831}{67,813}$	=	40.293 ตัวอย่าง
5. บ่อพลับ	$\frac{400 \times 7,577}{67,813}$	=	44.693 ตัวอย่าง
6. สอนาง	$\frac{400 \times 2,730}{67,813}$	=	16.103 ตัวอย่าง
7. ห้วยจรเข้ม	$\frac{400 \times 4,016}{67,813}$	=	23.688 ตัวอย่าง
8. วังตะก	$\frac{400 \times 5,341}{67,813}$	=	31.504 ตัวอย่าง
9. มาบแก	$\frac{400 \times 7,242}{67,813}$	=	42.717 ตัวอย่าง
10. ทัพหลวง	$\frac{400 \times 9,134}{67,813}$	=	53.877 ตัวอย่าง

แผนการสุ่มตัวอย่าง

จากการคำนวณ สามารถกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ในแต่ละตำบล ดังนี้

ชื่อตำบล	จำนวนประชากรในตำบล	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้
1.ตำบลนครปฐม	9,502	56
2.ตำบลธรรมศาลา	12,098	71
3.ตำบลพระประโทน	3,342	20
4.ตำบลสระกระเทียม	6,831	40
5.ตำบลบ่อพลับ	7,577	45
6.ตำบลสนามจันทร์	2,730	16
7.ตำบลห้วยจรเข้ม	4,016	24
8.ตำบลวังตะกั่ว	5,341	31
9.ตำบลมาบแค	7,242	43
10.ตำบลทัพหลวง	9,134	54
รวม	67,813	400

ขั้นที่ 3 การสุ่มตัวอย่างประชากร ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเก็บข้อมูลตามสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานกองทุน เช่น การจัดเวทีชาวบ้าน ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น โดยเก็บให้ครบ 400 ตัวอย่าง

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัยแจกแจงตามสมมติฐาน ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 : ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

- ตัวแปรต้น : ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้

- ตัวแปรตาม : การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทางสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ

สมมติฐานที่ 2 : การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- ตัวแปรต้น : การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- ตัวแปรตาม : ความรู้ของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

สมมติฐานที่ 3 : การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- ตัวแปรต้น : การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- ตัวแปรตาม : ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรายงานข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรายงานข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยสร้างแบบสอบถามขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีคำถามทั้งปลายเปิดและปลายปิด ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูล ส่วนต่าง ๆ 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรม的开รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” จากสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อมวลชน ชื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ” จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์โครงการ “กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ” จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามที่ให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม จำนวน 1 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนตัวแปร

ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์การให้คะแนน และกำหนดมาตรฐานในการวัดตัวแปร ในแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

1. ความถี่บ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อประชาสัมพันธ์ โครงการ “กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ

ความบ่อยครั้งในการรับสื่อประชาสัมพันธ์

- บ่อยครั้ง (5 ครั้งขึ้นไป / สัปดาห์)	4	คะแนน
- บางครั้งบางครั้ง (3 – 4 ครั้ง/สัปดาห์)	3	คะแนน
- นาน ๆ ครั้ง (1 – 2 ครั้ง/สัปดาห์)	2	คะแนน
- ไม่เคยได้รับ	1	คะแนน

ค่าเฉลี่ยความบ่อยครั้ง

ความหมาย

ในการรับสื่อประชาสัมพันธ์

3.26 – 4.00

บ่อยครั้ง (5 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์)

2.51 - 3.25

บางครั้งบางครั้ง (3-4 ครั้ง/สัปดาห์)

1.76 – 2.50

นาน ๆ ครั้ง (1 – 2 ครั้ง/ สัปดาห์)

1.00 – 1.75

ไม่เคยได้รับ

2. การวัดความรู้ เกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ”

ใช่ = 1

ไม่ใช่ = 0

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

- คะแนนรวม 0 – 6 แสดงว่ามีความรู้เกี่ยวกับโครงการต่ำ
- คะแนนรวม 7 – 13 แสดงว่ามีความรู้เกี่ยวกับโครงการปานกลาง
- คะแนนรวม 14 – 20 แสดงว่ามีความรู้เกี่ยวกับโครงการสูง

3. เป็นคำถามทัศนคติ ต่อการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีการจัดลำดับ ความคิดเห็นของแบบสอบถาม กำหนดคะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือ

		ทัศนคติทางบวก	ทัศนคติทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนน	5 คะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วย	ค่าคะแนน	4 คะแนน	2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ค่าคะแนน	3 คะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ค่าคะแนน	2 คะแนน	4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนน	1 คะแนน	5 คะแนน

และจากข้อมูลคำถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยนำค่าระดับคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 5 ระดับคือ

ระดับทัศนคติเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ	ช่วงคะแนน
- ทัศนคติเชิงบวกมาก	4.21 - 5.00
- ทัศนคติเชิงบวก	3.41 - 4.20
- ทัศนคติเป็นกลาง	2.61 - 3.40
- ทัศนคติเชิงลบ	1.81 - 2.60
- ทัศนคติเชิงลบมาก	1.00 - 1.80

ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

1. ความตรง (Validity)

ทดสอบโดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ใช้วัดตัวแปรต่าง ๆ ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาเนื้อหาของแบบสอบถาม เป็นการทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม เพื่อที่จะได้คำถามที่สามารถสื่อความหมายได้เที่ยงตรงระหว่างผู้วิจัยและผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ความเชื่อมั่น (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบก่อน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจริง จำนวน 40 ชุด แล้วนำแบบทดสอบเหล่านั้นมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Coefficient Alpha) ของ Cronbach เพื่อให้ได้ค่ามากกว่า 0.75 ถือว่ายอมรับ

ผลการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) พบว่า
 ความรู้เกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82
 ทศนคติที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากร การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ”

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าไคสแควร์ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตามสมมติฐาน แต่ละข้อดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางด้านประชากรที่แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ t-test , One – Way ANOVA (F)

สมมติฐานที่ 2 การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีความสัมพันธ์ต่อความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ใช้การวิเคราะห์ Pearson Correlation

สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ใช้การวิเคราะห์ Pearson Correlation

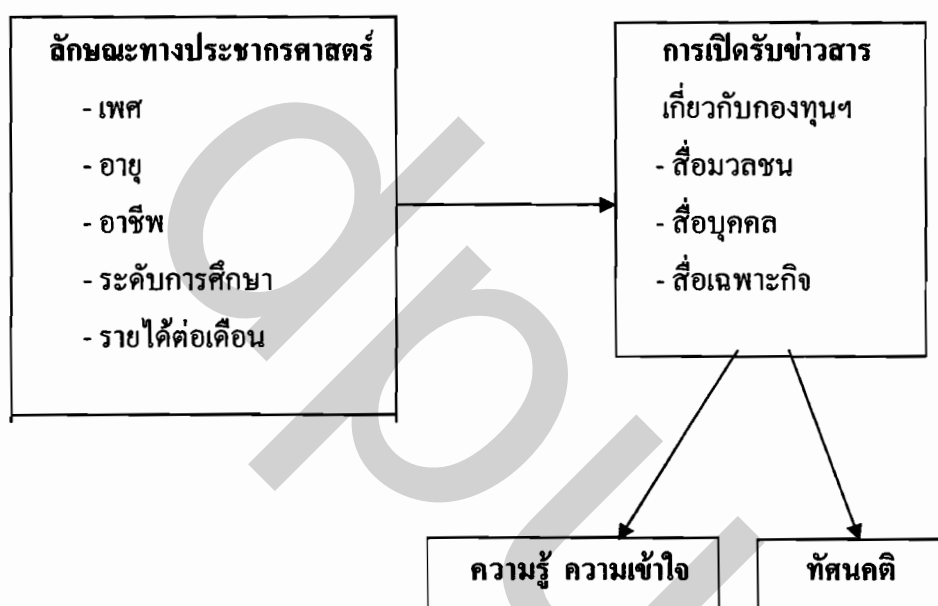
กรรมวิธีทางข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อรวบรวมเสร็จแล้ว ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบสอบถาม แล้วจึงทำการลงรหัส (Coding) แล้วจากนั้นจึงได้ทำการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC+

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย อันเป็นแนวทางในการกำหนดสมมติฐานการวิจัยตามทีกล่าวมาแล้ว

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้ และทัศนคติ เกี่ยวกับโครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม” ครั้งนี้เป็นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน จาก 24 ตำบลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

โดยจะทำการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการแจกแจงลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ผลการแจกแจงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบความรู้ เกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 4 ผลการแจกแจงทัศนคติที่มีต่อโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการแปลความหมายดังนี้

\bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n แทน จำนวนประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

F แทน ค่าสถิติ F-distribution

t แทน ค่าสถิติ t-distribution

r แทน ค่าสถิติ pearson correlation coefficient

Sig. แทน ความน่าจะเป็นที่จะยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการแจกแจงลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 1 - 5

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	225	56.2
หญิง	175	43.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง โดยเป็นเพศชายจำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.2 และอีก 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 เป็นหญิง

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20 – 24 ปี	39	9.8
25 – 29 ปี	90	22.5
30 – 34 ปี	49	12.2
35 – 39 ปี	102	25.5
40 – 44 ปี	59	14.8
45 ปีขึ้นไป	61	15.2
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 35 – 39 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 รองลงมาคือมีอายุ 25 – 29 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และมีอายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	62	15.5
มัธยมศึกษาตอนต้น	30	7.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	60	15.0
อนุปริญญา / ปวส.	90	22.5
ปริญญาตรี	140	35.0
สูงกว่าปริญญาตรี	18	4.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมาคือมีการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส. จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และมีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	65	16.3
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	65	16.3
พนักงานบริษัทเอกชน	117	29.2
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	116	29.0
อื่น ๆ (รับจ้าง ว่างาน เกษียณอายุ)	37	9.2
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 รองลงมาคือมีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 และมีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และรับราชการ จำนวนกลุ่มละ 65 คน เท่ากัน คิดเป็นกลุ่มละร้อยละ 16.3 สำหรับอาชีพอื่น ๆ คือ รับจ้าง ว่างาน และเกษียณอายุ พบว่ามีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	12	3.0
5,001 – 10,000 บาท	112	28.0
10,001 – 20,000 บาท	170	42.5
20,001 – 30,000 บาท	62	15.5
มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป	44	11.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คือ 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมาคือ มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 และมีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 ตามลำดับ

2. ผลการแจกแจงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 6-10

2.1. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จำแนกตามสื่อประเภทต่าง ๆ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฯ ผ่านสื่อมวลชน

สื่อมวลชน	บ่อยครั้ง	บางครั้งบางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เคยได้รับ	รวม
1. โทรทัศน์	65 (16.2)	159 (39.8)	135 (33.8)	41 (10.2)	400 (100.0)
2. วิทยุ	27 (6.8)	177 (44.2)	144 (36.0)	52 (13.0)	400 (100.0)
3 หนังสือพิมพ์	34 (8.5)	114 (28.5)	210 (52.5)	42 (10.5)	400 (100.0)

จากตารางที่ 6 พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ผ่านสื่อมวลชน พบว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับมากที่สุด รองลงมาคือสื่อวิทยุ และหนังสือพิมพ์

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฯ ผ่านสื่อเฉพาะกิจ

สื่อเฉพาะกิจ	บ่อยครั้ง	บางครั้งบางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เคยได้รับ	รวม
1. เวทีชาวบ้าน	9 (2.3)	45 (11.3)	198 (49.5)	148 (37.0)	400 (100.0)
2. คู่มือสำหรับประชาชนฯ	3 (0.8)	27 (6.8)	188 (47.0)	182 (45.5)	400 (100.0)
3. ระเบียบการกองทุนหมู่บ้าน	6 (1.5)	21 (5.3)	193 (48.3)	180 (45.0)	400 (100.0)
4. เสียงตามสาย	3 (0.8)	17 (4.3)	176 (44.0)	204 (51.0)	400 (100.0)
5. รถประชาสัมพันธ์	3 (0.8)	23 (5.8)	157 (39.3)	217 (54.3)	400 (100.0)
6. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี	-	3 (6.8)	182 (47.0)	215 (45.5)	400 (100.0)

จากตารางที่ 7 พบว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ผ่านสื่อเฉพาะกิจ พบว่า เวทีชาวบ้านเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับมากที่สุด รองลงมาคือ คู่มือสำหรับประชาชนฯ และ ระเบียบการกองทุนหมู่บ้าน สำหรับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พบว่าเป็นสื่อเฉพาะกิจที่กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับน้อยที่สุด

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฯ ผ่านสื่อบุคคล

สื่อบุคคล	บ่อยครั้ง	บางครั้ง บางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เคย ได้รับ	รวม
1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	-	92 (23.0)	239 (59.8)	69 (17.3)	400 (100.0)
2. เจ้าหน้าที่ของภาครัฐ	6 (1.5)	87 (21.8)	200 (50.0)	107 (26.8)	400 (100.0)
3. ผู้ใหญ่บ้าน	3 (0.8)	35 (8.8)	241 (60.3)	121 (30.3)	400 (100.0)
4. กำนัน	3 (0.8)	34 (8.5)	185 (46.3)	178 (44.5)	400 (100.0)
5. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	-	47 (11.8)	147 (36.8)	206 (51.5)	400 (100.0)
6. บัณฑิตอาสาสมัครกองทุนฯ	-	7 (1.8)	170 (42.5)	223 (55.8)	400 (100.0)

จากตารางที่ 8 พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ผ่านสื่อบุคคล พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับมากที่สุด รองลงมาคือเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ และผู้ใหญ่บ้าน ตามลำดับ สำหรับบัณฑิตอาสาสมัครกองทุนฯ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับน้อยที่สุด

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฯ จำแนกตามสื่อประชาสัมพันธ์

ประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์	\bar{X}	SD	ระดับการเปิดรับ
สื่อมวลชน	2.47	0.68	นานๆครั้ง
สื่อเฉพาะกิจ	1.60	0.48	ไม่เคยได้รับ
สื่อบุคคล	1.76	0.45	นานๆครั้ง

จากตารางที่ 9 พบว่าสื่อมวลชนเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับมากที่สุดในระดับนานๆ ครั้ง ($\bar{X} = 2.47$) รองลงมาคือสื่อบุคคล ($\bar{X} = 1.76$) สำหรับสื่อเฉพาะกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับมากที่สุดในระดับไม่เคยได้รับ ($\bar{X} = 1.60$)

2.2 การเปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” จำแนกตามเนื้อหาและประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการฯ และประเภทของสื่อ

รายละเอียด	สื่อมวลชน				สื่อเฉพาะกิจ							สื่อบุคคล				
	โทรทัศน์	วิทยุ	หนังสือพิมพ์	คู่มือประชาชน	ระเบียบสำนักนายกฯ	ระเบียบกรมกฤษฎีฯ	เสียงตามสาย	รถประชาสัมพันธ์	เวทีชาวบ้าน	เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	ปลัด อบต.	กำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	คณะกรรมการกองทุนฯ	บัณฑิตอาสาสมัคร	
1. ประวัติและความจำเป็นของการจัดตั้งกองทุน	133 (27.3)	28 (5.7)	46 (9.4)	32 (6.6)	46 (9.4)	69 (14.1)	6 (1.2)	6 (1.2)	29 (5.9)	6 (1.2)	3 (0.6)	-	28 (5.7)	35 (7.2)	21 (4.3)	
2. นโยบายของกองทุนฯ	83 (16.6)	30 (6.0)	60 (12.0)	13 (2.6)	35 (7.0)	76 (15.2)	7 (1.4)	7 (1.4)	60 (12.0)	9 (1.8)	3 (0.6)	4 (0.8)	29 (5.8)	54 (10.8)	31 (6.2)	
3. วัตถุประสงค์ของกองทุน	101 (20.2)	27 (5.4)	46 (9.2)	15 (3.0)	38 (7.6)	70 (14.0)	11 (2.2)	3 (0.6)	18 (3.6)	24 (4.8)	-	14 (2.8)	40 (8.0)	71 (14.2)	23 (4.6)	
4. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนฯ	59 (12.4)	14 (2.9)	36 (7.5)	29 (6.1)	43 (9.0)	73 (15.3)	4 (0.8)	7 (1.5)	28 (5.9)	38 (8.0)	2 (0.4)	15 (3.1)	47 (9.9)	76 (15.9)	6 (1.3)	
5. วิธีคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนฯ	43 (9.4)	15 (3.3)	41 (9.0)	22 (4.8)	21 (4.6)	60 (13.1)	9 (2.0)	11 (2.4)	29 (6.3)	36 (7.9)	-	19 (4.1)	62 (13.5)	84 (18.3)	6 (1.3)	
6. วิธีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนฯ	42 (8.5)	36 (7.3)	39 (7.9)	9 (1.8)	12 (2.4)	63 (12.8)	32 (6.5)	12 (2.4)	49 (10.0)	31 (6.3)	12 (2.4)	14 (2.8)	56 (11.4)	76 (15.4)	9 (1.8)	
7. ค่าธรรมเนียมแรกเข้าของสมาชิกกองทุนฯ	45 (9.6)	10 (2.1)	36 (7.7)	10 (2.1)	15 (3.2)	86 (18.3)	3 (0.6)	9 (1.9)	46 (9.8)	17 (3.6)	11 (2.3)	3 (0.6)	46 (9.8)	124 (26.4)	9 (1.9)	
8. ขั้นตอนในการกู้ยืมเงิน	54 (10.9)	7 (1.4)	34 (6.9)	13 (2.6)	17 (3.4)	116 (23.4)	12 (2.4)	23 (4.6)	11 (2.2)	9 (1.8)	2 (0.4)	5 (1.0)	55 (11.1)	134 (27.0)	4 (0.8)	
9. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้	54 (10.9)	11 (2.2)	31 (6.3)	20 (4.0)	14 (2.8)	122 (24.6)	21 (4.2)	14 (2.8)	8 (1.6)	9 (1.8)	2 (0.4)	2 (0.4)	46 (9.3)	137 (27.7)	4 (0.8)	

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายละเอียด	สื่อมวลชน			สื่อเฉพาะกิจ							สื่อบุคคล							
	โทรทัศน์	วิทยุ	หนังสือพิมพ์	คู่มือประชาชน	ระดมวิทยุสมัครเล่น	ระดมวิทยุสมัครเล่น	ระดมวิทยุสมัครเล่น	ระดมวิทยุสมัครเล่น	ระดมวิทยุสมัครเล่น	ระดมวิทยุสมัครเล่น	ระดมวิทยุสมัครเล่น	ระดมวิทยุสมัครเล่น	ระดมวิทยุสมัครเล่น	ระดมวิทยุสมัครเล่น	ระดมวิทยุสมัครเล่น	ระดมวิทยุสมัครเล่น	ระดมวิทยุสมัครเล่น	ระดมวิทยุสมัครเล่น
10.ระยะเวลาในการส่งคืนเงินต้น	46 (9.6)	8 (1.7)	36 (7.5)	9 (1.9)	117 (24.5)	11 (2.3)	20 (4.2)	15 (3.1)	16 (3.3)	5 (1.0)	1 (0.2)	35 (7.3)	139 (29.1)	4 (0.8)				
11.จำนวนเงินผู้ชม	50 (10.4)	14 (2.9)	34 (7.0)	4 (0.8)	122 (25.3)	10 (2.1)	17 (3.5)	12 (2.5)	18 (3.7)	3 (0.6)	-	45 (9.3)	137 (28.4)	5 (1.0)				
12.การฝากเงินสั่งจะ	52 (11.1)	9 (1.9)	36 (7.7)	14 (3.0)	105 (22.5)	7 (1.5)	22 (4.7)	23 (4.9)	16 (3.4)	5 (1.1)	-	30 (6.4)	135 (28.9)	5 (1.1)				
13.แหล่งเงินสนับสนุน	86 (18.3)	12 (2.6)	28 (6.0)	9 (1.9)	85 (18.1)	4 (0.9)	-	14 (3.0)	35 (7.5)	2 (0.4)	3 (0.6)	41 (8.7)	103 (22.0)	10 (2.1)				
14.แนวทางทางดำเนินงาน	49 (10.2)	14 (2.9)	36 (7.5)	18 (3.8)	63 (13.2)	6 (1.3)	12 (2.5)	26 (5.4)	23 (4.8)	3 (0.6)	1 (0.2)	32 (6.7)	141 (29.4)	4 (0.8)				
15.สถานที่ประสานงานกองทุน	41 (8.6)	24 (5.0)	25 (5.2)	14 (2.9)	50 (10.5)	7 (1.5)	16 (3.4)	34 (7.1)	20 (4.2)	-	7 (1.5)	60 (12.6)	149 (31.2)	7 (1.5)				
16.รายละเอียดเกี่ยวกับกองทุน	56 (12.1)	21 (4.5)	30 (6.5)	19 (4.1)	69 (14.9)	6 (1.3)	8 (1.7)	21 (4.5)	17 (3.7)	2 (0.4)	5 (1.1)	39 (8.4)	147 (31.7)	8 (1.7)				
17.ข่าวสารกองทุนฯ	87 (18.7)	34 (7.3)	42 (9.0)	37 (7.9)	27 (5.8)	29 (6.2)	5 (1.1)	12 (2.6)	20 (4.3)	5 (1.1)	3 (0.6)	38 (8.2)	106 (22.7)	10 (2.1)				
18.ปรัชญาของกองทุนฯ	79 (17.4)	13 (2.9)	40 (8.8)	9 (2.0)	53 (11.7)	8 (1.8)	15 (3.3)	18 (4.0)	10 (2.2)	3 (0.7)	12 (2.6)	32 (7.0)	142 (31.3)	4 (0.9)				

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายละเอียด	สื่อมวลชน			สื่อเฉพาะกิจ							สื่อบุคคล				
	โทรทัศน์	วิทยุ	หนังสือพิมพ์	คู่มือประชาชน	ระเบียบสำนักนายกฯ	ระเบียบการกองทุนฯ	เสียงตามสาย	รถประชาสัมพันธ์	เวทีชาวบ้าน	เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	ปลัด อบต.	กำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	คณะกรรมการกองทุนฯ	บัณฑิตอาสาสมัคร
19. ธนาคารที่บริหารเงินกองทุนฯ	86 (18.4)	17 (3.6)	42 (9.0)	20 (4.3)	31 (6.6)	53 (11.3)	5 (1.1)	7 (1.5)	12 (2.6)	42 (9.0)	14 (3.0)	4 (0.9)	24 (5.1)	99 (21.2)	12 (2.6)
20. ผลการดำเนินงาน	76 (16.5)	16 (3.5)	37 (8.0)	22 (4.8)	13 (2.8)	49 (10.6)	16 (3.5)	7 (1.5)	20 (4.3)	12 (2.6)	1 (0.2)	14 (3.0)	24 (5.2)	144 (31.2)	11 (2.4)

จากตารางที่ 10 พบว่า สื่อมวลชน (โทรทัศน์) เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างได้รับรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการฯ มากที่สุดใน 4 เรื่องด้วยกัน คือ 1.ประวัติและความเป็นมาของการจัดตั้งกองทุน 2.นโยบายของกองทุนฯ 3.วัตถุประสงค์ของกองทุน และ 4.คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนฯ สำหรับเรื่องอื่น ๆ ที่เหลือพบว่า สื่อบุคคล (คณะกรรมการกองทุนฯ) เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างได้รับรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการฯ มากที่สุด

3. ผลการแจกแจงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

คำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด	รวม
1. ท่านคิดว่าโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาล	400 (100.0)	-	400 (100.0)
2. กรณีที่ผู้กู้เงิน ไม่ได้นำเงินที่กู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้คณะกรรมการกองทุนสามารถยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยเต็มจำนวนได้ทันที	381 (95.2)	19 (4.8)	400 (100.0)
3. การขอกู้เงินกองทุนฯ ผู้ที่กู้ยืมจะต้องมีบัญชีเงินฝากของธนาคารออมสิน	370 (92.5)	30 (7.5)	400 (100.0)
4. สมาชิกสามารถชำระเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยได้ที่ธนาคารออมสิน	366 (91.5)	34 (8.5)	400 (100.0)
5. หุ่นของกองทุนหมู่บ้านฯ หุ่นหนึ่ง ๆ มีมูลค่าหุ้นละ 10 บาท	340 (85.0)	60 (15.0)	400 (100.0)
6. ในการเปิดเวทีชาวบ้านเพื่อลงมติเรื่องต่าง ๆ ต้องมีสมาชิกเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง (2ใน4) ของสมาชิกหมู่บ้าน	333 (83.2)	67 (16.8)	400 (100.0)
7. คณะกรรมการกองทุนฯ จะต้องจัดประชุมหมู่บ้านเพื่อแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุนทุก 1 เดือน	327 (81.8)	73 (18.2)	400 (100.0)
8. การส่งคืนเงินกู้ยืมกองทุนฯ จะต้องส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยภายในเวลาไม่เกิน 1 ปี	302 (75.5)	98 (24.5)	400 (100.0)
9. ค่าธรรมเนียมแรกเข้าของการสมัครสมาชิกกองทุนฯ ทั้งแบบบุคคลหรือกลุ่ม รายละไม่เกิน 20 บาทถ้วน	275 (68.8)	125 (31.2)	400 (100.0)
10. การกู้ยืมเงินตามโครงการกองทุนฯ รายหนึ่งจะต้องไม่เกิน 30,000 บาท	267 (66.8)	133 (33.2)	400 (100.0)
11. การกู้ยืมเงินกองทุนฯ จะต้องเสียดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี	253 (63.2)	147 (36.8)	400 (100.0)
12. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องเป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป	210 (52.5)	190 (47.5)	400 (100.0)
13. ผู้ที่เป็นบุคคลล้มละลายสามารถเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านได้	157 (39.2)	243 (60.8)	400 (100.0)
14. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะมีจำนวน 20 คน	147 (36.8)	253 (63.2)	400 (100.0)
15. การทำเรื่องเพื่อขอกู้เงินกองทุนฯ ผู้กู้จะต้องให้สมาชิกท่านอื่นเซ็นชื่อค้ำประกันด้วยจำนวน 3 คน	127 (31.8)	273 (68.2)	400 (100.0)
16. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี	91 (22.8)	309 (77.2)	400 (100.0)

ตารางที่ 11 (ต่อ)

คำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด	รวม
17. การฝากเงินสัจจะ สมาชิกทุกคนของกองทุนฯจะต้องส่งเงินฝากในวันเสาร์หรืออาทิตย์ที่ 2 ของแต่ละเดือน	75 (18.8)	325 (81.2)	400 (100.0)
18. ผู้ที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องมีชื่อและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปี ก่อนวันคัดเลือกคณะกรรมการ	63 (15.8)	337 (84.2)	400 (100.0)
19. การฝากเงินสัจจะจะสามารถฝากได้ต่ำสุดครั้งละ 10 บาทต่อเดือน	32 (8.0)	368 (92.0)	400 (100.0)
20. กองทุนหมู่บ้านจะได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาลกองทุนละ 2 ล้านบาท	28 (7.0)	372 (93.0)	400 (100.0)

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 400 คน ตอบถูกในข้อ “โครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาล” รองลงมาคือ “กรณีที่ผู้กู้เงินไม่ได้นำเงินที่กู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้คณะกรรมการกองทุนสามารถยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยเต็มจำนวนได้ทันที” ตอบถูกร้อยละ 95.2 “การขอกู้เงินกองทุนฯผู้ที่กู้ยืมจะต้องมีบัญชีเงินฝากของธนาคารออมสิน” ตอบถูกร้อยละ 92.5 “สมาชิกสามารถชำระเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยได้ที่ธนาคารออมสิน” ตอบถูกร้อยละ 91.5 “หุ้นของกองทุนหมู่บ้านฯหุ้นหนึ่ง ๆ มีมูลค่าหุ้นละ 10 บาท” ตอบถูกร้อยละ 85.0 “ในการเปิดเวทีชาวบ้านเพื่อลงมติเรื่องต่าง ๆ ต้องมีสมาชิกเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง (2ใน4)ของสมาชิกหมู่บ้าน” ตอบถูกร้อยละ 83.2 และ “คณะกรรมการกองทุนฯจะต้องจัดประชุมหมู่บ้านเพื่อแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุนทุก 1 เดือน” ตอบถูกร้อยละ 81.8 ตามลำดับ

สำหรับข้อ “การฝากเงินสัจจะจะสามารถฝากได้ต่ำสุดครั้งละ 10 บาทต่อเดือน” มีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 8.0 และ ข้อ “กองทุนหมู่บ้านจะได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาลกองทุนละ 2 ล้านบาท” มีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 7.0

ความรู้ต่าง ๆ ข้างต้นนั้น เมื่อนำมาจัดระดับความรู้เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านฯจะได้ผลตามรายละเอียดดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้

ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้ในระดับต่ำ (คะแนนรวม 0-6 คะแนน)	-	-
มีความรู้ในระดับปานกลาง (คะแนนรวม 7-13 คะแนน)	361	90.2
มีความรู้ในระดับสูง (คะแนนรวม 14-20 คะแนน)	39	9.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ในระดับปานกลาง จำนวน 361 คน คิดเป็นร้อยละ 90.2 และอีก 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ในระดับสูง และไม่มีผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในระดับต่ำเลย

4. ผลการแจกแจงทัศนคติที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของกลุ่มตัวอย่าง
ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฯ

ข้อความ	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับฟังผลการดำเนินงานกองทุนฯทำให้เกิดความร่วมมืออันดีในการดำเนินงานในลำดับต่อไป	3.70	0.79	เห็นด้วย
2. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านช่วยสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ	3.63	0.72	เห็นด้วย
3. โครงการ “กองทุนหมู่บ้านฯ”เป็นแหล่งเงินทุนที่มีความสำคัญต่อท่านในด้านการนำเงินกู้ยืมมาเป็นทุนในการประกอบอาชีพ	3.50	0.69	เห็นด้วย
4. นโยบาย “กองทุนหมู่บ้านฯ”ของรัฐบาลสามารถช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยได้	3.50	0.56	เห็นด้วย
5. การฝากเงินสัจจะ เป็นวิธีการช่วยออมเงินของสมาชิกกองทุนฯวิธีหนึ่ง	3.42	0.63	เห็นด้วย
6. โครงการกองทุนฯช่วยแก้ปัญหาการกู้เงินนอกระบบที่จะต้องเสียดอกเบี้ยสูงให้แก่สมาชิกได้	3.40	0.72	ไม่แน่ใจ
7. คณะรัฐบาลจะสามารถบริหารงานโครงการกองทุนหมู่บ้านได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	3.36	0.62	ไม่แน่ใจ
*8. การแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านจากคนในชุมชนอาจทำให้เกิดความไม่โปร่งใสในการจัดการเงินกองทุนได้	3.18	0.91	ไม่แน่ใจ
*9. การกู้เงินจากกองทุนฯ โดยต้องผ่านความเห็นชอบจากสมาชิกกองทุนฯ อื่น ๆ อีก 2 คนอาจทำให้เกิดความล่าช้าในการอนุมัติเงินกู้	2.94	0.80	ไม่แน่ใจ
*10. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ที่แต่งตั้งขึ้นมาจากคนในชุมชนไม่สามารถให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านได้	2.88	0.83	ไม่แน่ใจ
รวม	3.35	0.40	ไม่แน่ใจ

* ข้อคำถามเชิงลบ

จากตารางที่ 13 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย จำนวน 5 ข้อ คือ 1.การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับฟังผลการดำเนินงานกองทุนฯทำให้เกิดความร่วมมืออันดีในการดำเนินงานในลำดับต่อไป ($\bar{X} = 3.70$) 2.การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านช่วยสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.63$) 3.โครงการ “กองทุนหมู่บ้านฯ”เป็นแหล่งเงินทุนที่มีความสำคัญต่อท่านในด้านการนำเงินกู้ยืมมาเป็นทุนในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.50$) 4.นโยบาย “กองทุนหมู่บ้านฯ”ของรัฐบาลสามารถช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยได้ ($\bar{X} = 3.50$) และ 5.การฝากเงินสัจจะ เป็นวิธีการช่วยออมเงินของสมาชิกกองทุนฯวิธีหนึ่ง ($\bar{X} = 3.42$) ส่วนข้ออื่น ๆ อีก 5 ข้อ พบว่ามีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

2. การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีความสัมพันธ์กับความรู้ ความเข้าใจ ของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีความสัมพันธ์กับ และทัศนคติของประชาชน ที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

เนื่องจากลักษณะทางประชากรประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน สมมติฐานข้อที่ 1 นี้ จึงประกอบด้วย 5 สมมติฐานย่อย คือ

1.1 เพศที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

1.2 อายุที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

1.3 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

1.4 อาชีพที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

1.5 รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.1 เพศที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

H_0 : เพศที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไม่แตกต่างกัน

H_1 : เพศที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

ตารางที่ 14 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	SD	t	Sig.
ชาย	225	1.90	0.42	-2.367	0.018*
หญิง	175	2.00	0.41		
รวม	400	1.94	0.42		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 14 พบว่าค่า Sig. เท่ากับ 0.018 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 และยอมรับสมมติฐาน H_1 คือ เพศที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน โดยเพศหญิง ($\bar{X} = 2.00$) มีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมากกว่าเพศชาย ($\bar{X} = 1.90$)

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.2 อายุที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

H_0 : อายุที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไม่แตกต่างกัน

H_1 : อายุที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรม的开รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	SD	F	Sig.
20 – 24 ปี	39	1.92	0.46	1.019	0.406
25 – 29 ปี	90	1.91	0.45		
30 – 34 ปี	49	2.02	0.30		
35 – 39 ปี	102	1.90	0.41		
40 – 44 ปี	59	1.96	0.37		
45 ปีขึ้นไป	61	2.01	0.48		
รวม	400	1.94	0.42		

จากตารางที่ 15 พบว่าค่า Sig. เท่ากับ 0.406 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 และปฏิเสธสมมติฐาน H_1 คือ อายุที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุอยู่ระหว่าง 30 – 34 ปี จะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านสูงสุด ($\bar{X} = 2.02$) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 35 – 39 ปี จะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านต่ำสุด ($\bar{X} = 1.90$)

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.3 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสาร
 ประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

H_0 : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการ
 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไม่แตกต่างกัน

H_1 : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการ
 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

ตารางที่ 16 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ
 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	SD	F	Sig.
ประถมศึกษา	62	1.55	0.43	22.311	0.000*
มัธยมศึกษาตอนต้น	30	1.94	0.47		
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	60	1.89	0.40		
อนุปริญญา / ปวส.	90	2.00	0.32		
ปริญญาตรี	140	2.04	0.35		
สูงกว่าปริญญาตรี	18	2.40	0.26		
รวม	400	1.94	0.42		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 16 พบว่าค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ
 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 และยอมรับสมมติฐาน H_1 คือ ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการ
 เปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน ผู้วิจัย
 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ผลปรากฏดังแสดงดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 การทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเป็นรายกลุ่ม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา		ประถมศึกษา	ม.ต้น	ม.ปลาย/ปวช.	อนุปริญญา /ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	\bar{X}	1.55	1.94	1.89	2.00	2.04	2.40
ประถมศึกษา	1.55	-	0.39*	0.35*	0.46*	0.50*	0.85*
ม.ต้น	1.94	-	-	0.05	0.06	0.10	0.46*
ม.ปลาย/ปวช.	1.89	-	-	-	0.11	0.15*	0.50
อนุปริญญา /ปวส.	2.00	-	-	-	-	0.04	0.39*
ปริญญาตรี	2.04	-	-	-	-	-	0.35*
สูงกว่าปริญญาตรี	2.40	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 17 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเป็นรายกลุ่ม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาจะมีการเปิดรับข่าวสารน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาในระดับสูงกว่าประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะมีการเปิดรับข่าวสารน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี

กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.จะมีการเปิดรับข่าวสารน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี

กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาในระดับอนุปริญญา / ปวส.จะมีการเปิดรับข่าวสารน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี

กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีจะมีการเปิดรับข่าวสารน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.4 อาชีพที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

H_0 : อาชีพที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไม่แตกต่างกัน

H_1 : อาชีพที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

ตารางที่ 18 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรม的开รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	SD	F	Sig.
รับราชการ	65	2.07	0.47	4.009	0.003*
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	65	1.99	0.25		
พนักงานบริษัทเอกชน	117	1.96	0.38		
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	116	1.89	0.44		
อื่น ๆ (รับจ้าง ว่างาน เกษียณอายุ)	37	1.76	0.53		
รวม	400	1.94	0.42		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 17 พบว่าค่า Sig. เท่ากับ 0.003 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 และยอมรับสมมติฐาน H_1 คือ อาชีพที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ผลปรากฏดังแสดงดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 การทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเป็นรายคู่ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ		รับราชการ	พนักงานรัฐ วิสาหกิจ	พนักงาน บริษัทเอกชน	ค้าขาย / ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่นๆ
	\bar{X}	2.07	1.99	1.96	1.89	1.76
รับราชการ	2.07	-	0.08	0.11	0.18*	0.31*
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1.99	-	-	0.03	0.10	0.23*
พนักงานบริษัทเอกชน	1.96	-	-	-	0.07	0.20
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	1.89	-	-	-	-	0.13
อื่นๆ	1.76	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 19 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเป็นรายคู่ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการจะมีการเปิดรับข่าวสารมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว และประกอบอาชีพอื่นๆ รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจจะมีการเปิดรับข่าวสารมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพอื่นๆ

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.5 รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสาร
ประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

H_0 : รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไม่แตกต่างกัน

H_1 : รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

ตารางที่ 20 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	\bar{X}	SD	F	Sig.
ต่ำกว่า 5,000 บาท	12	2.03	0.28	0.765	0.549
5,001 – 10,000 บาท	112	1.98	0.39		
10,001 – 20,000 บาท	170	1.92	0.41		
20,001 – 30,000 บาท	62	1.90	0.45		
มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป	44	1.98	0.49		
รวม	400	1.94	0.42		

จากตารางที่ 20 พบว่าค่า Sig. เท่ากับ 0.549 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ
0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 และปฏิเสธสมมติฐาน H_1 คือ รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันจะมีการ
เปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไม่แตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานข้อ 2 การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

H_0 : การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

H_1 : การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ตารางที่ 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม的开รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กับความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์	ความรู้ ความเข้าใจในโครงการฯ	
	r	Sig.
สื่อมวลชน	0.131	0.009*
สื่อเฉพาะกิจ	0.009	0.850
สื่อบุคคล	0.101	0.044*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 21 เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทของสื่อต่าง ๆ ดังนี้

1. **สื่อมวลชน** พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.009 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 และยอมรับสมมติฐาน H_1 คือ การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติผ่านสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชน ที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2. **สื่อเฉพาะกิจ** พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.850 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 และปฏิเสธสมมติฐาน H_1 คือ การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติผ่านสื่อเฉพาะกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชน ที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. **สื่อบุคคล** พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.044 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 และยอมรับสมมติฐาน H_1 คือ การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติผ่านสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชน ที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

การทดสอบสมมติฐานข้อ 3 การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

H_0 : การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

H_1 : การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ตารางที่ 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์	ทัศนคติต่อโครงการฯ	
	r	Sig.
สื่อมวลชน	0.047	0.353
สื่อเฉพาะกิจ	0.143	0.004*
สื่อบุคคล	0.108	0.030*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 22 เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทของสื่อต่าง ๆ ดังนี้

1. **สื่อมวลชน** พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.353 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 และปฏิเสธสมมติฐาน H_1 คือ การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติผ่านสื่อมวลชน ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชน ที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2. **สื่อเฉพาะกิจ** พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.004 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 และยอมรับสมมติฐาน H_1 คือ การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติผ่านสื่อเฉพาะกิจ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชน ที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. **สื่อบุคคล** พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.030 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 และยอมรับสมมติฐาน H_1 คือ การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติผ่านสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชน ที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้ และทัศนคติ เกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม” โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของกลุ่มเป้าหมาย
2. เพื่อศึกษาถึงความรู้ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กับความรู้ และทัศนคติ ที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ สํารวจ (Survey) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม และมีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน โดยเนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตอนที่ 3 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตอนที่ 4 ทัศนคติที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

คุณลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เกินกว่าครึ่งหนึ่งเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.2 มีอายุระหว่าง 35 –39 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.5 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 35.0 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 29.2 มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.5

ตอนที่ 2 ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชนในระดับนานๆ ครั้ง ($\bar{X} = 2.47$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของสื่อมวลชน พบว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับมากที่สุดในระดับบางครั้งบางคราว ($\bar{X} = 2.62$) สำหรับสื่อวิทยุ และหนังสือพิมพ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับในระดับนานๆ ครั้ง

กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อเฉพาะกิจในระดับไม่เคยได้รับเลย ($\bar{X} = 1.60$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของสื่อเฉพาะกิจ พบว่า เวทีชาวบ้านเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับมากที่สุดในระดับนานๆ ครั้ง ($\bar{X} = 1.79$) สำหรับสื่ออื่นๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับในระดับไม่เคยได้รับเลย

กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารในระดับนานๆ ครั้ง ($\bar{X} = 1.94$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละสื่อ พบว่า สื่อมวลชนเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับมากที่สุดในระดับนานๆ ครั้ง ($\bar{X} = 2.47$) รองลงมาคือสื่อบุคคล ($\bar{X} = 1.76$) สำหรับสื่อเฉพาะกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับมากที่สุดในระดับไม่เคยได้รับ ($\bar{X} = 1.60$)

สื่อมวลชน (โทรทัศน์) เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการมากที่สุด ใน 4 เรื่องด้วยกัน คือ 1.ประวัติและความเป็นมาของการจัดตั้งกองทุน 2.นโยบายของกองทุนฯ 3.วัตถุประสงค์ของกองทุน และ 4.คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนฯ สำหรับเรื่องอื่น ๆ ที่เหลือพบว่าสื่อบุคคล (คณะกรรมการกองทุนฯ) เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการฯ มากที่สุด

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ”

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้ เกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ในระดับปานกลาง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้ว่า โครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาล

ตอนที่ 4 ทศนคติที่มีต่อโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ”

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับฟังผลการดำเนินงานกองทุนฯ ทำให้เกิดความร่วมมืออันดีในการดำเนินงานในลำดับต่อไป เนื่องจากกองทุนหมู่บ้านเป็นกองทุนในระดับท้องถิ่นและเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารงานกองทุนดังกล่าวภายใต้การดูแลจากเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้สึกมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานดังกล่าว และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับภาครัฐ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

จากการที่เปิดข้อสุดท้ายของแบบสอบถามให้มีการเสนอแนะนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นตรงกันว่า “ต้องการให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐ จัดการอบรมให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านแก่คณะกรรมการกองทุนฯ ก่อนที่จะเข้ามาบริหารกองทุนของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้คณะกรรมการสามารถให้ความรู้ แก่ประชาชนในหมู่บ้านได้อย่างมากที่สุด”

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า

สมมติฐานที่ 1.1 เพศที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 อายุที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 อาชีพที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 คือ รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความสัมพันธ์กับความรู้ ของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ผลการวิจัยพบว่า

การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความสัมพันธ์กับความรู้ ของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแตกต่างกัน

ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” จากสื่อต่าง ๆ ทั้งที่แตกต่างและไม่แตกต่าง ทั้งนี้เป็นเพราะในการเลือกรับสื่อในบุคคลหนึ่ง ๆ นั้นมีปัจจัยหลายประการ โดยผู้รับข่าวสารจะให้ความสนใจในลักษณะเฉพาะบางอย่างจากสื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ ซึ่งตรงกับแนวความคิดของ Joseph T. Klapper (อ้างใน สุภาวดี เตียพิริยะกุล, 2539 : 24) ซึ่งกล่าวว่าในฐานะผู้รับสาร แต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป โดยมีตัวแปรด้านต่าง ๆ เช่น บุคลิกภาพ ทัศนคติ และความสนใจ สภาพสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น ที่จะมอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อ

จากผลการวิจัยพบว่าลักษณะประชากรทางด้านอายุ และรายได้ต่อเดือนนั้นไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับข่าวสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความสนใจในแต่ละบุคคลไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุและรายได้ เป็นหลัก แต่ลักษณะประชากรทางด้านเพศ อาชีพ และการศึกษานั้น มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน โดยเพศหญิงจะมีการเปิดรับข่าวสารมากกว่าเพศชายซึ่งอาจเป็นเพราะเพศหญิงมีความละเอียดมากกว่าเพศชาย มีแนวโน้มในการส่งและรับข่าวสารที่มากกว่า และให้ความสนใจในหลาย ๆ เรื่อง ในขณะที่เพศชายอาจมีความละเอียดน้อยกว่า และให้มักความสนใจเฉพาะเรื่องที่ชอบเท่านั้น โดยไม่สนใจเรื่องอื่น ๆ ส่วนในด้านอาชีพ เนื่องจากแต่ละอาชีพมีลักษณะงานที่แตกต่างกัน ทำให้ความสนใจในแต่ละสื่อมีความแตกต่างกันออกไป และระดับการศึกษาก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกันไป โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะทำให้มีโอกาสเปิดรับข่าวสารที่มีความหลากหลายมากกว่า เช่น อินเทอร์เน็ต หรือวารสาร ในขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาดำ จะให้ความสนใจในสื่อที่เป็นพื้นฐานทั่วไปที่จะสามารถหาได้ง่าย เช่น โทรทัศน์ หรือวิทยุ เป็นต้น ซึ่งตรงกับแนวคิดของพรทิพย์ วรกิจโกศาทร (2530 : 56 -57) ซึ่งกล่าวว่าผู้รับสารจะเลือกเปิดรับสื่อในลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. เลือกสื่อที่สามารถจัดหาได้ โดยไม่ยากหรือง่ายเกินไป เช่นในชนบทประชาชนส่วนใหญ่จะเปิดรับสื่อวิทยุ เพราะสามารถจัดหาได้ง่าย
2. เลือกสื่อที่สอดคล้องกับความรู้ ค่านิยม ความเชื่อและทัศนคติส่วนบุคคล
3. เลือกสื่อที่คนสะดวก

4. เลือกสื่อตามความเคยชิน คือถ้าเคยได้รับสื่อใดแล้ว ก็จะไม่ค่อยเปลี่ยนไปปรับสื่ออย่างอื่นถ้าเห็นว่าไม่จำเป็น

5. ลักษณะเฉพาะของสื่อ กล่าวคือ ถ้าผู้รับสื่อต้องการเห็นภาพก็ต้องรับผ่านสื่อโทรทัศน์ แต่ถ้าต้องการรายละเอียดที่แน่นอน และชัดเจนก็อาจจะต้องรับเพิ่มจากสื่อหนังสือพิมพ์

จากการวิจัยในด้านการรับสื่อพบว่า สื่อมวลชนยังเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารมากที่สุด โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของโรเจอร์และชูเมคเกอร์ (Roger and Shoemaker, 1971 : 11) ว่าการถ่ายทอดข่าวสารผ่านสื่อมวลชนจะสามารถส่งข่าวสารไปยังผู้รับสารเป็นจำนวนมาก และรวดเร็ว รองลงมาคือ สื่อบุคคล แต่ถ้ามีการพิจารณาในรายละเอียดของเนื้อหาข่าวสารเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พบว่า สื่อมวลชนจะสามารถให้ข้อมูลได้เฉพาะเรื่องทั่ว ๆ ไปเท่านั้น เช่น ประวัติความเป็นมาของกองทุนฯ นโยบายของกองทุน แต่ในรายละเอียดของเนื้อหาที่เจาะจงกว่า เช่น การสมัครสมาชิกกองทุน อัตราดอกเบี้ย การฝากเงินสัจจะ เป็นต้น สื่อที่กลุ่มตัวอย่างสามารถรับข้อมูลได้มากที่สุด คือ สื่อบุคคล ซึ่งสังเกตได้ว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านเป็นโครงการในระดับชุมชน ที่จำเป็นจะต้องมีการทำความเข้าใจในรายละเอียดหรือเนื้อหาของข้อมูลได้อย่างชัดเจนและสามารถตอบปัญหาได้ทันทีเมื่อเกิดข้อข้องใจขึ้น อังในเสถียร เขยประทับ(2528 :32) ที่กล่าวว่าสื่อบุคคลเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบบุคคลวิธิตี คือ ถ้าผู้รับสารไม่เข้าใจก็สามารถไต่ถามได้ทันที ส่วนผู้ส่งข่าวสารก็จะสามารถปรับปรุงข่าวสารให้เข้ากับความต้องการของผู้รับสารได้ในเวลาอันรวดเร็ว และเป็นช่องทางที่มีปฏิริยาสะท้อนกลับสูง ทำให้ลดอุปสรรคในการสื่อสารได้ และแนวคิดของโรเจอร์สและสเวนนิ่ง (Rogers and Svenning, 1969 : 3) ที่กล่าวว่าสื่อบุคคลสามารถเลือกผู้รับสาร ขจัดการเลือกรับข่าวสารของผู้รับข่าวสาร และเพิ่มปริมาณของปฏิริยาได้ดีกว่าสื่อมวลชน และมีประสิทธิผลในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งในทางปฏิบัติ หากนำสื่อมวลชนและสื่อบุคคลมาใช้ร่วมกันในการประชาสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุนกันและกันจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการส่งข่าวสารได้ดี ซึ่งสื่อบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลได้มากที่สุด ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจะเป็นผู้ที่ให้ข่าวสาร และรับทราบปัญหาของกลุ่มสมาชิก ในขณะที่สื่อมวลชนก็นำเสนอเกี่ยวกับข่าวคราวความคืบหน้าของโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ ผลการดำเนินงาน ก็จะทำให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการได้มาก

ส่วนสื่อเฉพาะกิจในการทำวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่าเป็นสื่อที่กลุ่มเป้าหมายได้รับน้อยที่สุด ซึ่งสาเหตุเกิดจากการที่กลุ่มเป้าหมายไม่ค่อยได้รับสื่อ เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี คู่มือกองทุนหมู่บ้าน ฯลฯ เนื่องมาจากสื่อเหล่านี้ค่อนข้างจำกัดอยู่แต่เฉพาะกลุ่มคนที่เป็สมาชิกของกองทุนเท่านั้น สำหรับประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้เป็นสมาชิกจะไม่ค่อยได้รับข้อมูลดังกล่าว ดังนั้นใน

การประชาสัมพันธ์ใด ๆ ก็ตามผู้ที่จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์จะต้องมีการวางแผนการใช้สื่อให้เหมาะสม ไม่เลือกใช้หรือเน้นเฉพาะสื่อใดสื่อหนึ่งเท่านั้น แต่ควรเลือกใช้สื่อให้มีความหลากหลาย เพื่อเป็นการสนับสนุนข้อมูลซึ่งกันและกัน และทำให้ผู้รับสารได้ประโยชน์สูงสุด และนักประชาสัมพันธ์ก็จะบรรลุผลในการประชาสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 2 การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความเข้าใจ ของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมจากทั้งสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้าน แต่ถ้าพิจารณาเฉพาะในแต่ละสื่อแล้วพบว่าจะมีเฉพาะสื่อมวลชน และสื่อบุคคลเท่านั้นที่สัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในโครงการ ทั้งนี้เนื่องจากสื่อมวลชนเป็นสื่อที่ประชาชนสามารถเปิดรับได้ง่าย และมีความเคยชินต่อการเปิดรับ ในขณะที่สื่อบุคคลเปรียบเสมือนแรงเสริมที่ทำให้ประชาชนสามารถรับข้อมูลข่าวสาร ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเมื่อมีปัญหาก็สามารถซักถามได้ทันที ซึ่งตรงกับแนวคิดของแคลปเปอร์ (Klapper, 1960 : 15-49) ที่กล่าวว่าอิทธิพลของสื่อมวลชนเป็นแรงเสริมในกระบวนการโน้มน้าวต่อความคิดหรือทัศนคติที่มีอยู่แล้วของบุคคล แต่ก็มีได้มีอิทธิพลโดยตรงต้องอาศัยปัจจัยอื่นร่วมได้ซึ่งได้แก่ สื่อบุคคล ซึ่งจะสามารถเป็นผู้นำทางความคิดได้ทั้งในระบบการปกครองและระบบการสื่อสาร

ส่วนการสื่อสารผ่านสื่อเฉพาะกิจในการวิจัยครั้งนี้ ถือได้ว่าเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้น้อยที่สุด อาจเป็นผลมาจากการที่สื่อเฉพาะกิจเป็นสื่อที่จัดทำขึ้นเฉพาะกรณีพิเศษ ซึ่งมีการเจาะจงกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ ทำให้ในโครงการกองทุนหมู่บ้าน ผู้ที่ได้รับสื่อเฉพาะกิจส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของกองทุน แต่ในการทำวิจัยครั้งนี้ไม่ได้เจาะจงเฉพาะผู้ที่เป็นสมาชิกกองทุนเท่านั้น แต่ยังมีประชาชนทั่วไปด้วย ทำให้สื่อเฉพาะกิจของกองทุนหมู่บ้าน ไม่สามารถใช้ประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านได้อย่างทั่วถึง

สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมจากทั้งสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ แต่ถ้าพิจารณาในแต่ละ

ละสื่อ จะพบว่ามิเพียงการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้าน ส่วนการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวิจัยครั้งนี้ สื่อมวลชนสามารถให้ข้อมูลได้เฉพาะเรื่องทั่วไปเท่านั้น ซึ่งไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติใด ๆ ของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Wright, 1975 (อ้างถึงใน ประมะ สตะเวทิน , 2533 : 132-133) ซึ่งกล่าวว่า สื่อมวลชน ที่หมายถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อสำหรับฉายที่นำข่าวสารไปสู่ผู้รับจำนวนมาก ได้อย่างรวดเร็วในเวลาใกล้เคียงกันนั้น สามารถให้ความรู้และข่าวสารได้ดี แต่ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้น จะเกิดขึ้นในระดับที่ไม่ฝังรากลึก กล่าวคือ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงข่าวสารในเรื่องนั้น ๆ ผู้รับสารก็พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติตามได้เสมอ ส่วนการเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่อบุคคล กับสื่อเฉพาะกิจ ซึ่งเป็นสื่อที่สามารถให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์ที่ละเอียดกว่า ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจได้มากกว่า จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อบุคคลเป็นสื่อที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการประชาสัมพันธ์ระดับชุมชน หรือท้องถิ่น เพราะกลุ่มประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะตามต่างจังหวัดนั้นจะเห็นได้ว่ากลุ่มคนที่เข้ามาเป็นสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ คือกลุ่มคนที่มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ มีรายได้ไม่เพียงพอ จึงหวังพึ่งเงินทุนจากรัฐบาลที่นำออกมาให้กู้ โดยมีแรงจูงใจที่ดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะมีระดับการศึกษาไม่สูงมากนัก ในขณะที่คนที่มีการศึกษาสูง ซึ่งมีทางเลือกในการประกอบอาชีพที่หลากหลายก็จะไม่เห็นความสำคัญของกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้นการเปิดรับสื่อของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านก็จะไม่ค่อยมีความหลากหลาย เมื่อสื่อบุคคลเป็นสื่อที่เข้าถึง และให้ความใกล้ชิดมากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ การโน้มน้าวใจให้คล้อยตามก็จะเกิดขึ้นได้ง่าย และถ้ายังคนในชุมชนให้ความสำคัญเกี่ยวกับกองทุนมาก ก็จะเป็นตัวกระตุ้นให้คนอื่น ๆ ในชุมชนต้องหาข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนเพื่อให้สามารถพูดคุยกับคนในชุมชนได้ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ HERBERT C. KELMAN (1967 : 469 - 471) ซึ่งอธิบายว่า เมื่อบุคคลยอมรับหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการเลียนแบบแล้ว บุคคลนั้นจะมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้เหมือนกับกลุ่มคนส่วนใหญ่ในสังคม เพื่อดำรงไว้ซึ่งสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในสังคม

ซึ่งจากการวิจัยในครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีทัศนคติที่เห็นด้วยในเรื่องของการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารกองทุน การแสดงความคิดเห็น และคาดหวังว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านจะสามารถช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจให้ประเทศได้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่าสื่อที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างมากที่สุด คือ สื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นสื่อที่สามารถนำเสนอข่าวสารได้หลายรูปแบบ แต่ถ้าพิจารณาประกอบกับตารางที่ 4.10 ซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการได้รับข้อมูลจากสื่อประเภทต่าง ๆ นั้น พบว่าสื่อโทรทัศน์สามารถให้รายละเอียดได้เฉพาะเรื่องกว้าง ๆ เท่านั้น เช่น ประวัติความเป็นมาของกองทุนฯ นโยบายของกองทุนฯ เป็นต้น ในขณะที่เนื้อหาที่เป็นรายละเอียด เช่น การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน อัตราดอกเบี้ย วิธีการชำระเงิน หรือการฝากเงินสังจะนั้น กลุ่มเป้าหมายจะได้รับข้อมูลจากคณะกรรมการกองทุนมากกว่า

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสื่อโทรทัศน์ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด แต่ไม่สามารถให้รายละเอียดได้มากเท่ากับสื่อบุคคล ทางสำนักงานกองทุนหมู่บ้านควรที่จะเลือกช่องทางในการสื่อสารให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยพิจารณาว่ากลุ่มเป้าหมายเป็นใคร สามารถรับสื่อใดได้มากที่สุด และสื่อใดที่จะสามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการได้มากที่สุด ซึ่งในที่นี้สื่อบุคคลเป็นสื่อที่สามารถให้รายละเอียดได้มาก และใกล้ชิดกับกลุ่มเป้าหมายมากกว่า

2. เมื่อพิจารณาแล้วว่าสื่อบุคคลเป็นสื่อที่สามารถให้ข้อมูลได้อย่างละเอียดที่สุด ควรมีการจัดอบรมแก่สื่อบุคคล เช่นคณะกรรมการกองทุน เจ้าหน้าที่จากภาครัฐ บัณฑิตอาสาสมัคร เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงเทคนิคหรือแนวทางในการให้ข้อมูล วิธีการในการเข้าถึงประชาชน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถทำการประชาสัมพันธ์ได้ประสบความสำเร็จ และส่งผลต่อการดำเนินงานที่จะได้รับความร่วมมือจากประชาชน

3. ทางสำนักงานกองทุนฯ ควรมีการสำรวจความต้องการ และติดตามความก้าวหน้าในการทำงานของแต่ละกองทุนว่าสามารถทำการประชาสัมพันธ์ได้มากน้อยแค่ไหน เพื่อการพัฒนาแนวทางในการประชาสัมพันธ์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และทำให้สามารถดำเนินงานโครงการได้ประสบความสำเร็จ

4. ควรจัดทำเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านให้มากขึ้น เพื่อแจกจ่ายให้แก่สมาชิกได้อย่างทั่วถึง เพราะการประชาสัมพันธ์ที่มีรายละเอียดหรือข้อมูลมากนั้น เพียงการได้ยินหรือรับชมโดยขาดเอกสารอ้างอิงประกอบ จะทำให้การประชาสัมพันธ์ไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะประชาชนจะไม่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการแยกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่เป็นสมาชิกกองทุนฯ และเป็นที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุน ฯ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกันว่าระหว่างกลุ่มที่เป็นสมาชิก กับกลุ่ม ที่ไม่ได้เป็นสมาชิคนั้น มีการเปิดรับข่าวสารที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกันหรือไม่

2. ควรมีวิธีการในการศึกษา นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถาม โดยอาจใช้การ สัมภาษณ์ หรือการเข้าไปสังเกตการณ์ในขณะที่มีการจัดประชุมกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความ หลากหลาย และได้คำตอบที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด ซึ่งเป็นการวิจัยเชิง คุณภาพ

3. ควรมีการศึกษา วิจัยเพิ่มเติมในทุกหมู่บ้าน ที่มีการจัดตั้งกองทุนฯ เพื่อการเปรียบเทียบผลการทำประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ

draft

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- บุญเลิศ ศุภคิลก. การสื่อสารโครงสร้างและหน้าที่ในสังคม. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทยาการพิมพ์, 2523
- ประมะ สตะเวทิน. การสื่อสารมวลชนกระบวนการและทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2539
- ประมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองการพิมพ์, 2526
- ประจวบ อินอ็อค. การวางแผนงานประชาสัมพันธ์ หน่วยที่ 7-15. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2538
- พรทิพย์ วรกิจโกคาทร. การเลือกสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530
- พรทิพย์ วรกิจโกคาทร. การวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534
- พีระ จิระโสภณ. หลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 11. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532
- วิรัช ลภีรัตนกุล. การประชาสัมพันธ์ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538
- เสถียร เชยประทับ. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529
- อรนุช เลิศจรรยารักษ์, คาราวรรณ สุขมาลชาติ. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : บริษัทรุ่งสกินการพิมพ์ (1997) จำกัด, 2531

วิทยานิพนธ์

- กุนนที อนุรศักดิ์พันธ์. “ประสิทธิผลของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการบันไดปลาโจนที่เขื่อนปากมูล จังหวัดอุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541
- คงพร เทียนเสมอ. “ประสิทธิผลสื่อประชาสัมพันธ์โครงการโรงเรียนสีขาวที่มีต่อความรู้ ทักษะคตินักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสุพรรณบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2545
- ธีรภรณ์ สุวรรณดี. “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติต่อการทำแท้งของศึกษาหญิงระดับอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538
- นฤมล โรหิตจันทร์. “ประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับโครงการรักเจ้าพระยากับดาวพิเศษของประชาชนใจเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534
- พจนา วาสีรัตน์. “ประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์โครงการริงค์เอิร์ธ ในการให้ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนมัธยมต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536
- มัสดรีน นาทอง. “ประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับโครงการช่วยกันรักษาเมืองไทยให้สะอาด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณี : เขตบางเขนและเขตพระโขนง” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2541
- วนิดา มาลาศรี. “ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้เผยแพร่ในโครงการพัฒนาติมเต็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533
- สินี จงจริยาธรรม. “ประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์รถไฟฟ้าบีทีเอส ต่อความรู้ ความคิดเห็น และการใช้บริการรถไฟฟ้าบีทีเอส ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2543

- สุขพร มาฆะสกุลเจริญ. “การศึกษาประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ที่มีต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2543
- สุพัตรา ผาผุย. “ประสิทธิผลของหน่วยงานประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ในการให้ความรู้และทัศนคติด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533
- สุภาวดี เตียพิริยะกิจ. “ความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไป” วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539

ภาษาอังกฤษ

Books

- Berlo, David K. **The Process of Communication.** New York : Holt Rinehart and Winston, Inc, 1960.
- Bickhard, Mark H. **Cognition, Convention and Communication.** New York : Praeger Publisher, 1980.
- Cutlip, Scott M. and Cendter, Allen H. **Effective Public Relations.** New jersey : Printice Hall, 1958.
- Joseph T. Klapper. **The Effect of Mass Communication.** Newyork : Free Press, 1967.
- Kelmam Herbert C. **Attitude Theory and Measurement.** New york : John Rilley and Sons Inc, 1967.
- McQuail Danis. **Mass Communication Theory.** Secound edition. London : SAGE publications, 1983.
- Schramm Wilbur. **Message and Media.** New York : Harper&Row Publishes, 1973.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม

ประสิทธิผลการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้ และทัศนคติ เกี่ยวกับ “โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) หรือเขียนข้อความที่ตรงกับข้อมูลในช่องว่างที่กำหนดไว้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.เพศ

- () ชาย () หญิง

2.อายุ

- () 20 – 24 ปี () 25 – 29 ปี
() 30 – 34 ปี () 35 – 39 ปี
() 40 – 44 ปี () 45 ปีขึ้นไป

3.ระดับการศึกษา

- () ประถมศึกษา
() มัธยมศึกษาตอนต้น
() มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
() อนุปริญญา / ปวส.
() ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี (โปรดระบุ _____)

4.อาชีพ

- () รับราชการ
() พนักงานรัฐวิสาหกิจ
() พนักงานบริษัทเอกชน
() ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
() อื่น ๆ โปรดระบุ _____

5.รายได้ต่อเดือน

- () ต่ำกว่า 5,000 บาท () 5,001 – 10,000 บาท
() 10,001 – 20,000 บาท () 20,001 – 30,000 บาท
() มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2.1 ท่านรู้จักสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านจากสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทใด และบ่อยครั้งแค่ไหน (กำหนดความถี่เป็นจำนวนครั้งต่อสัปดาห์)

สื่อประชาสัมพันธ์	บ่อยครั้ง (5 ครั้งขึ้นไป)	บางครั้งบาง คราว (3-4 ครั้ง)	นาน ๆ ครั้ง (1-2 ครั้ง)	ไม่เคยได้รับ
1. สื่อมวลชน				
-โทรทัศน์				
-วิทยุ				
-หนังสือพิมพ์				
2. สื่อเฉพาะกิจ				
-คู่มือสำหรับประชาชนฯ				
-ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี				
-ระเบียบการกองทุนหมู่บ้าน				
-เสียงตามสาย				
-รถประชาสัมพันธ์				
-เวทีชาวบ้าน				
3. สื่อบุคคล				
-เจ้าหน้าที่ของภาครัฐ				
-ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล				
-กำนัน				
-ผู้ใหญ่บ้าน				
-คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน				
-บัณฑิตอาสาสมัครกองทุนฯ				

2.2 ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของกองทุนหมู่บ้านจากสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทใด

รายละเอียด	สื่อมวลชน		สื่อเฉพาะกิจ				สื่อบุคคล								
	โทรทัศน์	วิทยุ	หนังสือพิมพ์	คู่มือประชาชน	ระเบียบสำนักนายกฯ	ระเบียบการกองทุนฯ	เสียงตามสาย	รถประชาสัมพันธ์	เวทีชาวบ้าน	เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	ปดิด อบต.	กำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	คณะกรรมการกองทุนฯ	บัณฑิตอาสาสมัคร
1. ประวัติและความ เป็นมาของการ จัดตั้งกองทุน															
2. นโยบายของ กองทุนฯ															
3. วัตถุประสงค์ ของกองทุน															
4. คุณสมบัติของ คณะกรรมการ กองทุนฯ															
5. วิธีคัดเลือก คณะกรรมการ กองทุนฯ															
6. วิธีการเข้าร่วม เป็นสมาชิก กองทุนฯ															
7. ค่าธรรมเนียม แรกเข้าของ สมาชิกกองทุนฯ															

รายละเอียด	ชื่อหมวด		ชื่อเฉพาะกิจ				ชื่อบุคคล								
	โทรศัพท์	วิทยุ	หนังสือพิมพ์	คู่มือประชาชน	ระเบียบสำนักนายกฯ	ระเบียบการกองทุนฯ	เรียงตามสาย	รศ.ประชาสัมพันธ์	เวท.ชาวบ้าน	เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	ปลัด อบต.	กำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	คณะกรรมการกองทุนฯ	บัณฑิตอาสาสมัคร
8. ขั้นตอนในการกู้ยืมเงิน															
9. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้															
10. ระยะเวลาในการส่งคืนเงินต้น															
11. จำนวนวงเงินกู้ยืม															
12. การฝากเงินตั้ง															
13. แหล่งเงินสนับสนุน															
14. แนวทางการดำเนินงาน															
15. สถานที่ประสานงานกองทุน															
16. รายละเอียดเกี่ยวกับกองทุน															
17. ข่าวสารกองทุนฯ															

รายละเอียด	ชื่อหมวดหมู่			ชื่อเฉพาะกิจ						ชื่อบุคคล					
	โทรทัศน์	วิทยุ	หนังสือพิมพ์	คู่มือประชาชน	ระเบียบสำนักนายกฯ	ระเบียบราชการกองทุนฯ	เสียงตามสาย	รถประชาสัมพันธ์	เวทีชาวบ้าน	เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	ปลัด อบต.	กำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	คณะกรรมการกองทุนฯ	บัณฑิตอาสาสมัคร
18.ปรัชญาของกองทุนฯ															
19.ธนาคารที่บริหารเงินกองทุนฯ															
20.ผลการดำเนินงาน															

ตอนที่ 3 ความรู้ เกี่ยวกับโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ”

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1.โครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาล		
2.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องเป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป		
3.การกู้ยืมเงินตามโครงการกองทุนฯรายหนึ่งจะต้องไม่เกิน 30,000บาท		
4.การฝากเงินสัจจะ สมาชิกทุกคนของกองทุนฯจะต้องส่งเงินฝากในวันเสาร์หรืออาทิตย์ที่ 2 ของแต่ละเดือน		
5.ค่าธรรมเนียมแรกเข้าของการสมัครสมาชิกกองทุนฯทั้งแบบบุคคลหรือกลุ่ม รายละเอียดไม่เกิน 20บาทถ้วน		
6.หุ้นของกองทุนหมู่บ้านฯหุ้นหนึ่ง ๆ มีมูลค่าหุ้นละ 10 บาท		
7.การกู้ยืมเงินกองทุนฯจะต้องเสียดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี		
8.การส่งคืนเงินกู้ยืมกองทุนฯจะต้องส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยภายในเวลาไม่เกิน 1 ปี		
9.การขอกู้เงินกองทุนฯผู้ที่กู้ยืมจะต้องมีบัญชีเงินฝากของธนาคารออมสิน		
10.คณะกรรมการกองทุนฯจะต้องจัดประชุมหมู่บ้านเพื่อแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุนทุก 1 เดือน		
11.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯจะมีจำนวน 20 คน		
12.ผู้ที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องมีชื่อและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปี ก่อนวันคัดเลือกคณะกรรมการ		
13.สมาชิกสามารถชำระเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยได้ที่ธนาคารออมสิน		
14.ในการเปิดเวทีชาวบ้านเพื่อลงมติเรื่องต่าง ๆ ต้องมีสมาชิกเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง (2ใน4)ของสมาชิกหมู่บ้าน		
15.กองทุนหมู่บ้านจะได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาลกองทุนละ 2 ล้านบาท		
16.การฝากเงินสัจจะจะสามารถฝากได้ค่าสุดครั้งละ 10 บาทต่อเดือน		
17.ผู้ที่เป็นบุคคลล้มละลายสามารถเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านได้		
18.กรณีที่มีผู้เงินไม่ได้นำเงินที่กู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้คณะกรรมการกองทุนสามารถยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยเต็มจำนวนได้ทันที		
19.การทำเรื่องเพื่อขอกู้เงินกองทุนผู้กู้จะต้องให้สมาชิกท่านอื่นเซ็นชื่อค้ำประกันด้วยจำนวน 3 คน		
20.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี		

ตอนที่ 4 ทักษะคิดที่มีต่อโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ”

ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ”	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1.ท่านคิดว่าการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านช่วยสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ					
2.ท่านคิดว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับฟังผลการดำเนินงานกองทุนทำให้เกิดความร่วมมืออันดีในการดำเนินงานในลำดับต่อไป					
3.โครงการ “กองทุนหมู่บ้าน”เป็นแหล่งเงินทุนที่มีความสำคัญต่อท่านในด้านการนำเงินกู้ยืมมาเป็นทุนในการประกอบอาชีพ					
4.ท่านคิดว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านจากคนในชุมชนอาจทำให้เกิดความไม่โปร่งใสในการจัดการเงินกองทุนได้					
5.ท่านคิดว่าคณะรัฐบาลจะสามารถบริหารงานโครงการกองทุนหมู่บ้านได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้					
6.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ที่แต่งตั้งขึ้นมาจากคนในชุมชนไม่สามารถให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านได้					
7.การฝากเงินสัจจะ เป็นวิธีการช่วยออมเงินของสมาชิกกองทุนฯวิธีหนึ่ง					
8.ท่านคิดว่านโยบาย “กองทุนหมู่บ้าน”ของรัฐบาลสามารถช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยได้					
9.ท่านคิดว่าการกู้เงินจากกองทุนฯโดยต้องผ่านความเห็นชอบจากสมาชิกกองทุนฯอื่น ๆ อีก 2 คน อาจทำให้เกิดความลำเอียงในการอนุมัติเงินกู้					
10.โครงการกองทุนฯช่วยแก้ปัญหาการกู้เงินนอกระบบที่จะต้องเสียดอกเบี้ยสูงให้แก่สมาชิกได้					

ข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ”

draft

ภาคผนวก ข.
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมืองแห่งชาติ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วย

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔
และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ว่าด้วย

การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๔

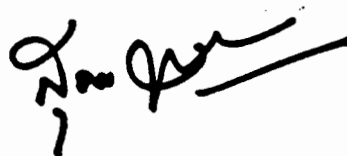
สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

คำนำ

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของรัฐบาล ซึ่งมี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี และถือเป็นนโยบายที่สำคัญยิ่ง ในการต่อสู้กับปัญหา ความยากจน ของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ เพื่อเป็นการเสริมสร้าง กระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนา ความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของ ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยรัฐจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ ๑ ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการ จัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

บัดนี้รัฐบาลได้ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวแล้วโดยได้ประกาศใช้ระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๔ และระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและ บริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เห็นว่าระเบียบดังกล่าวมี ความสำคัญสำหรับประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงได้จัดให้พิมพ์หนังสือฉบับนี้ขึ้น และหวัง เป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติต่อไป

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔	๑
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔	๗
ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔	๘

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เห็นควรมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ เพื่อให้มีอำนาจ และหน้าที่รับผิดชอบในการวางนโยบาย และแผนงานในการ จัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วน ดังกล่าว เป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อ รัฐสภา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวาง ระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือขัดแย้งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
แห่งชาติ

“กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” หมายความว่า กองทุนในระดับชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน อีกทั้งชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครอง
ท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล
ในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน
เมืองแห่งชาติ

ข้อ ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและ
ชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรอง
นายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม
ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่ง
ชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๑๐ คน เป็นกรรมการ เลขานุการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน ๓ คน ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีกรรมการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ ๙ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกองทุน

(๒) กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน

(๓) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๔) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดทำ และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

(๘) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

(๙) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วย

ปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

(๑๐) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๑๑ การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำข้อ ๙ มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๒ ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เข้าประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเข้าประชุม และ ค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวด ๒

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๑๓ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๑๔ สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

(๒) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

(๓) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน

(๔) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน

(๕) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน

(๖) จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน

(๗) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหาร และจัดการกองทุน

(๘) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน

(๙) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน

(๑๐) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ

(๑๑) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
(ทักษิณ ชินวัตร)
นายกรัฐมนตรี

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๓๐ง ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑(๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ ๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน ๔ คน”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๔

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๔

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา อาศัยอำนาจตามความใน ข้อ ๑๐ (๘) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

หมวด ๑ ข้อความทั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาลในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ทั้งนี้ การจะกำหนดว่าชุมชนใดเป็นชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“คณะอนุกรรมการสนับสนุน” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

“คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร

“คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอหรือเขต

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือคณะ

กรรมการกองทุนชุมชนเมืองต่าง ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

“กรรมการกองทุน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือกรรมการในคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการกำหนดให้บริหารจัดการกองทุน

“ครัวเรือน” หมายความว่า ครอบครัวตามทะเบียนบ้าน อันประกอบด้วยบิดามารดา สามี ภรรยา บุตร ญาติพี่น้อง เป็นต้น อยู่รวมกัน

“หัวหน้าครัวเรือน” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นเจ้าบ้านตามทะเบียนบ้าน

“ผู้แทนครัวเรือน” หมายความว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือบุคคลในครัวเรือน ซึ่งหัวหน้าครัวเรือนมอบหมายเป็นหนังสือให้เป็นผู้แทนครัวเรือน

“หุ้น” หมายความว่า การออมทรัพย์ในรูปแบบหนึ่ง โดยมูลค่าของหุ้นให้เป็นไปตามที่กองทุนกำหนด

“เงินฝากสัจจะ” หมายความว่า เงินที่สมาชิกตกลงที่จะฝากหรือออมไว้กับกองทุนตามแต่จะตกลงกัน โดยให้ถือว่าเงินออมเป็นเงินสะสม และจะถอนหรือปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด

“เงินรับฝาก” หมายความว่า เงินรับฝากประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากเงินออมตามที่กองทุนกำหนด

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของกองทุน

“ที่ประชุมสมาชิก” หมายความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือที่ประชุมใหญ่

วิสามัญ

ข้อ ๔ ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติรักษาการ ตามระเบียบนี้

หมวด ๒

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๕ ปรัชญาหรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คือ

(๑) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น

(๒) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและ
ภูมิปัญญาของตนเอง

(๓) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน

(๔) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และ
ประชาสังคม

(๕) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

ข้อ ๖ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ
ดังนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อ
พัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน
และจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนใน
หมู่บ้านหรือชุมชน

(๒) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัด
ระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

(๓) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้าน
การเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ
และ ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(๔) กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน
ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

(๕) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของ

ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ข้อ ๗ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน
ดังนี้

- (๑) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้
- (๓) เงินกู้ยืม
- (๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากกองทุน
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือภาระ

ติดพันอื่นใด

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กับธนาคาร เพื่อสำรองจ่ายและเตรียมจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง

ให้ธนาคารโอนเงินจาก “บัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองตามคำสั่งจ่ายของคณะกรรมการ

ข้อ ๙ ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมืองตามหมวด ๙ แห่งระเบียบนี้ บัญชีละหนึ่งล้านบาท ภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถจัดสรรเงินให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายระยะเวลาต่อได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ ๑๐ ในการอนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือบัญชีกองทุนชุมชนเมือง ให้คณะกรรมการพิจารณาในหลักการ ดังนี้

- (๑) ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือ

ชุมชนเมือง รวมทั้งการแสดงออกอย่างชัดเจนซึ่งความพร้อมในการเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุน และการควบคุมดูแลกันเองในการใช้ประโยชน์จากกองทุนของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๒) ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนที่เป็นความพร้อมของบุคคล ด้านความรู้ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนสังคมของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนอาชีพ และกองทุนสวัสดิการ และความพร้อมในการเข้าบริหารจัดการกองทุน

(๓) การบริหารจัดการกองทุนที่สอดคล้องและเกื้อกูลกันในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และกองทุนทางสังคมหรือกองทุนที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้น

(๔) การมีระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก และมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรมของกองทุนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ภายใต้บังคับแห่งข้อ ๑๑ และบทบัญญัติในหมวด ๘ แห่งระเบียบนี้ เมื่อคณะกรรมการได้อนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือบัญชีกองทุนชุมชนเมืองแล้ว คณะกรรมการย่อมหมดอำนาจในการบริหารจัดการเงินกองทุน และจะเข้าแทรกแซงการบริหารจัดการเงินกองทุนของคณะกรรมการกองทุนมิได้

ข้อ ๑๑ คณะกรรมการมีอำนาจระงับการจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหรือให้กองทุนขาดใช้หรือให้ส่งคืนเงินในกรณีที่กองทุนเบิกจ่ายไปแล้ว อันเนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าคณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด หรือกระทำการอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อกองทุน

หมวด ๓

คณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ ๑๒ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุน ประกอบด้วย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นรองประธานคนหนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นรองประธานคนที่สอง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานกรรมการ เป็นอนุกรรมการ ผู้แทนจากสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนจากสำนักงาน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการสนับสนุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดแผนปฏิบัติการบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามแนวทางให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

(๒) สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ในการทำหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการแก่กองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) บูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรม และงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกองทุน

(๔) ปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับกองทุนตามแผนงานโครงการของรัฐซึ่งมีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับกองทุน เพื่อให้อำนวยให้กลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน สามารถรวมกองทุนอื่นกับกองทุนได้ตามวัตถุประสงค์

(๕) แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุน

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๔

คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ปลัดจังหวัด เป็นรองประธาน ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานกรรมการ และผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัด ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาธารณสุข-จังหวัด เร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด หัวหน้าสำนักงานจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานกรรมการเป็นอนุกรรมการ และพัฒนาการจังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดอาจจัดตั้งศูนย์ประสานงานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

สำหรับกรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการดังกล่าวตามวรรคแรก ประกอบด้วย ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากประธานกรรมการ ผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัด ของกระทรวงเกษตรและ-สหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน-และสวัสดิการสังคม กรมประชาสัมพันธ์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและ-

สหกรณ์การเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคนเป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชน เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๑๕ ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) รับขึ้นทะเบียนกองทุนตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๒) ให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุน ซึ่งผ่านการประเมินของคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับชุมชนตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- (๔) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์
- (๕) ประสานความร่วมมือเพื่อสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของกองทุนในจังหวัด
- (๖) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนต่างๆ ในจังหวัดเพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ
- (๗) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัดให้คณะกรรมการทราบตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๘) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด
- (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนมอบหมาย

ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต เป็นประธานแล้วแต่กรณี ปลัดเทศบาล หรือปลัดเมืองพัทยาแล้วแต่กรณี ปลัดอำเภอฝ่ายปกครองและพัฒนาหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตแล้วแต่กรณี ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนไม่น้อยกว่า

เจ็ดคนแต่ไม่เกินเก้าคน เป็นอนุกรรมการ และพัฒนาการอำเภอหรือ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนเขตแล้วแต่กรณี เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอมีหน้าที่ประเมินความพร้อม สนับสนุนการเตรียมความพร้อม สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมือง สนับสนุนและติดตามการดำเนินกิจกรรมของกองทุน และปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมอบหมาย

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนา การเรียนรู้ ร่วมกันในการบริหารการจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานเครือข่ายชุมชนระดับอำเภอซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรประชาชน เครือข่ายชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำธรรมชาติในท้องถิ่นที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์ ด้านการพัฒนากองทุนหรือพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ในจำนวนตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยให้มี บทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ

หมวด ๕

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ ๑๖ ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วยกรรมการซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบ ที่จะบริหารจัดการกองทุน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๗

หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกรรมการกองทุนนั้นให้คณะกรรมการกองทุนออกข้อบังคับกองทุนตามมติของที่ประชุมสมาชิก

ข้อ ๑๗ กรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

(๑) เป็นผู้มิใช่อยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน

(๒) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์

(๓) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายทางด้าน การเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

(๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก

(๗) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

(๘) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

(๙) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ ๒๐ (๓) และ (๔)

ข้อ ๑๘ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารจัดการกองทุน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน เพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน

(๒) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดและต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก

(๓) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก ทั้งที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชน หรือปัจเจกบุคคลในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๔) สำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชนในเขตท้องที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น ตลอดจนสำรวจและจัดทำข้อมูลดังกล่าวของกองทุนอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๕) พิจารณาการให้กู้เงินตามระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

(๖) ทำนิติกรรมสัญญา หรือ ดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน

(๗) จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามที่กำหนดหรือได้ตกลงกัน หรือตามที่สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมดลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอ และจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่รับคำร้อง

(๘) จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับการจัดสรร ดอกผล ผลตอบแทน หรือรายได้ที่เกิดขึ้นจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการคืนให้แก่กองทุนให้ครบเต็มตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย ในกรณีที่คณะกรรมการมีหนังสือหรือคำสั่งเป็นที่สุดเนื่องจาก คณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามหรือบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบหรือข้อบังคับ ที่กองทุนกำหนด

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ ๑๙ กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้คณะกรรมการกองทุนจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๖ ภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ข้อ ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๔) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

(๕) มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๗ (๔) (๕) (๖) และ (๗)

(๖) คณะกรรมการให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๗

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ให้นำบทบัญญัติในข้อ ๑๙ วรรคสาม มาใช้บังคับกับกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) และ (๓)

ข้อ ๒๑ ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการกองทุน รองประธานกรรมการกองทุน เหนรัญญิกกองทุน และเลขานุการกองทุน

ข้อ ๒๒ การประชุมคณะกรรมการกองทุนต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการกองทุนไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการกองทุนทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการกองทุนและรองประธานกรรมการกองทุนไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการกองทุนผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น

หมวด ๖

กองทุนและสมาชิกกองทุน

ข้อ ๒๓ กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง อาจประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- (๑) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- (๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้โดยปราศจากภาระผูกพัน
- (๓) เงินกู้ยืม
- (๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- (๕) เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- (๖) เงินค่าหุ้น
- (๗) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- (๘) เงินและทรัพย์สินอื่นๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๒๔ สมาชิกกองทุน ประกอบด้วยบุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้นและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับของกองทุน

การรับสมัครสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการที่กองทุนกำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองเป็นหลัก

ข้อ ๒๕ คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุน ให้สมาชิกถือหุ้นของกองทุนหรือมีเงินฝากจะไว้ที่กองทุน

ในการชำระค่าหุ้น สมาชิกอาจชำระเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๒๖ ให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีผู้ถือหุ้นอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายใน กำหนดระยะเวลาสิบห้าวัน นับจากวันที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เพื่อ พิจารณาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนและรับรองคณะกรรมการกองทุนที่ได้ รับเลือกใหม่

วิธีการในการเรียกประชุมให้เป็นไปตามที่กองทุนกำหนด โดยคำนึงถึงจารีตประเพณี ของแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ข้อ ๒๗ นอกจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแล้ว คณะกรรมการกองทุน อาจ เรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ เมื่อมีเหตุที่ต้องขอมติหรือขอความเห็นชอบจากที่ประชุม สมาชิกตามระเบียบนี้ หรือเมื่อคณะกรรมการกองทุนจะเห็นสมควร

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอเป็นหนังสือจากสมาชิกซึ่งเข้าชื่อกันมี จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๒๘ ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

สมาชิกจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นมาประชุมแทนตนก็ได้ แต่ผู้รับ มอบอำนาจนั้นจะรับมอบอำนาจจากสมาชิกเกินกว่าหนึ่งรายมิได้

การประชุมคราวใดมีสมาชิกมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมอีก ครั้งหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันนัดประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังถ้ามิใช่เป็นการ ประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวน สมาชิกทั้งหมดก็ให้ถือเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๒๙ สมาชิกคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน
ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็น
เสียงชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

หมวด ๗

การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ ๓๐ สมาชิกตามข้อ ๑๘(๓) ที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอ
กู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะ
กรรมการกองทุนให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่
กองทุนกำหนด

ข้อ ๓๑ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวน
สองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่
กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณา
วินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท

การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสม
และจำเป็น

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือ
บางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงิน
ตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคน เป็น
ผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลข
บัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ตามวรรคสอง ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชีผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน ตามคำสั่งและเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ ๓๓ คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะส่วนบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจารีตประเพณี และสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

ข้อ ๓๕ การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้ชำระให้แล้วเสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา การชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนทุกประเภท ผู้กู้หรือผู้ที่นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคาร และนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓๖ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้รายหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่ง หรือดำเนินการอื่นๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๓๗ ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กุนำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผล

อันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้กู้ซึ่งนำเงินกู้ไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในคำขอกู้ยืมเงินพ้นจากสมาชิกภาพในระยะเวลาสามสิบวันหลังจากวันยกเลิกสัญญา

สมาชิกซึ่งที่ประชุมสมาชิกมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพตามวรรคสอง ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

หมวด ๘

การทำบัญชีและการตรวจสอบ

ข้อ ๓๘ ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำบัญชีของกองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และแจ้งให้สมาชิกทราบ รวมทั้งให้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปีรายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการกองทุนต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของสมาชิกเป็นหลัก

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ตรวจสอบกองทุน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนและการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนได้ตามที่เห็นสมควร ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกองทุน

ข้อ ๓๙ ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำรายงานการเงินตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด และส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของทุกปี

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุน เพื่อทำหน้าที่ประเมินผล

การใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และให้ทำบันทึก รายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการกองทุน พร้อมทั้งจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อสมาชิกและสาธารณชน

ข้อ ๔๐ การจัดสรรกำไรสุทธิ เมื่อสิ้นปีทางบัญชีหากปรากฏว่าปีใดมีกำไรสุทธิคณะกรรมการกองทุนสามารถนำกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนด

หมวด ๙

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๑ ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๗ โดยมีคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้

เมื่อที่ประชุมกำหนดวิธีการเลือกแล้วเสร็จ ให้ผู้ใหญ่บ้านและประชาคมหมู่บ้าน ตลอดจนคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอสนับสนุนให้การเลือกคณะกรรมการกองทุนเป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน

ในส่วน of ชุมชนเมืองให้ประธานคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ทำหน้าที่แทนผู้ใหญ่บ้านตามวรรคแรก

ข้อ ๔๒ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนตามข้อ ๔๑ เข้าดำรงตำแหน่ง ให้กรรมการกองทุนจับสลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุน

ทั้งหมด

ให้นำบทบัญญัติในข้อ ๑๙ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับกรณีตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ข้อ ๔๓ คณะกรรมการกองทุนตามข้อ ๔๑ ต้องดำเนินการยื่นขอขึ้นทะเบียนจัดตั้งกองทุนต่อคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และเปิดบัญชีเงินฝากของคณะกรรมการกองทุนให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันหลังจากได้รับเลือก

ข้อ ๔๔ ให้คณะกรรมการกองทุนตามข้อ ๔๑ เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อบัญชี “กองทุนหมู่บ้าน (ชื่อบ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....)” ไว้กับธนาคาร เพื่อรับโอนเงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ

ข้อ ๔๕ ภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินการตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

ลงนาม สุวิทย์ คุณกิตติ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๔๘ง ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐ (๘) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ คณะกรรมการกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
แห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๔๔"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

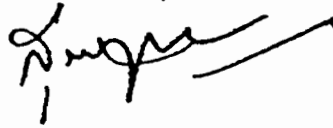
ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

"ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่
ไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วย กรรมการทั้งชายและหญิง ในสัดส่วนเท่าเทียมกัน ซึ่งมาจากการ
คัดเลือกกันเองโดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์
และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและ
ชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๗"

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔๑ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

“ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือน
ในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการชี้แจง ทำความเข้าใจ เตรียมความ
พร้อม และดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๗ โดยมีคณะ
อนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสร
ดำเนินการไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔

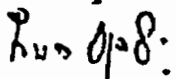

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นายทินกร ภูวะปัจฉิม)

ผู้อำนวยการกองกลาง

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐ (๔) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกบทนิยาม คำว่า “กองทุน” ในข้อ ๓ ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองแล้วแต่กรณีตามระเบียบนี้”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกบทนิยาม คำว่า “ผู้แทนครัวเรือน” ในข้อ ๓ ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓ ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓ ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุนจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมัครใจ จากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุน เป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๗

การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนนั้น ควรคำนึงถึงจำนวนกรรมการชายและหญิง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกรรมการกองทุนนั้น ให้คณะกรรมการกองทุนออก
ระเบียบข้อบังคับกองทุนตามมติของที่ประชุมสมาชิก โดยให้คำนึงถึงหลักศาสนา วัฒนธรรม และอารี
ประเพณี ของแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ”

ข้อ ๖ ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้ เป็นข้อ ๑๘ ทวิ

“ข้อ ๑๘ ทวิ ในกรณีกองทุนใดไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เนื่องจากโดยสภาพข้อเท็จจริงสุทธวิสัยที่จะดำเนินการได้ ให้คณะกรรมการ
กองทุนรายงานปัญหาและเสนอระเบียบปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด
เพื่อพิจารณา

กรณีที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีมติเห็นชอบกับระเบียบปฏิบัติที่
คณะกรรมการกองทุนเสนอความวรรคแรก ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดเสนอต่อ
คณะกรรมการเพื่อให้ความเห็นชอบและใช้เป็นระเบียบปฏิบัติสำหรับกองทุนนั้นเป็นรายกรณี

ในกรณีที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีมติไม่เห็นชอบกับระเบียบปฏิบัติที่
คณะกรรมการกองทุนเสนอความวรรคแรก ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดเรียกประชุม
คณะกรรมการกองทุนนั้นภายในระยะเวลาสามสิบวัน เพื่อแจ้งผลการพิจารณาและร่วมกันกำหนด
หลักเกณฑ์และวิธีการในการแก้ไขปัญหาให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันประชุมนัดแรก

ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดรายงานผลการประชุมตามววรรคสามให้
คณะกรรมการพิจารณาภายในระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ครบเวลาตามววรรคสาม และให้คำสั่งหรือ
คำวินิจฉัย ชัดชัดของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด”

ข้อ ๗ ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้ เป็น ข้อ ๓๗ ทวิ

“ข้อ ๓๗ ทวิ กรณีที่บทบัญญัติตามความในหมวดนี้ขัดหรือแย้งกับหลักศาสนาของสมาชิก
ของกองทุน ให้คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดหลักเกณฑ์และรูปแบบในการใช้ประโยชน์จากเงิน
กองทุน และการกำหนดผลตอบแทนใช้คืนกองทุน ให้สอดคล้องกับหลักศาสนาของสมาชิกนั้นได้”

ข้อ ๘ ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้ เป็น ข้อ ๔๕ ทวิ

“ข้อ ๔๕ ทวิ ในระยะเริ่มแรก หากประธานกรรมการยังมีได้แต่งตั้งผู้แทนคณะกรรมการ
หรือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดตามข้อ ๑๔ ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับ
จังหวัดสามารถดำเนินการประชุมได้โดยให้ถือว่าครบองค์ประชุมตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ ตามข้อ ๑๔ ได้”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น อันจะมีผล
ทำให้มีนโยบายและแผนงานในการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามนโยบาย
ของรัฐบาลเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงทรง
ระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๔"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาของ
ชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลให้บทเดิมเป็นอันไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกพยานคำว่า "กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง" และคำว่า
"กองทุน" ในข้อ ๔ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้คำต่อไปนี้แทน

"กองทุน" หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติตามพระราช
บัญญัติจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๔

"กองทุนหมู่บ้าน" หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง
แล้วแต่กรณีตามระเบียบนี้

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกองทุน

(๒) กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนของกองทุน และหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินกองทุนให้แก่กองทุนหมู่บ้าน

(๓) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการจัดตั้ง การจดทะเบียนกองทุนหมู่บ้าน การเลิกหรือรวมกองทุนหมู่บ้าน และวิธีการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

(๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิก สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินมาลงทุนในกองทุนหมู่บ้านของสมาชิก

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการคัดเลือก คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม ภาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งอำนาจหน้าที่และการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงินของกองทุนหมู่บ้าน

(๗) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการแทนคณะกรรมการ

(๘) ออกระเบียบเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการ คณะกรรมการ และคณะทำงาน

(๙) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรืออาจขอให้คณะรัฐมนตรีให้พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติงานราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาราชการก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

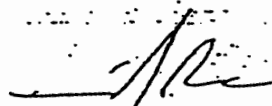
(๑๐) ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๑) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งอื่น ๆ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามระเบียบนี้หรือตามกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย”

สำเนาถูกต้อง
นาย ๑๒๘
(นายพันกร ภูวระปัจฉิม)
ผู้อำนวยการกองกลาง

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

พันตำรวจโท
(ทักษิณ ชินวัตร)
นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ค.
ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน บ้านนาชุม

ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน บ้านนาชุม
หมู่ที่ ๕ ตำบลนครปฐม
ว่าด้วย เงินกองทุนหมู่บ้าน ๑ ล้านบาท พ.ศ. ๒๕๔๔

130

เพื่อให้การบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริม และสร้างนิสัยการ
อดออม เสียสละ เชื้ออาหาร และเป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเชื้อประโยชน์ต่อ
สมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบการเกี่ยวกับการดำเนินงานของเงินกองทุนหมู่บ้าน
ไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑
ข้อความทั่วไป

- ข้อ ๑. ระเบียบข้อบังคับนี้ เรียกว่า "ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน บ้านนาชุม หมู่ที่ ๕
ตำบลนครปฐม ว่าด้วย เงินกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท พ.ศ. 2544 "
- ข้อ ๒. ที่ตั้งของกองทุน เลขที่...๓๙/๓ หมู่ที่...๕...
ตำบลนครปฐม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
รหัสไปรษณีย์ ๗๓๐๐๐ โทรศัพท์...๐๓๔ - ๒๕๗๒๙๒
- ข้อ ๓. ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป
- ข้อ ๔. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน
- (๑) แหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้สมาชิก
 - (๒) เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วย การฝากเงินสัจจะ
 - (๓) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
 - (๔) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม ๔ ประการ คือ
 ๑. เป็นคนมีความซื่อสัตย์
 ๒. เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
 ๓. เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข
 ๔. เป็นคนรู้จักสัจจะ
 - (๕) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม ๔ ประการ คือ
 ๑. เป็นคนเก่งเรียน ใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ
 ๒. เป็นคนเก่งคิด คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา
 ๓. เป็นคนเก่งงาน ชยันการงาน และมีความรับผิดชอบหน้าที่การงาน
 ๔. เป็นคนเก่งคน มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อทุก ๆ คน

ข้อ ๕. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- (๑) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- (๒) เงินกู้ยืม
- (๓) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- (๔) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- (๕) เงินฝากสัจจะ
- (๖) เงินค้ำหุ้น
- (๗) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- (๘) เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันอื่นใด

131

หมวดที่ ๒ คุณสมบัติของสมาชิก

ข้อ ๖. คุณสมบัติของสมาชิก

- (๑) เป็นผู้ที่มีชื่อตามทะเบียนบ้าน และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลา ไม่น้อยกว่าหกเดือน
- (๒) เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจ ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
- (๓) เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- (๔) เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
- (๕) อุดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
- (๖) มีเงินฝากสัจจะ
- (๗) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ และเป็นคนไม่วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๘) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

ข้อ ๗. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- (๑) ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน
- (๒) ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๖
- (๓) คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิก โดยชอบธรรม

ข้อ ๘. เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ ๖ และเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิก จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า และเงินฝากสัจจะภายใน ๓ วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

ข้อ ๑๖. กรรมการกองทุน

(๑) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

132

(๒) ในกรณีที่ กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการกองทุน จะต้องจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระภายในระยะเวลาสามสิบวัน

(๓) กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ข้อ ๑๗. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๑๘. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน

(๒) ออกระเบียบข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารกองทุน

(๓) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ ๑๙. ประธานกรรมการกองทุน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการกองทุน

(๒) เรียกประชุมคณะกรรมการกองทุน

(๓) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามมติ หรือตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

(๔) ปฏิบัติงานตามหน้าที่อื่น ๆ ตามข้อบังคับและมติของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ ๒๐. ให้รองประธานกรรมการกองทุน ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการกองทุน เมื่อประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อประธานกรรมการกองทุนมอบหมายให้ทำหน้าที่แทน

ข้อ ๒๑. ถ้าประธานกรรมการกองทุนและรองประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมคราวหนึ่งคราวใดได้ ให้ที่ประชุมเลือกคณะกรรมการกองทุนคนใดคนหนึ่งเป็นประธานสำหรับการประชุมคราวนั้น

ข้อ ๒๒. ทรัพย์สินกองทุน มีหน้าที่รวบรวมจัดเก็บ ดูแลเงินทุน และรายได้ของกองทุนรวมทั้งการจัดทำบัญชี พร้อมทั้งควบคุมการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปอย่างรอบคอบและเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อ ๒๓. เลขานุการกองทุน มีหน้าที่ติดต่อประสานงานทั่วไป นัดประชุมคณะกรรมการกองทุน จัดและทำบันทึกรายงานการประชุม ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานของกองทุน

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นสมควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าสองหมื่นบาท คณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้ การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

โครงการที่สมาชิกยื่นขอกู้ตามข้อ ๒๙(๕) ต้องเป็นการกู้เฉพาะกรณีเพื่อการอันจำเป็น หรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร แต่จะให้เงินกู้เพื่อการสุรุ่ยสุร่ายหรือการเก็งกำไรไม่ได้ ในวงเงินรายหนึ่งไม่เกินสามพันบาท

ข้อ ๓๓. การดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้และการจัดทำรายงาน สมาชิกจะต้องดำเนินการโครงการที่ขอกู้ ให้สำเร็จไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามรายงานที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

ข้อ ๓๔. การทำสัญญา เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนตามแบบและเงื่อนไขที่กำหนด

ข้อ ๓๕. หลักประกันเงินกู้ มีข้อกำหนด ดังนี้

(๑) เงินกู้ตามข้อ ๒๙ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ต้องใช้สมาชิกของกองทุนจำนวนสองคนเป็นผู้ค้ำประกัน และสมาชิกสามารถค้ำประกันสมาชิกที่ขอกู้ได้ไม่เกิน ๒ คน

(๒) สำหรับเงินกู้ตามข้อ ๒๙(๕) ให้ทำสัญญาเพียงอย่างเดียว

ข้อ ๓๖. การชำระคืนเงินกู้ เงินชำระหนี้สำหรับเงินกู้กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้ (ข้อ 38)

(๑) เงินกู้ตามข้อ ๒๙ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมด้วยดอกเบี้ยภายในหนึ่งปี โดยส่งเป็นรายเดือน สามเดือน สี่เดือน หรือหกเดือน

(๒) เงินกู้ตามข้อ ๒๙(๕) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินเต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ย ภายในระยะเวลาไม่เกินเก้าสิบวัน

ข้อ ๓๗. อัตราดอกเบี้ย อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ ๖ ต่อปี

ข้อ ๓๘. ค่าปรับ ในกรณีผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ให้ผู้กู้เสียค่าปรับ ในอัตราร้อยละ ๐.๑๐ บาท (สิบสตางค์) ต่อวันของจำนวนเงินที่ต้องชำระในแต่ละครั้ง

หมวดที่ 6

การจัดสรรเงินและการจัดทำบัญชีกองทุน

ข้อ ๓๙. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุนและได้ปิดบัญชี ตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการจะนำกำไรสุทธิ มาจัดสรรได้ ดังนี้

(๑) เป็นเงินประกันความเสี่ยง ในอัตราร้อยละยี่สิบห้า

(๒) เป็นเงินค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน ในอัตราร้อยละสิบห้า

- (๓) เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุน ในอัตราร้อยละสามสิบ
- (๔) เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการให้สมาชิก ในอัตราร้อยละสิบ
- (๕) อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร ในอัตราร้อยละสิบ

134

ข้อ ๔๐. กองทุนจะจัดทำบัญชีเงินฝากและบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุนอย่างรอบคอบ เดือนละหนึ่งครั้ง แล้วตีพิมพ์ประกาศอย่างเปิดเผย ณ ที่ทำการกองทุนให้สมาชิกทราบ โดยมีประเภทบัญชีที่จะต้องดำเนินการจัดทำ ดังนี้

- (๑) บัญชีเงินฝากออมทรัพย์
- (๒) รายรับและรายจ่ายของกองทุน
- (๓) สินทรัพย์และหนี้สินของกองทุน

ข้อ ๔๑. คณะกรรมการกองทุนจะตรวจสอบบัญชีของกองทุน และรายงานการตรวจสอบบัญชีต่อคณะกรรมการสนับสนุนเพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกองทุนทุกหกเดือนและทุกสิบสองเดือน พร้อมทั้งแสดง บัญชีกำไร ขาดทุน และงบดุลในปีที่บัญชีส่งมาภายในร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ข้อ ๔๒. ให้คณะกรรมการกองทุนนัดประชุมใหญ่สมาชิกอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยมีวาระการประชุม ดังนี้

- (๑) ประธานกล่าวเปิดประชุม
- (๒) เรื่องที่แจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- (๓) รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
- (๔) พิจารณาเรื่องที่ค้างในที่ประชุมครั้งก่อน
- (๕) เสร็จญูญกรายงานฐานะทางการเงิน
- (๖) วาระที่ต้องการพิจารณา
- (๗) เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
- (๘) สรุปผลและปิดการประชุม

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๓. หุ้นหนึ่ง ๆ มีมูลค่าหุ้นละสิบบาท สมาชิกแรกเข้าตามข้อ ๗ จะต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน โดยสามารถชำระค่าหุ้นและเพิ่มหุ้นได้ปีละหนึ่งครั้งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีกองทุน

ข้อ ๔๔. วิธีการชำระค่าหุ้น สมาชิกสามารถชำระค่าหุ้น โดยวิธีการชำระโดยใช้เงินสด

ข้อ ๔๕. บรรดาประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับนี้ จนกว่าจะได้มีการแก้ไขหรือยกเลิก

ข้อ ๙. การคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้า คณะกรรมการกองทุนคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้ากับ 135 สมาชิกทั้งที่เป็นปัจเจกบุคคล กลุ่มและหรือองค์กรชุมชนเป็นราย ๆ ละสี่สิบบาทถ้วน โดยสมาชิกจะต้องชำระเมื่อได้รับการพิจารณาตามข้อ ๖ และจะต้องชำระภายในสามวัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการกองทุน

ข้อ ๑๐. สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- (๓) วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
- (๔) ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วมประชุม
- (๕) จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด
- (๖) จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในโบสถ์สมาชิก
- (๗) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้
- (๘) มีลักษณะ และ หรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ ๖

ข้อ ๑๑. สมาชิกผู้ไม่มีหนี้หรือภาระผูกพันใด ๆ กับกองทุนทั้งในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกันอาจขอลาออกจากการเป็นสมาชิกของกองทุนได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการกองทุน เพื่อพิจารณาอนุญาตและให้ขาดจากสมาชิกภาพในวันที่คณะกรรมการกองทุนดำเนินการอนุญาต

ข้อ ๑๒. ผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกภาพตามข้อ ๑๐ อาจยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกใหม่ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

ข้อ ๑๓. เงินฝากสัจจะ สมาชิกทุกคนต้องส่งเงินฝากสัจจะทุกเดือน ๆ ละเท่า ๆ กัน ในวงเงินไม่ต่ำกว่าห้าสิบบาทและสูงสุดไม่เกินห้าร้อยบาทต่อเดือน ทุกวันเสาร์ - อาทิตย์แรกของเดือน และสามารถเพิ่มจำนวนเงินฝากสัจจะได้ปีละหนึ่งครั้งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี พร้อมกันนี้สมาชิกสามารถถอนและปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพการเป็นสมาชิก

หมวดที่ ๓

คณะกรรมการกองทุน

ข้อ ๑๔. สมาชิกจะพิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสม มีความรู้ และความชำนาญ เพื่อเป็นคณะกรรมการกองทุน ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย จำนวนสิบห้าคน

ข้อ ๑๕. คณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย ประธานกรรมการกองทุน รองประธานกรรมการกองทุน เลขานุการ เภรัญญิก ผู้ตรวจสอบภายใน และประชาสัมพันธ์

ข้อ ๒๔. ผู้ตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชี กำกับ ดูแล เงินกองทุนให้เป็นไปตามมติที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

ข้อ ๒๕. ประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ผลิตเอกสาร สิ่งพิมพ์ ให้ข่าวสารแก่สมาชิกและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๒๖. กรรมการกองทุนอื่น ๆ ให้มีหน้าที่ตามคณะกรรมการกองทุนกำหนดมอบหมาย

ข้อ ๒๗. คณะกรรมการกองทุนต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็น ประธานอาจเรียกประชุมได้มากกว่า ๑ ครั้ง และต้องมีกรรมการกองทุนเข้าประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงครบองค์ประชุม

ข้อ ๒๘ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากและกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงในการลงคะแนนหนึ่งเสียง ในกรณีเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นผู้ชี้ขาด

หมวดที่ ๔

การกู้ยืมเงินและการชำระคืนเงินกู้

ข้อ ๒๙. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- (๑) การพัฒนาอาชีพ
- (๒) การสร้างงาน
- (๓) การสร้าง และ/หรือ เพิ่มรายได้
- (๔) ลดรายจ่าย
- (๕) บรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน

ข้อ ๓๐. การอนุมัติเงินกู้

(๑) สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอเงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

(๒) ในหนึ่งครัวเรือนสมาชิกสามารถกู้ได้จำนวน ๑ คน

(๓) สมาชิกมีคุณสมบัติตามข้อ ๖

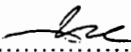
ข้อ ๓๑. ลักษณะโครงการ สมาชิกสามารถยื่นขอเงินตามข้อ ๒๙ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติ คือ เป็นโครงการที่ต้องสามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีค่าต่อการลงทุน

ข้อ ๓๒. วงเงินกู้ เงินกู้ตามข้อ ๒๙ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้แก่สมาชิกรายหนึ่งในวงเงินไม่เกินสองหมื่นบาท

ข้อ ๔๖. ภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการกองทุนประเมินการดำเนินงานตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

ข้อ ๔๗. ให้คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

.....

(นายสมชาย โพธิ์บัวทอง)

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บ้านนาชุม

draft

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล	ผวีพร ไตวนิช
วัน เดือน ปีเกิด	4 กันยายน 2520
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศิลปศาสตร์บัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปีการศึกษา 2541
ประวัติการทำงาน	Independent Sales Agent บริษัท Diners Club (THAILAND) ปี 2546 - ปัจจุบัน